

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้
เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

DEVELOPMENT OF BOOK FOR ART LEARNING CONTENT GROUP ON
TECHNIC FOR CREATING ARTISTIC PICTURE FOR PRIMARY STUDENTS
GRADES 4

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 59434
วัน,เดือน,ปี..... ๕ ส.ย. 2549

b..... 11๖ 1๙3๔๔
i.....

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DEVELOPMENT OF BOOK FOR ART LEARNING CONTENT GROUP
ON TECHNIC FOR CREATING ARTISTIC PICTURE FOR PRIMARY
STUDENTS GRADES 4

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF
SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อสารนิพนธ์	การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชื่อนักศึกษา	เกียรติพงษ์ ศรีจันทิก
รหัสประจำตัว	45063553
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิตสาขารวมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะการสร้างภาพศิลปะก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) และผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนน ก่อนและหลังเรียน ในภาพรวมพบว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีทักษะในเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=6.42$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67) หลังเรียนคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=8.48$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.37) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

Thematic Paper Title	Development of children book to promote learning of techniques for creating artworks from art learning group for grade 4 students
Student	Kiattipong Srijuntuk
Student ID	45063553
Degree	Master of Science in Industrial Education
Programme	Industrial Design Technology
Thematic Paper Advisor	Associate Professor Sathaporn Deebormmee Na Chumpare

ABSTRACT

The research of Development of children book to promote learning of techniques for creating artworks from art learning group for grade 4 students has the purpose to develop books for children promoting the learning of techniques for creating artworks from art learning group for grade 4 students and to compare scores of artworks creating skills prior to and after the study by this new developed book.

The research is in 2 steps according to the purpose as followed:

1. The result of evaluation of children book to promote learning of techniques for creating artworks, overall result is at the maximum satisfied level ($\bar{X} = 4.53$) and the result of evaluation of children book to promote learning of techniques for creating artworks according to the opinions of experts in printed materials, the overall result is at maximum satisfied level ($\bar{X} = 4.60$).

2. The comparison of score level prior to and after the class, overall result shows that prior to the lesson, the students have the skills of techniques for creating artworks on average at ($\bar{X} = 6.42$) with standard deviation of (sd = 0.67). After the lesson, the average score is at ($\bar{X} = 6.48$) with standard deviation of (sd = 0.37). The statistical significance is at 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จนี้ล่วงด้วยดี และสามารถดำเนินงานมาถึงขั้นตอนนี้ได้เกิดจากการทำงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียวที่เกิดจากบุคคลที่อยู่รอบข้างให้ความร่วมมือ ทั้งทางด้านกำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดจนข้อมูลและเอกสารต่างๆ ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

รองศาสตราจารย์สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ, รองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สารินุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.นิรัช สุตสังข์ ที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบ

ผู้ทรงคุณวุฒิ,ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่ให้คำแนะนำในการประเมินหนังสือเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก

โรงเรียนกันตะบุตรที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล อาจารย์ณพพล เจริญสุข อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ โรงเรียนกันตะบุตร

อาจารย์อรพรรณ กตะศิลา ด้านเทคนิคในการสร้างภาพศิลปะทั้งหมด 15 เทคนิค

บิดา มารดา พี่สาว พี่ชาย และทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรักความอบอุ่น และสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์และกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนเกิดแรงผลักดันในการทำงาน ทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคที่เข้ามาทดสอบความตั้งใจจริงตลอดเวลา

เกียรติพงษ์ ศรีจันทิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 คำนิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 หนังสือสำหรับเด็ก.....	6
2.2 จิตวิทยาของเด็กกับการรับรู้โดยทั่วไป.....	15
2.3 หลักการวางแผนการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก.....	20
2.4 ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก.....	23
2.5 หลักสูตรและเนื้อหารายวิชา.....	37
2.6 กระบวนการความคิดสร้างสรรค์.....	41
2.7 เทคนิคการสร้างภาพศิลป์.....	45
2.8 จิตวิทยาสีในงานออกแบบ.....	60
2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่อง เทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก	70
4.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์.....	73
4.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ.....	75
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	77
5.2 กลุ่มประชากร.....	77
5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5.5 สรุปผลการวิจัย.....	80
5.6 อภิปรายผล.....	80
5.7 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	93
ภาคผนวก ค.....	136
ประวัติผู้เขียน.....	144

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 หน่วยการเรียนรู้.....	38
2.2 องค์ประกอบของการสร้างสรรค์.....	43
2.3 กิจกรรมการสร้างสรรค์.....	44
4.1 แสดงค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก.....	70
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์.....	73
4.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ.....	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การวาดภาพครั้งแรกๆของเด็ก.....	18
2.2 พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็กอายุ 4-6 ขวบ.....	19
2.3 พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็กอายุ 5-7 ขวบ.....	19
2.4 เทคนิคการหยุดสีเทียน.....	45
2.5 เทคนิคการเป่าสี.....	46
2.6 เทคนิคการพับสี.....	47
2.7 เทคนิคการเวลาเท็กซ์.....	48
2.8 เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ.....	49
2.9 เทคนิค กลี้อ น้ำตาล.....	50
2.10 เทคนิคการยู่ยู่.....	51
2.11 เทคนิคเศษไส้ดินสอ.....	52
2.12 เทคนิคทรายละเอียด.....	53
2.13 เทคนิคสีน้ำมัน.....	54
2.14 เทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ.....	55
2.15 เทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย.....	56
2.16 เทคนิคการติดสี.....	57
2.17 เทคนิคการขยำเศษกระดาษ.....	58
2.18 เทคนิคชุดสีเทียน.....	59
ข1 หน้าปก.....	94
ข2 แผ่นรองปก.....	95
ข3 คำนำ.....	96
ข4 สารบัญ.....	97
ข5 เทคนิคการเป่าสี.....	98
ข6 แบบฝึกหัดเทคนิคการเป่าสี.....	99
ข7 เทคนิคการเวลาเท็กซ์.....	100
ข8 แบบฝึกหัดเทคนิคการเวลาเท็กซ์.....	101
ข9 เทคนิคสีพลาสติก.....	102
ข10 แบบฝึกหัดเทคนิคสีพลาสติก.....	103

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ข11 เทคนิคทรายละเอียด.....	104
ข12 แบบฝึกหัดเทคนิคทรายละเอียด.....	105
ข13 เทคนิคเศษไส้ดินสอ.....	106
ข14 แบบฝึกหัดเทคนิคเศษไส้ดินสอ.....	107
ข15 เทคนิคสีน้ำมัน.....	108
ข16 แบบฝึกหัดเทคนิคสีน้ำมัน.....	109
ข17 เทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ.....	110
ข18 แบบฝึกหัดเทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ.....	111
ข19 เทคนิคการติดสี.....	112
ข20 แบบฝึกหัดเทคนิคการติดสี.....	113
ข21 เทคนิคเกลือ-น้ำตาล.....	114
ข22 แบบฝึกหัดเทคนิคเกลือ-น้ำตาล.....	115
ข23 เทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย.....	116
ข24 แบบฝึกหัดเทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย.....	117
ข25 เทคนิคกาวยูสุ.....	118
ข26 แบบฝึกหัดเทคนิคกาวยูสุ.....	119
ข27 เทคนิคการพับสี.....	120
ข28 แบบฝึกหัดเทคนิคการพับสี.....	121
ข29 เทคนิคการหยดสีเทียน.....	122
ข30 แบบฝึกหัดเทคนิคการหยดสีเทียน.....	123
ข31 เทคนิคการขย่ำกระดาษ.....	124
ข32 แบบฝึกหัดเทคนิคการขย่ำกระดาษ.....	125
ข33 แผ่นรองปกหลัง.....	126
ข34 ปกหลัง.....	127
ข35 สร้างภาพด้วยเทคนิคการเปสี.....	128
ข36 สร้างภาพด้วยเทคนิคการพิมพ์กักกล้วย.....	128
ข37 สร้างภาพด้วยเทคนิคสีน้ำมัน.....	129
ข38 สร้างภาพด้วยเทคนิคเกลือ-น้ำตาล.....	129

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ข39 สร้างภาพด้วยเทคนิคทราเซเอียด.....	130
ข40 สร้างภาพด้วยเทคนิคกาวลาเท็กซ์.....	130
ข41 สร้างภาพด้วยเทคนิคขย่ำกระดาษ.....	131
ข42 การสร้างภาพศิลปะหลังเรียนเทคนิค ดีดสี.....	131
ข43 การสร้างภาพศิลปะหลังเรียนเทคนิค เป่าสี.....	132
ข44 อาจารย์มานพ ยิ้มมันอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะบุตร.....	132
ข45 อาจารย์นพพล เจริญสุขอาจารย์ โรงเรียนกันตะบุตร.....	133
ข46 อาจารย์สุรยุทธ พันธุ์เผือก อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจิตรศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา	133
ข47 อาจารย์อรพรรณ กตะศิลา อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจิตรศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา.....	134
ข48 อาจารย์วิษวี สุวรรณทัฬ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา.....	134
ค1 รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวรรณกรรมเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.....	142
ค2 คุณดาวใจ อินทร์จันทร์ นักวิชาการและผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายวิชาการ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.....	142
ค3 คุณทิพวรรณ อธิสินธ์ นักวิชาการด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.....	143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ อย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาการทางด้านอารมณ์โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ: 2545)

การเรียนรู้ในสาระต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ซ้ำในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมการบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำ กระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียน การสอน (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2544)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เด็กก้าวไปสู่ การเรียนรู้ในระดับขั้นต่อไป เพราะเด็กเป็นอนาคตของชาติคำกล่าวนี้ยังใช้ได้อยู่เสมอ เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้ในอนาคตขึ้นอยู่กับกรปลูกฝังเขาตั้งแต่เขายังเยาว์วัย โดยผู้ใหญ่จะเป็น คนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีได้ ด้วยการเข้าใจหลักจิตวิทยาของเด็ก

จิตวิทยาของเด็กเริ่มตั้งแต่รู้จักภาษาพูด เด็กจะเริ่มรับรู้กับสิ่งที่ใกล้ตัวตัวเองก่อน ในระยะนี้ เด็กจะมองโลกอย่างบริสุทธิ์ และแสดงในทางที่ตัวเองรู้สึก การรับรู้ของเด็กจะไม่ซับซ้อนจะเข้าใจ ในเรื่องง่ายๆ เมื่อเข้าสู่วัยที่ก็จะเพิ่มการรับรู้ที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ รับรู้เรื่องการพูดก่อนการอ่าน การคิด การเขียน เด็กจะเป็นคนช่างสงสัยในเรื่องราวที่ตนเองไม่เข้าใจแสดงออกมาโดยการซักถาม ผู้ใหญ่

อีกแง่มุมหนึ่งเมื่อเด็กโตขึ้น สิ่งที่เด็กใกล้ชิดมากพอสมควร คือ โทรทัศน์ เด็กมักจะดูรายการที่ตนเองชอบประเภทที่ดูง่าย ๆ เรื่องราวที่ตื่นเต้น เช่นภาพยนตร์การ์ตูน และรายการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เมื่อเด็กดูสิ่งที่ชื่นชอบแล้วเด็กจะจดจำเอาไว้ แล้วจะเอาไปเล่าต่อกับเพื่อนๆ

โดยทั่วไปเด็กจะมีสิ่งที่ชื่นชอบและชื่นชม ในแง่ของเด็กผู้ชายจะชอบไปในทางตื่นเต้นการผจญภัย ชื่นชอบตัวละครที่มีคุณธรรม เด็กผู้หญิงจะชอบไปในทางจุกจิก เช่น ตุ๊กตา เสื้อผ้าสวย ๆ รวมไปถึงพิธีกรที่ดำเนินรายการเกี่ยวกับเด็กทำให้เด็กๆ สนุกสนาน ครั้นครั่ง (วินัย รอดจ่าย. 2534)

การส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพราะหนังสือเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีเชาวน์ปัญญา ไหวพริบดี นับได้ว่าหนังสือเป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับพัฒนาเด็ก เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสมอง การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยจะช่วยให้พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและด้านอารมณ์เป็นอย่างดี

หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อหนึ่งที่เด็กให้ความสนใจเป็นอย่างมากโดยเฉพาะหนังสือประเภทนิทานหรือนิยายเป็นหนังสือที่เขียนให้เด็กอ่านโดยเฉพาะหรือให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังก็ได้ถ้าเด็กยังเล็กอยู่ โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ใครรู้นำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป (จินตนา ไบกาชียุ. 2534)

นอกจากหนังสือประเภทนี้จะเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม มีเรื่องราวสั้น มีคำพูดที่เข้าใจง่าย สนุกสนานและเสริมจินตนาการแล้ว การสร้างหนังสือในรูปแบบลักษณะต่างๆ ที่เพิ่มความสนุกสนานน่าจับต้อง ยังเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความรักและผูกพันกับหนังสือได้ดียิ่งขึ้น ภาพประกอบช่วยอธิบายให้เรื่องนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ในภาพที่จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการต่อเนื่องได้ (เกริก ยूनพันธ์. 2543)

แต่เนื่องจากหนังสือสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเสริมทักษะทางด้านศิลปะในปัจจุบัน ภาพประกอบ รูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนเทคนิคในการสร้าง สรรค์ ไม่มีความน่าสนใจ จึงเป็นเหตุให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่อยากอ่านหนังสือประเภทนี้ไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากศิลปะช่วยจรรโลงจิตใจให้เด็กมีความอ่อนโยน และมีความคิดสร้างสรรค์ในทางที่ดี ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้เด็กมีทักษะในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ประเภทเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ เพื่อสื่อความคิดจินตนาการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึก ความประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทัศนศิลป์อย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ ตลอดจนเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนศิลปะในชั้นสูงต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะการสร้างภาพศิลปะก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการสร้างภาพศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ (เกริก ยุ้นพันธ์.2543) ได้กล่าวไว้ว่าภาพประกอบช่วยอธิบายให้เรื่องนั้นชัดเจนยิ่งขึ้นและนอกจากนี้ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กยังมีรายละเอียดอื่นๆ ในภาพที่จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการต่อเนื่องได้ อันได้แก่

1. องค์ประกอบของภาพ
2. รูปแบบ ในภาพ สี
3. น้ำหนักของสี
4. เทคนิคในการสร้างสรรค์

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้คือ พัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดย อิงจากคำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ศิลปะ : สารทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ จิตรกรรม เรื่อง เทคนิคการเขียนภาพพระบายศรี มีตัวแปรและประชากรที่ศึกษาดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันตะบุตร จ.กรุงเทพฯ 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะบุตร จ.กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ หนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวแปรตาม คือ ทักษะในการสร้างภาพศิลปะทั้งหมด 15 เทคนิค คือ

1.เทคนิคเป่าสี 2.เทคนิคกวลาเท็กซ์ 3. เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ 4. เทคนิคทรายละเอียด 5.เทคนิคเศษไม้ดินสอ 6.เทคนิคสีน้ำมัน 7. เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ 8. เทคนิคการดีดสี 9. เทคนิคเกลือ-น้ำตาล 10.การพิมพ์ก้านกล้วย 11.เทคนิคชุดสีเทียน 12. เทคนิคกาวยู่ 13. เทคนิคการพับสี 14. เทคนิคหยดสีเทียน 15. เทคนิคการขยำเศษกระดาษ

1.6 คำนิยามศัพท์

1.6.1 หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะโดย อิงจากคำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : สารทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ จิตรกรรม เรื่อง เทคนิคการเขียนภาพพระบายศรี

1.6.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขันและการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

1.6.3 ประถมศึกษาหมายถึงระดับชั้นการศึกษาของเด็กนักเรียนที่อยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.6.4 ภาพประกอบ หมายถึง รูปที่ลงเรื่องราวเพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนชั้นประถม 4 หรือครูผู้สอนมีความเข้าใจได้งานขึ้น และทำให้หนังสือมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

1.6.5 เทคนิคการสร้างภาพศิลปะ หมายถึง เทคนิคต่างๆ ทั้งหมด 15 เทคนิคที่มีอยู่ในแบบเรียน ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เทคนิคกาวลาเท็กซ์
- เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ
- เทคนิคทรายละเอียด
- เทคนิคเศษใส่ดินสอ
- เทคนิคสีน้ำมัน
- เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ
- เทคนิคการติดสี
- เทคนิคเกลือ-น้ำตาล
- การพิมพ์ก้านกล้วย
- เทคนิคชุดสีเทียน
- เทคนิคกาวยูฐู
- เทคนิคการพับสี
- เทคนิคหยดสีเทียน
- เทคนิคการขยำเศษกระดาษ

1.6.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หมายถึง เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงาม สุนทรีย์ภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

1.6.7 เสริมการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระนอกเหนือจากบทเรียนที่เรียนในชั้นเรียน โดยผู้สอนอาจให้เป็นงานเสริม หรือฝึกฝนทักษะเพิ่มเติม

1.6.8 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่เป็นคนประเมินแบบสอบถามทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก 2. ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และเป็นผู้ประเมินทักษะในการสร้างภาพศิลปะ

1.6.9 ครูผู้สอนวิชาศิลปะ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการสอนวิชาศิลปะโดยตรงและมีประสบการณ์ในการสอนวิชาศิลปะอย่างน้อย 5 ปี และกำหนดจำนวนเทคนิคที่จะนำมาเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเด็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การนำข้อมูลจากเอกสาร หรืองานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำการสรุป เพื่อทำการวิเคราะห์ แล้วนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอจำแนกไว้เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

- 2.1 หนังสือสำหรับเด็ก
- 2.2 จิตวิทยาการรับรู้ของเด็กโดยทั่วไป
- 2.3 หลักการวางแผนการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก
- 2.4 ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก
- 2.5 หลักสูตรและเนื้อหาารายวิชา
- 2.6 กระบวนการความคิดสร้างสรรค์
- 2.7 เทคนิคการสร้างภาพศิลปะ
- 2.8 จิตวิทยาสีในงานออกแบบ
- 2.9 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่านโดยเฉพาะ หรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังก็ได้ถ้าเด็กยังเล็กอยู่โดยมุ่งเน้นที่จะให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ใครรู้นำไปสู่นิสัย รักการอ่านต่อไป (จินตนา ไบกาชียู.2534)

หนังสือสำหรับเด็กมีลักษณะเด่นของหนังสือดังนี้

1. มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก ความรู้เป็นส่วนประกอบ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน ร่าเริง เนื้อหาที่จะบรรจุลงไปควรเป็นเรื่องที่สนุกสนานชวนติดตาม เป็นแก่นของเรื่องสำหรับความรู้ผู้เขียนสอดแทรก แต่อย่าให้มากนักจะทำให้เด็กเบื่อหน่ายต่อการอ่านได้

2. เนื้อเรื่องควรสอดคล้องกับวัย และจิตวิทยาความต้องการของเด็ก เช่น เด็กอายุ 6-8 ปี ชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน ตำนาน เทพนิยาย คำกลอนง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือเด็กวัย 11 ปี เด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องลึกลับผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบอ่านเรื่องชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ถ้าเป็น นวนิยาย ก็เป็นเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เป็นหนังสือที่เด็กสามารถตัดสินใจซื้อได้ตนเองได้ด้วยความพอใจ หนังสือนี้จะต้องมีจุดเด่นในด้านรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา เมื่อเด็กหยิบขึ้นมาพิจารณาแล้ว สามารถตัดสินใจ ด้วยตัวเองที่จะซื้อหนังสือได้

4. เป็นหนังสือที่เด็กๆ ทั่วไปยอมรับ ซึ่งหนังสือในลักษณะนี้ เด็กๆจะกล่าวถึงเสมอ หรือ จำนวนความถี่ของการใช้หนังสือเล่มนี้ จากการที่เด็กขอยืมจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้าน หรือสภาพของหนังสือที่เลือกร้อยรยของการเปิดอ่าน ดูจนชำรุดทรุดโทรมก่อนกาลเวลา เป็นต้น

ประเภทของหนังสือสำหรับเด็ก

การแบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กนั้นแบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กได้หลายลักษณะ เช่น

แบ่งโดยยี่ห้อวิธีเขียนเป็นหลัก

แบ่งโดยยี่ห้อรูปแบบของหนังสือเป็นหลัก

แบ่งโดยยี่ห้อวัยของเด็กเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม พอจะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดหน้าที่ของหนังสือเป็นหลัก ได้แก่ บันเทิงคดี สารคดี และร่องกรอง โดยแบ่งรายละเอียดปลีกย่อยออกไปอีกดังนี้ หนังสือบันเทิงคดี คือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความสนุก สนานเพลิดเพลินแก่เด็ก เขียนได้ทั้งแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรอง แบ่งออกได้ดังนี้

1. นิทาน
2. นวนิยาย
3. เรื่องสั้น
4. เรื่องแปล
5. การ์ตูน

2.1.1 ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่ดี

ลักษณะหนังสือเด็กที่ดี คือหนังสือที่เด็กอ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลิน มีเนื้อหาสาระตรงกับใจที่เด็กอยากอ่าน มีรูปเล่มสีสันสวยสะดุดตา ขวนให้หยิบขึ้นมาอ่าน โดยไม่ต้องบังคับไม่ว่าจะเป็นหนังสือที่ให้ความรู้หรือบันเทิงคดี ลักษณะที่ดีแบ่งออกได้เป็น 3 ประการคือ

1. ด้านเทคนิคการพิมพ์และการจัดรูปเล่ม การจัดพิมพ์ภาพและตัวอักษรนั้นต้องชัดเจน ปกติต้องสวยงาม ดึงดูดความสนใจเด็ก ขนาดรูปเล่มเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัย การจัดหน้าหนังสือดูโปร่งตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน และชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของเด็ก

2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาน่าสนใจ มีความสนุกสนานการดำเนินเรื่องเร้าใจชวนให้ติดตาม เนื้อหาของเรื่องในแง่ของความสั้นยาวจะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กเป็นอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ยาวเกินไป หรือสั้นจนเกินไป เด็กจะได้รับประโยชน์จากการอ่านไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ภาระส่วนงานภาษาจะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก

3. ด้านภาพประกอบ โดยปรกติแล้วหนังสือสำหรับเด็กจะมีภาพประกอบทุกหน้า ไม่ว่าจะเป็นบันเทิงคดี สารคดี หรือร้อยกรอง ภาพประกอบนั้นจะต้องมีสีสันสวยงาม วาดอย่างประณีต สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดเหมาะสมกับขนาดของรูปเล่ม และน่าสนใจ

2.1.2 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนแบ่งตามเกณฑ์และอายุ

หนังสือประเภทบันเทิงคดี (จินตนา ไบกาซียู.2534)

2.1.2.1 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ 3-5 ขวบ เด็กวัยนี้ถือเป็นวัยสำคัญอย่างยิ่งวดในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยธรรมชาติเด็กวัย 3-5 ขวบ มักชอบฟังเรื่องเล่าประเภทนิทานต่างๆ ที่สร้างสรรค์จินตนาการให้กว้างไกล การเล่านิทานก่อนนอน เป็นสิ่งโปรดปรานของเด็กวัยนี้เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงควรที่จะขยโอกาสอันดีนี้สอดแทรกนิสัยรักการอ่าน และรักหนังสือให้แก่เด็กไปพร้อมๆ กัน นั่นคือการแสดงให้เห็นให้เด็กรู้ว่าเรื่องราวที่เล่าให้ฟังนั้น แท้จริงแล้วมีอยู่ในหนังสือนั่นเอง เมื่อเด็กรู้ว่าหนังสือมีสิ่งที่ตนรัก เด็กจะรักหนังสือไปด้วย

นอกจากหนังสือสำหรับเด็กเล็กประเภทนี้จะเป็นหนังสือที่มีภาพสวยงาม มีเรื่องราวสั้น มีคำพูดที่เข้าใจง่าย สนุกสนานเสริมจินตนาการแล้ว การสร้างหนังสือที่มีรูปลักษณะต่างๆ ที่เพิ่มความสนุกสนาน น่าจับต้องยังเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้เด็กเกิดความรักและผูกพันกับหนังสือได้ดียิ่งขึ้น

หนังสือที่เหมาะสมกับเด็กในวันนี้ ได้แก่ นิทานที่มีเรื่องราวไม่ซับซ้อนเด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย รวมไปถึงรับรู้สิ่งที่ต้องการบอกเล่าได้ถ้ามีการสอน สิ่งที่สอนนั้นไม่ลึกซึ่งจนเกินไปอาจจะมีบทสรุปถึงสิ่งที่ต้องการบอกเอาไว้ในตอนท้ายในรูปแบบของนิทานสุภาษิต หรือนิทานชาดก

2.1.2.2 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 6-8 ขวบ การอ่านหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนตามเกณฑ์อายุนั้น เรายึดถือความสอดคล้อง และความถูกต้องตามหลักจิตวิทยาเป็นสำคัญ ดังนั้นสิ่งที่เป็นเครื่องกำหนดว่า เด็กในวัยใดสมควรอ่านหนังสือประเภทไหนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการตามธรรมชาติของเด็กในแต่ละวัยนั่นเอง

เด็กในวัย 6-8 ขวบ ตามหลักจิตวิทยาแล้ว นับได้ว่าเป็นวัยทองของการสร้างสรรค์ ความคิดจินตนาการกว้างไกลอย่างไม่มีขอบเขต โลกของเด็กในวัยนี้จึงเป็นโลกที่มีอิสระและกว้างใหญ่มาก การเสริมความคิดและจินตนาการของเด็กให้บรรเจิดมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้เด็กขยายแวงดวงในความคิดได้มาก ความสนใจตามธรรมชาติของเด็กวัยนี้จึงพุ่งไปที่เรื่องราวซึ่งไม่ได้พบเห็นกันใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชีวิตประจำวัน อาจเกี่ยวพันไปถึงเทพนิยาย ตำนาน ลึกลับ มหัศจรรย์ มีการผจญภัยบ้างให้ตื่นเต้น และชวนติดตาม

ถึงแม้จะสามารถอ่านหนังสือได้แล้ว แต่ก็ยังมีขีดในการอ่านจำกัด ค่ายากๆยังเป็นปัญหาในการอ่านของเด็กวัยนี้ไม่น้อย เพราะฉะนั้น ถ้อยคำสำนวนที่จะนำไปใช้ในการเขียนสำหรับเด็กวัยนี้ จึงยังต้องขบคิดและเลือกเฟ้นให้เหมาะสม เช่น ไม่ควรมีตัวละครมากเกินไป หรือมีความหมายลึกซึ้งเกินความเข้าใจของตัวเอง

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านด้วยการอ่านให้เด็กฟังตลอดเวลาไม่ใช่การปลูกฝังที่ถูกต้อง เพราะเด็กจะไม่ได้รับรสชาติของการอ่านด้วยตนเองหากแต่มีผู้แปลและถ่ายทอดมาให้อีกครั้งหนึ่ง จึงไม่นิยมทำมากนัก

เป้าหมายของเรื่องสำหรับเด็กวัยนี้ไม่ควรยุ่งยากซับซ้อนเกินกว่า1หรือ2ประเด็น และแต่ละประเด็นก็ควรเน้นให้เห็นอย่างชัดเจน โดยวางไว้ในจุดสะท้อนอารมณ์ของเรื่องซึ่งเป็นส่วนที่น่าสนใจที่สุด เช่น ตอนจบเรื่อง หรือตอนที่ตื่นเต้น น่าติดตาม

หนังสือที่เป็นส่วนสร้างเสริมความรู้ใหม่ๆให้แก่ชีวิตก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ควรให้แก่เด็กในวัยนี้ เพราะเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้โลกและชีวิตอีกมากมายหลายอย่าง เช่น เรื่องราวของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในธรรมชาติ หรือเรื่องราวในทางวิทยาศาสตร์ การป้องกันโรค ขนบธรรมเนียม และจริยธรรม

แต่มีสิ่งหนึ่งที่ควรจดจำอย่างยิ่งอยู่อย่างหนึ่งก็คือการรุกรอนคำสอนเหล่านั้นเอาไว้อย่างแนบเนียนและไม่ให้มีความรู้สึก ว่า หนังสือที่เด็กอ่านอยู่คือคำราชาศีลธรรมหรือจริยธรรม หากแต่เป็นเรื่องราวที่สนุกสนานตื่นเต้น น่าติดตามโดยเด็กได้รับรสและเป้าหมายที่ต้องการถ่ายทอดโดยไม่รู้ตัว

การตั้งนำตั้งตาสั่งสอน ตั้งแต่บรรทัดแรกจนถึงบรรทัดสุดท้ายไม่ใช่เรื่องที่สมควรทำ หนังสือสำหรับเด็กมักการทำเช่นนั้นกลับเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเบื่อหน่ายการอ่านไปในที่สุด

ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนที่ดีมิใช่หนังสือที่เต็มไปด้วยคำสอนและกฎข้อบังคับอันดีเยี่ยมทั้งทางศีลธรรมและจริยธรรมทั้งหมด หากแต่มีเพียง 1 ประเด็นก็นับว่าดีแล้ว

2.1.2.3 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ 9-11

ปีเด็กวัยนี้เราอาจเรียกว่าเด็กก่อนวัยรุ่น เป็นวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดอีกวัยหนึ่งที่จะต้องเข้าใจความเจริญเติบโตและพัฒนาการของร่างกายอย่างดียิ่งด้วยความสนใจของเด็กวัยนี้จึงพุ่งประเด็นไปที่เรื่องราวของเหตุผล แม้จะเป็นสิ่งลึกลับมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นก็ต้องอยู่ภายใต้เหตุและผลหรือความเป็นจริง เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่เด็กวัยนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ ยิ่งเป็นเรื่องราวที่ตื่นเต้นระทึกใจระคนกับเหตุผลที่ชวนงุนงงสนทนันท่ด้วยแล้ว ยิ่งเป็นสิ่งที่เด็กให้ความสนใจมากขึ้น การรู้จักสิ่งต่างๆรอบตัวในแง่ความถูกต้องมีหลักเกณฑ์และเหตุผลจะเป็นเรื่องราวที่เด็กให้ความสนใจเป็นพิเศษ แต่ต้องขึ้นอยู่กับการถ่ายทอดที่ดีด้วย เรื่องในแบบบันเทิงคดีที่มีตัวอักษร

มากกว่า ไม่เป็นที่สนใจของเด็กวัยนี้เท่าใดนัก เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องที่มีการแสดงเรื่องราวด้วยภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้ว เด็กจะสนใจเรื่องราวของภาพมากกว่า ดังนั้น เด็กในวัยนี้จึงชอบหนังสือในลักษณะการ์ตูนช่อง ที่มีคำบรรยายน้อยๆ แต่บอกเล่าเรื่องราวเอาไว้ด้วยภาพเป็นส่วนใหญ่

ด้วยเหตุที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจากสภาพของเด็กกลายเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เด็กหญิงเด็กชายในวัยนี้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วยในขณะที่เด็กผู้ชายให้ความสนใจในเรื่องราวของวิทยาศาสตร์ โลกสิ่งแวดล้อมและความเป็นจริง แต่เด็กผู้หญิงกลับให้ความสนใจต่อเรื่องราวของชีวิตภายในครอบครัว การเรียนรู้ถึงการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน และอาจจะเริ่มสนใจในเรื่องของความรักและเพศตรงข้าม

หนังสือประเภทบันเทิงคดีของเด็กชายและหญิงวัย 9-11 ขวบ จึงต้องแบ่งออกตามความเหมาะสมตามวัยและพฤติกรรมของเด็กด้วย

ลักษณะการเขียนประโยคและการใช้ขนาดตัวอักษรหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 9-11 ขวบ ควรแยกเป็นคำๆ ใช้อักษรขนาดโตประมาณ 24-30 พอยท์ (ประมาณ 0.5 ซม.) ใช้ตัวพิมพ์ธรรมดาหรือตัวเขียนที่ถูกต้อง และใช้แบบเดียวตลอดทั้งเล่ม ไม่ต้องใช้ตัวอักษรประดิษฐ์ลวดลายในหน้าหนึ่งๆ ไม่ควรมีตัวหนังสือมากหรือหลายย่อหน้า ขนาดหนังสือเกี่ยวข้องกับราคาพิมพ์มาก ถ้าใช้รูปเล่มที่ไม่ได้มาตรฐานกับการตัดกระดาษของโรงพิมพ์ จะเสียค่าใช้จ่ายมาก รูปเล่มที่นิยมกันคือ

- ขนาด 8 หน้่ายก (18.5 คูณ 26 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง
- ขนาด 16 หน้่ายก (13 คูณ 18.5 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง
- ขนาด 16 หน้่ายก (14.8 คูณ 21 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง

2.1.3 หนังสือสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดี

หนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนทุกชนิดและระดับอายุมีสิ่งที่น่าสนใจและแสดงบุคลิกลักษณะเฉพาะดังนี้

2.1.3.1 มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านนั่นคือรูปแบบของเรื่องต้องไม่เป็นไปในทางวิชาการทั้งด้านสำนวนโวหารและการดำเนินเรื่องราว แม้ว่าจุดมุ่งหมายของเรื่องจะพุ่งประเด็นไปในเรื่องของวิชาการก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจในด้านของสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้แก่

- มีโครงเรื่องที่ตื่นเต้น สนุกสนานน่าสนใจ
- มีตัวละครดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องที่วางไว้
- มีพฤติกรรมของตัวละครที่สอดคล้อง ชัดแย้ง และเกิดการเคลื่อนไหว
- มีความสั้นสะเทือนอารมณ์
- มีความคิดรวบยอดหรือแก่นของเรื่องที่ต้องบอกเล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3.2 เด็กที่มีอายุ 6-8 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 14.50 ซม.คูณ21ซม. หรือที่เรียกว่า 16 หน้ายกจำนวน 16 หน้าพร้อมภาพประกอบไม่รวมปกหน้าและหลัง หรือขนาด 8 หน้ายกจำนวน 16 หน้า พร้อมภาพประกอบ ไม่รวมปกหน้าและปกหลัง

2.1.3.3 เด็กอายุ 9-11 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 18.50 ซม. คูณ 26 ซม. หรือที่เรียกว่าขนาด 16 หน้ายก จำนวน 24 หน้า พร้อมภาพประกอบไม่รวมปกหน้าและปกหลัง

หนังสือทั้ง 3 ขนาดที่กล่าวมานี้เป็นหนังสือที่เรียกกันว่าหนังสือภาพ หมายถึงหนังสือที่เน้นแสดงเรื่องราวด้วยภาพประกอบให้เห็นเด่นชัดมากกว่าเรื่องราวที่นำเสนอ ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงมีรูปแบบที่เต็มไปด้วยภาพวาดหรือภาพประกอบอื่นๆ ตลอดไปทั้งเล่ม เรื่องหรือตัวอักษรเป็นเพียงส่วนขยายให้ภาพสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเท่านั้น

2.1.4 เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน

หนังสือประเภทบันเทิงคดีเป็นรูปแบบของงานเขียนหนังสือประเภทหนึ่ง ที่มีกลวิธีในการเขียนที่สามารถสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้อ่านได้ดังนั้น คนส่วนใหญ่จึงชอบที่จะเขียนและอ่านหนังสือประเภทนี้กันมากกว่าประเภทอื่นๆ รวมทั้งเด็กด้วย

การเขียนหนังสือประเภทบันเทิงคดีไม่มีข้อจำกัดลงไปอย่างชัดเจนว่าควรใช้กับเนื้อหาสาระเช่นใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ข้อสำคัญอยู่ที่การถ่ายทอดและการเขียนมากกว่า ถ้าการเขียนและการถ่ายทอดแบบเนียน สนุกสนาน ไม่มีข้อบกพร่อง เรื่องที่ออกมาก็เป็นเรื่องที่น่าอ่าน น่าติดตามของเด็กๆ โดยไม่คำนึงว่าสาระของเรื่องจะเป็นสิ่งใด

แต่ถ้าจะสรุปตามความเหมาะสมและที่ทำได้โดยทั่วไปแล้ว เราพอจะจัดลำดับการนำสาระของเรื่องมาใช้ในงานประเภทบันเทิงคดีได้ดังนี้

2.1.4.1 จริยธรรม เป็นสาระที่มีผู้นิยมนำมาถ่ายทอดด้วยการเขียนแบบบันเทิงคดีที่สุด อาจเป็นเพราะความสอดคล้องด้านเนื้อหาหรือความเป็นอยู่ของสาระทางด้านจริยธรรมก็เป็นได้ ที่ทำให้สามารถนำมาใช้กับงานบันเทิงคดีได้อย่างแนบเนียนที่สุด

2.1.4.2 วิชาการ มีคนจำนวนไม่น้อยที่พยายามหยิบสาระทางวิชาการมาถ่ายทอดในแบบบันเทิงคดี โดยพยายามสอดใส่เนื้อหาเนื้อหาวิชาการในส่วนต่างๆ อย่างไม่เฉพาะเจาะจง ซึ่งก็เป็นผลดีแก่การอ่านมากกว่าการถ่ายทอดแบบวิชาการโดยตรง

2.1.4.3 อื่นๆ ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านธุรกิจแขนงต่างๆ เข้ามามีบทบาทสูงมาก การแข่งขันกันในเรื่องธุรกิจได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับหนังสือเด็กและเยาวชนไม่น้อย มีบุคคลเป็นจำนวนมากใช้วิธีโฆษณาชวนเชื่อสินค้าของตนด้วยการใช้หนังสือบันเทิงคดี เพื่อชี้ให้เห็นสรรพคุณของสินค้าของตน ซึ่งก็นับว่าได้ผลดีไม่น้อยสำหรับธุรกิจของเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยสรุป หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทบันเทิงคดี เป็นหนังสือที่จัดว่าได้รับการสนใจจากเด็กและเยาวชนมากที่สุด และถือว่าเป็นหนังสือที่จัดทำกันมากที่สุดเช่นกัน

2.1.5 หนังสือสำหรับเด็กประเภทสารคดี

2.1.5.1 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดี สำหรับเด็กอายุ 3-5 ขวบ หนังสือสารคดีของเด็กในวัยนี้มักออกมาในรูปแบบของบทเรียนและแบบฝึกหัดประเภทต่างๆ มากกว่าเป็นหนังสือสำหรับอ่านโดยตรง สาเหตุมาจากเด็กในวัยนี้ยังขาดประสบการณ์ในการอ่านที่ชัดเจนและคล่องแคล่ว ต้องอาศัยการจากครูและผู้ปกครองเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม มีการทำหนังสือสารคดีสั้นๆ เกี่ยวกับชีวิตสัตว์และโลกรอบๆ ตัวของเด็กๆ ที่แสดงความชัดเจนด้วยภาพ บอกเล่าเรื่องด้วยองค์ประกอบของภาพ การดูภาพและเรียบเรียงความต่อเนื่องของภาพเป็นสิ่งที่วัย 3-5 ขวบสามารถรับรู้จากหนังสือประเภทสารคดีได้

2.1.5.2 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดี สำหรับเด็กอายุ 6-8 ขวบ เด็กวัย 6-8 ขวบให้ความสนใจหนังสือประเภทสารคดีมากกว่าเด็กวัยเล็กกว่านี้ นั่นเป็นเพราะความเจริญเติบโตทางด้านความคิดและพัฒนาการทางจิตวิทยาที่เด็กมีขึ้นในตัวเอง ซึ่งสอนให้เด็กหันมาสนใจกับเรื่องราวรอบตัวมากกว่าเรื่องที่อ่านเพียงเพื่อความบันเทิงอย่างเดียว

หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดี สำหรับเด็กอายุ 6-8 ขวบ ไม่ควรมีความยาวเกินไป เนื้อหาข้อมูลที่สอดใส่ไว้ก็ไม่น่าจะสลับซับซ้อนจนยากแก่การจดจำ ภาษาต่างประเทศและศัพท์เทคนิคของแต่ละเรื่องมีความจำเป็นในหนังสือสารคดีก็จริง แต่การใส่สิ่งเหล่านี้ลงไปอย่างฟุ่มเฟือย หรือวางแนววิชาการอาจทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย และไม่อ่านหนังสือสารคดีได้ การวางแผนทำงานสารคดีสำหรับเด็กจึงเป็นการวางแผนอย่างต่อเนื่องมีการแบ่งช่วงตอนที่สำคัญและเหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละวัย ของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ การยึดเนื้อหาใจความตามต้องการลงในหนังสือทั้งหมดเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำในหนังสือสารคดีสำหรับเด็ก

2.1.5.3 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดีสำหรับเด็กอายุ 9-11 ขวบ เด็กวัยนี้เป็นวัยการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อเตรียมสู่วัยผู้ใหญ่ การรับรู้ของเด็กต้องการดูดซับเหตุและผล ความเป็นจริง และรายละเอียดของชีวิต สังคมและโลกเอาไว้อย่างมากที่สุด เด็กวัยนี้จึงกระหายที่จะรับรู้เรื่องที่แปลกใหม่ ที่สามารถอ้างอิงความถูกต้องและความจริงได้

งานเขียนประเภทสารคดีเป็นงานทางด้านความรู้ความจริงและข้อมูลต่างๆ แก่เด็กจึงเป็นที่สนใจของเด็กวัย 9-11 ขวบมาก การนำเสนอเรื่องราวที่มีอยู่จริง สามารถยืนยันให้เห็นด้วยภาพถ่ายหรือภาพเขียนและตัวบุคคลเป็นสารคดีที่เด็กเกิดความเชื่อถือและศรัทธาและยึดถือเป็นหลักการในการจดจำต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานสารคดี นอกจากมีเรื่องราวเนื้อหาที่เป็นข้อมูล ความจริงที่ถูกต้อง สามารถสอบถามได้ยังควรมีภาพประกอบที่ช่วยให้เข้าใจง่ายมากขึ้น การจัดทำจึงดูยากกว่างานเขียนประเภทบันเทิงคดีทั่วไป ลักษณะการเขียนประโยคและการใช้ขนาดตัวอักษรหนังสือภาพสำหรับเด็กวัย 9-11 ขวบควรแยกเป็นคำๆ ใช้อักษรขนาดโตประมาณ 24-30 พอยท์ (ประมาณ 0.5 ซม.) ใช้ตัวพิมพ์ธรรมดาหรือตัวเขียนที่ถูกต้อง และใช้แบบเดียวตลอดทั้งเล่ม ไม่ต้องใช้ตัวอักษรประดิษฐ์ลวดลาย ในหน้าหนึ่งๆ ไม่ควรมีตัวหนังสือมากหรือหลายย่อหน้า ขนาดหนังสือเกี่ยวข้องกับราคาพิมพ์มาก ถ้าใช้รูปเล่มที่ไม่ได้มาตรฐานกับการตัดกระดาษของโรงพิมพ์ จะเสียค่าใช้จ่ายมาก รูปเล่มที่นิยมกันคือ

ขนาด 8 หน้ายก (18.5 คูณ 26 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง

ขนาด 16 หน้ายก (13 คูณ 18.5 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง

ขนาด 16 หน้ายก (14.8 คูณ 21 ซม.) แนวนอนหรือแนวตั้ง

2.1.6 ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดี

สารคดีมีหลักในการพิจารณาต่างๆ อยู่ว่าจะต้องเป็นหนังสือที่ให้เนื้อหาวิชาและความรู้แก่ผู้อ่าน โดยไม่ได้เน้นรสชาติในการอ่านหรือความสนุกเพลิดเพลินโดยเฉพาะ ดังนั้นหนังสือสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชนจึงมีลักษณะเฉพาะของตนที่แตกต่างออกไป เช่น

2.1.6.1 เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงข้อมูลเนื้อหาสาระ ความรู้แก่ผู้อ่านโดยตรง ทำให้รูปแบบของการเขียนเป็นไปในลักษณะวิชาการ มีชื่อบท มีการลำดับขั้นตอนของเนื้อหาเพื่อความเข้าใจง่ายและถูกต้องไม่มีตัวละครเดินเรื่อง หากมีแต่การบรรยายถึงขั้นตอนการทำงานและวิวัฒนาการของเรื่องราวอย่างละเอียดประการสำคัญที่สุดจะต้องมีแหล่งข้อมูล ที่มาของเนื้อหาสาระและเรื่องราวที่สามารถตรวจสอบพิสูจน์ได้ถ้าเป็นงานที่คัดลอกมาจากหนังสือเล่มอื่นก็ต้องมีบรรณานุกรมบอกท้ายเล่ม

2.1.6.2 ภาษาที่ใช้ในงานสารคดีเป็นภาษาเฉพาะมีรูปแบบและลีลาในตัวเอง ไม่สามารถเลือกหยิบอย่างอิสระเหมือนงานบันเทิงคดีได้ ส่วนใหญ่นิยมทำกันในลักษณะนี้

- เป็นบทบรรยายที่ถ่ายทอดให้เห็นภาพชัดเจนและถูกต้อง
- สำนวนโวหารเรียบง่าย ไม่เล่นคำและความอย่างไม่มีเหตุผล
- ไม่มีบทสนทนา
- มีคำบรรยายภาพและเหตุการณ์อย่างละเอียด
- บอกเล่าเนื้อหา สาระและใจความด้วยความรวดเร็ว ไม่เยิ่นเย้อ
- มีบทสรุปชัดเจน

2.1.6.3 ภาพประกอบ เรื่องของงานประเภทสารคดีจัดเป็นหัวใจสำคัญที่สุดเพราะการบรรยายด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียวไม่ช่วยให้เกิดความเข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้งมากนัก การมีภาพของสิ่งที่กล่าวถึงมาประกอบเอาไว้จะช่วยให้เข้าใจได้ถูกต้องรวดเร็ว

เนื้อหาที่เลือกสรรมาประกอบเอาไว้จะช่วยให้เข้าใจได้ถูกต้องรวดเร็ว ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนั้นภาพประกอบหนังสือสารคดียังเรียบเสมือนหลักฐานอ้างอิงที่สำคัญมากอย่างหนึ่งโดยเฉพาะภาพถ่าย ดังนั้นภาพจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของงานประเภทสารคดี

ลักษณะภาพประกอบเรื่องประเภทสารคดีที่ดี

- เป็นภาพถ่ายเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ต้องการบอกเล่าในเรื่อง
- เป็นภาพถ่ายหรือภาพคัดลอก เรื่องราวหรือสิ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่บอกเล่า
- เป็นภาพถ่ายของแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
- มีคำบรรยายได้ภาพชัดเจน
- ถ้าจำเป็นต้องใช้ภาพเขียน ควรเขียนจากข้อมูลที่ได้รับการค้นคว้ามาแล้วเป็นอย่างดี
- ภาพประกอบสารคดีทุกภาพจะต้องสามารถสอบถามข้อมูลได้
- มีขนาดใหญ่ชัดเจน น่าสนใจและเพิ่มความรู้ในการอ่านสารคดีมากขึ้น

2.1.7 รูปแบบความยาวของหนังสือประเภทสารคดี

รูปแบบความยาวของหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนประเภทสารคดีเรายึดถือพฤติกรรมทางจิตวิทยาทางการอ่านของเด็กเป็นสำคัญโดยถือเอาความพอเหมาะกับความต้องการในการรับรู้ของเด็กแต่ละวัยเป็นเกณฑ์

เราสามารถแบ่งรูปแบบและความยาวของหนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชนตามเกณฑ์ได้ดังนี้

1. เด็กอายุ 3-5 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 17 ซม. คูณ 18.50 ซม. จำนวน 12 หน้า ภาพประกอบวาดรูประบายสีเหมือนจริงสวยงามบอกเล่าเรื่องราวโดยละเอียด เด็กสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวจากภาพได้ มีอักษรเพียงหน้าละหนึ่งคำ เฉพาะส่วยที่สำคัญที่สุดเท่านั้น ไม่รวมภาพปกและปกหลัง

2. เด็กอายุ 6-8 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 14.50 ซม. คูณ 21 ซม. จำนวน 16 ถึง 24 หน้า ภาพประกอบวาดรูประบายสีสวยงาม เน้นความเหมือนจริงตามเรื่องให้มากที่สุด ภาพประกอบมีความสำคัญมากสำหรับเด็กในวัยนี้การเชื่อมโยงความต่อเนื่องของภาพให้ประสานกรรมกลืนกันตลอดทั้งเล่ม ช่วยให้เรื่องซึ่งเริ่มยาวขึ้นซับซ้อนขึ้นง่ายแก่การทำความเข้าใจ

3. เด็กอายุ 9-11 ขวบ นิยมใช้หนังสือขนาด 18.50 ซม. คูณ 26 ซม. หรือที่เรียกว่า 8 หน้ายกหรือถ้าเรื่องราวมีเนื้อหามากก็อาจใช้หนังสือขนาด 17 ซม. คูณ 18.50 ซม. ก็ได้ ภาพประกอบของเรื่องอาจวาดจากเรื่องจริง โดยนำมาจัดวางให้เหมาะสมเพิ่มความสำคัญและเด่นชัดให้มากกว่าเดิมหรือจะใช้ภาพที่ถ่ายจากของจริงมาประกอบตามเรื่องทีกล่าวถึงก็ได้

ความยาวของสารคดีบางเรื่องอาจเพิ่มความยาวไปถึง 32 หน้าก็ได้ ถ้าเนื้อหาเรื่องราวของสารคดีมีมากกว่านี้ แต่ก็ไม่ควรมีมากเกินไปกว่านี้ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.8 เนื้อหาสาระของหนังสือประเภทสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชน

จุดมุ่งหมายของงานสารคดี เป็นสิ่งบังคับอันสำคัญให้หนังสือสารคดีมีรูปแบบ ตลอดจนเนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจงอยู่ในตัวเอง เราไม่สามารถแสดงออกในงานเขียนประเภทสารคดีอย่างมีอิสรภาพมากนัก ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาทางด้านวิชาการ หรือรูปแบบคำประพันธ์ จำนวนโวหารก็ต้องยึดถือแต่ในเรื่องวิชาความรู้ที่จะให้แก่เด็ก ทำให้เราต้องคำนึงถึงความสมจริง ถูกต้อง สมเหตุสมผล และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องการแสดงสื่อออกไปถึงเด็กให้มากที่สุด

เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในหนังสือสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชนพอลำดับได้ดังนี้

2.1.8.1 เนื้อหาทางวิชาการ เป็นสิ่งที่หยิบนำมาใช้ในการทำหนังสือสารคดีมากที่สุด สาเหตุมาจากความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาการที่ต้องการส่งเสริมให้แก่เด็ก การเลือกสาระเรื่องราวที่ยังไม่แจ่มชัดออกจากบทเรียนในชั้นมาขยายออกเป็นสารคดีจึงเป็นสิ่งที่เราจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิชาการนั้นแจ่มชัดยิ่งขึ้น

2.1.8.2 เนื้อหาสาระเสริมบทเรียน นอกจากเนื้อหาที่กล่าวเสริมในบทเรียนแล้ว ส่วนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในบทเรียนหรือส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ยังเป็นสิ่งที่หยิบนำมาเป็นเนื้อหาสาระในการเขียนสารคดีสำหรับเด็กด้วย เนื้อหาที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องราวที่นำมาใช้ประกอบและส่งเสริมบทเรียนมากที่สุด

2.1.8.3 ชีวิตในท้องถิ่น เป็นเรื่องราวอีกอย่างหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการเขียนสารคดีสำหรับเด็ก โดยมุ่งหวังให้เด็กเกิดความรักและเข้าใจในถิ่นที่อยู่ของตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

2.1.8.4 สถานที่สำคัญ เป็นสารคดีเชิงท่องเที่ยวที่ต้องการแสดงให้เด็กๆ รู้จักสิ่งที่มีอยู่ในประเทศชาติบ้านเมือง โดยเขียนแบบมีตัวละครดำเนินเรื่องหากแต่ภาพประกอบที่ใช้เป็นภาพของจริง

หนังสือสารคดีสำหรับเด็กในวัยต่างๆ ยังขาดแคลนอยู่มาก นั่นอาจเป็นเพราะการเขียนและการจัดทำเป็นไปได้อย่างยากกว่าประเภทบันเทิงคดี ซึ่งยังไม่ต้องคำนึงถึงข้อมูลและหลักเกณฑ์ความถูกต้องเท่าใดนัก

งานเขียนประเภทสารคดีถึงจะค่อนข้างยากในการจัดทำและเขียน แต่ก็มีคุณค่ามาก เพราะสามารถใช้ได้กับคนทั่วไป ที่ยังสามารถทรงคุณค่าทางด้านสาระ เรื่องราวและเนื้อหาอย่างดีต่อไป

2.2 จิตวิทยาของเด็กกับการรับรู้โดยทั่วไป

จิตวิทยาของเด็กตั้งแต่เริ่มรู้จักกับภาษาพูด เด็กจะเริ่มรับรู้กับสิ่งใกล้ตัวเองก่อน ในระยะนี้เด็กจะมองโลกอย่างบริสุทธิ์และแสดงในทางที่ตัวเองรู้สึก การรับรู้ของเด็กจะไม่ซับซ้อน จะเข้าใจเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในเรื่องที่ง่าย ๆ เมื่อเข้าสู่วัยเรียนก็จะเพิ่มการรับรู้ที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ การรับรู้เรื่อง การอ่าน การเขียน การคิด เด็กจะเริ่มสงสัยในเรื่องราวที่ตนเองไม่เข้าใจ แสดงออกมาโดยการซักถามผู้ใหญ่ อีกแง่มุมหนึ่งเมื่อเด็กโตขึ้น สิ่งที่เด็กใกล้ชิดมากพอสมควรคือโทรทัศน์ เด็กมักจะเลือกดูรายการที่ตนเองชอบประเภทที่ดูง่าย ๆ เรื่องราวที่สนุกตื่นเต้นดังเช่นภาพยนตร์การ์ตูนและรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับเด็ก เช่น รายการผีน้อยไซว์

2.2.1 จิตวิทยาของเด็กกับการเรียนรู้ในโรงเรียน

ในแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนไปมาก มีการพัฒนาแบบเรียนให้ต่างไปจากอดีต ในหลักสูตรการเรียนจะมีวิชาที่ง่ายสำหรับเด็กเช่น “เสริมสร้างประสบการณ์” วิชาพลศึกษา การรับประทานอาหาร โดยทั่วไปเรื่องๆรวมจะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก

ในแบบเรียนวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมต่างๆ มีการเรียนการสอนออกไปในเชิงวิชาการ บางครั้งอาจทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายหากผู้สอนไม่มีวิธีการที่ดีพอทางด้านผู้สอนจะสนใจเด็ก ด้วยการให้ภาพประกอบเข้ามาช่วยด้วยบางครั้ง ลักษณะของเด็กโดยทั่วไปจะชอบเรื่องราวที่สนุก เหตุนี้ผู้สอนจึงพยายามแทรกความรู้เชิงวิชาการลงไปในความสนุกนั้น

เด็กกับศิลปะ

ศิลปะจะมีอยู่ในตัวเด็กทุกคน เด็กเมื่อหัดเดินหรือเดินได้ในระยะนี้ จะมีความซุกซนเป็นพิเศษ เช่นการจับขยี้สิ่งของต่างๆ ในบางครั้งก็จับปากกาหรือดินสอขีดเขียนไปมา ในการลากเส้นขีดเขียนของเด็กนั้นเป็นไปอย่างไร้จุดหมาย ไม่มีจุดประสงค์อะไร

เมื่อเด็กอยู่ในวัย 2-3 ปี เด็กจะเริ่มจดจำในสิ่งที่เขาพบเห็นว่าเป็นอะไร พัฒนาการทางด้านศิลปะนั้นเด็กจะเริ่มลากเส้นลงบนกระดาษ บนพื้น บนฝาผนัง เส้นที่เด็กขีดเขียนนั้นเป็นเส้นที่ยุ่งเหยิง สะเปะสะปะ พื้นฐานการขีดเขียนของเด็กนั้นจะมีอยู่ประมาณ 20 ชนิด ตามแนวคิดของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเส้นที่ประกอบด้วย พอดีแยกเป็นเส้นที่สำคัญได้ดังนี้

เส้นตั้ง (Vertical)

เส้นนอน (Horizontal)

เส้นทะแยง (Diagonal)

เส้นวงกลม (Circular)

จุด (Dots)

การจัดวางตำแหน่งของภาพ ตำแหน่งที่ขีดเขียนมีอยู่ 17 แบบ แยกแยะได้ดังนี้

1. เขียนเต็มไปหมด
2. เริ่มจากจุดศูนย์กลาง บางทีเล็ก บางทีใหญ่ แต่อยู่ตรงกลางของกระดาษ
3. มีช่องว่าง แต่อยู่ในกรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4-5. เขียนเป็นแนวตั้งหรือแนวนอน โดยมีขอบกระดาษเว้นไว้เป็นกรอบ
6. ภาพทั้งสองอยู่กันคนละด้านแต่สมดุลกัน
7. ภาพอยู่ในเส้นทแยงมุม ลักษณะเขียนจะอยู่ในกรอบ
8. ภาพจะอยู่ในลักษณะที่ 7 แต่เส้นจะล้นออกทางอีกครั้งหนึ่งของเส้นทแยง
9. ภาพอยู่ในแกนกลางของเส้นทแยงมุม และกระจายไปอย่างราบเรียบสม่ำเสมอ
10. ภาพเขียนออกมาในลักษณะ 2 ใน 3 ส่วนของกระดาษ จะเห็นเส้นที่เขียนแยกกัน

อย่างเด่นชัด

11. ภาพอยู่ในกระดาษเพียง 1 ส่วน 4 โดยอยู่ที่มุมหนึ่งมุมใดของกระดาษ
12. ภาพจะแพร่กระจายเป็นรูปพัด
13. ภาพจะอยู่ในแนวโค้ง โดยมีมุม 2 ด้าน
14. ภาพจะอยู่ในแนวโค้ง โดยใช้มุมทั้ง 3 ด้าน ของกระดาษ
15. ภาพจะปรากฏในรูปปิรามิด โดยเริ่มจาก 2 มุม อีกสองมุมว่างเปล่า
16. ภาพจะพาดในลักษณะเป็นแถบในระหว่างกระดาษ
17. เส้นภาพจะแผ่กระจายเป็นรูปพัด โดยเริ่มจากตรงกลางของกระดาษ

เมื่อเด็กโตขึ้นจะมีพัฒนาการทางการเขียนเป็นรูปลักษณะมากขึ้น เด็กจะขีดเขียนเป็นเส้นแสดงออกถึงเส้นผม ก้อนเมฆ ในระยะนี้เด็กจะขีดเขียนไปตามใจชอบ

พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็ก (3-5) โครงสร้างทางร่างกายเช่นนิ้วมือจะช่วยให้เด็กจับอุปกรณ์ได้ถนัดขึ้น แนวทางพัฒนาการขีดเขียนจะซับซ้อนขึ้น เด็กจะสามารถขีดเขียนได้รูปแบบมากขึ้น เด็กจะเริ่มแสดงออกตามแนวคิดของตนเองในระยะเริ่มขีดเส้นของเด็กจะดูแผ่วเบาดูคล้ายไม่มีมันใจ จนกระทั่งเริ่มมองเห็นว่าเส้นเริ่มเข้าที่เข้าทางจึงจะเขียนเป็นเส้นหนักขึ้น เด็กจะเริ่มรู้จักการระบายสี ด้วยการระบายสีจากสิ่งที่มีตามความพอใจของตนเองก่อน ระยะนี้จะเริ่มเขียนวงกลมคล่องขึ้น เพื่อแสดงถึงดวงอาทิตย์ และจะเริ่มเขียนถึงสิ่งอื่นๆ ตามมาเช่น คน สัตว์ ต้นไม้ วัตถุอื่นๆ

พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็ก (4-6) ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเข้าสู่ขั้นที่สร้างภาพได้แล้ว เช่น การวาดรูปต้นไม้ ระยะแรกดูคล้ายคนไม่มีแขน แล้วเด็กจะเริ่มใส่รายละเอียดต่างๆ ลงไป เช่น ใบ ดอก ผล ทำนองเดียวกับรูปบ้านจะประกอบด้วยรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยปกติเด็กจะแสดงออกถึงสิ่งที่ตนเองประสบมา เด็กจะทำด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้ใครช่วย หรือมีตัวอย่างให้ดู

พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็ก (5-7) เด็กจะสร้างเรื่องราวในภาพได้ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ภาพที่แสดงออกมานั้นมักจะเป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคยอยู่ในสิ่งแวดล้อมของเด็ก ระยะนี้เด็ก

จะมีพัฒนาการทางด้านการใช้สี รู้ว่าต้นไม้ควรใช้สีเขียว ท้องฟ้าเป็นสีน้ำเงิน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ ถือว่าเป็นความคิดจินตนาการของเด็ก

2.2.2 สิ่งที่แฝงเร้นอยู่ในงานศิลปะของเด็ก

มนุษย์สนใจศิลปะและสร้างงานศิลปะมาเป็นเวลาช้านานแล้ว เฝ้าศิลปินพวกแรกของโลกคือเผ่าโคมันยอง ซึ่งบันทึกศิลปะอันเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของตนเองไว้บนผนังถ้ำ ในลักษณะง่ายๆ และใช้สีระบายเพียงเล็กน้อย นับแต่นั้นมาศิลปะก็อยู่ใกล้ชิดกับมนุษย์ตลอดมา

ศิลปินผู้สร้างงานศิลปะได้ดีเยี่ยมเป็นที่ชื่นชมของคนโดยทั่วไป มีทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ถ้าหากคุณสนใจงานศิลปะ ตลอดจนถึงติดตามการแสดงผลงานทางศิลปะ คุณก็จะพบเช่นเดียวกับเราว่า เด็กๆ แม้จะผ่านการฝึกอบรมด้านศิลปะมาไม่มากเท่ากับผู้ใหญ่ แต่เขาก็สามารถสร้างงานศิลปะได้ดีไม่น้อยกว่าผู้ใหญ่

2.2.3 ความสัมพันธ์ของศิลปะกับเด็ก

สีเส้นและเส้นรูปร่างต่างๆ บนกระดาษที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นภาพนั้นมีลักษณะแตกต่างไปจากงานศิลปะทั่วไป ศิลปะเด็กกับบุคลิกพิเศษที่สร้างสรรค์จินตนาการขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ จะแตกต่างกันที่มุมมองและการถ่ายทอดเท่านั้น

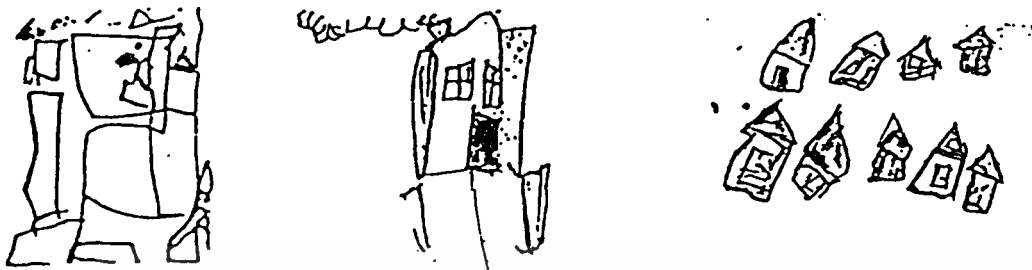
เสน่ห์ของงานศิลปะที่เด็กๆ ถ่ายทอดออกมานั้นคือความซื่อตรงบริสุทธิ์ทางความคิดที่ผู้ใหญ่ไม่อาจเลียนแบบได้ และบางครั้งก็ไม่อาจมองข้ามไปได้ แต่ข้อบกพร่องส่วนใหญ่นี้คือจินตนาการของเด็กมักจะถูกจำกัดในวงแคบๆ ด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมจึงต้องมีการชักจูงให้กว้างไกลออกไป ซึ่งสิ่งนี้ต้องอาศัยผู้ใหญ่ที่มีความชำนาญเป็นผู้ชี้แนะทาง

การปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ในเด็กเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องใช้ทักษะเพื่อให้เด็กรับรู้และปฏิบัติได้ตามที่ถูกต้อง อันจะเป็นผลดีที่จะติดตัวเด็กไปจนโต

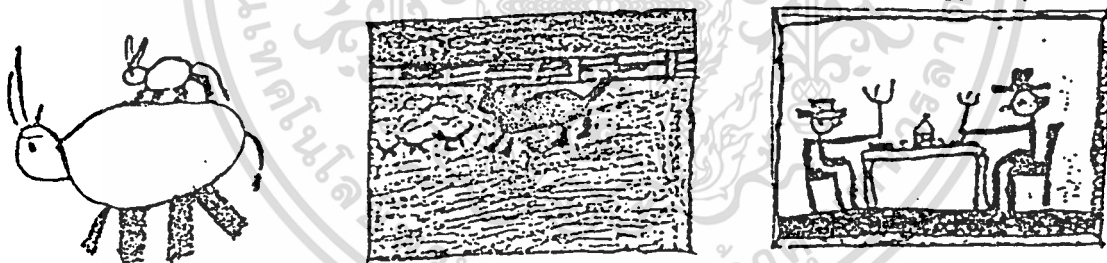

ภาพที่ 2.1 การวาดภาพครั้งแรกๆ ของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 พัฒนาการทางศิลปะของเด็กอายุ 4-6 ขวบ

ภาพที่ 2.3 พัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็กอายุ 5-7 ขวบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 หลักการวางแผนการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั้น ผู้เขียนจะต้องวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือเขียน องค์ประกอบที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 จะต้องกำหนดล่วงหน้าไว้แล้วรวมทั้งรายละเอียดต่างๆ ในบทนี้ ซึ่งผู้เขียนจะต้องพิจารณาเลือกและกำหนดไว้อย่างแน่นอน แม่นยำ รายละเอียดที่ผู้เขียนจะต้องนำมาใช้ ในกาวางแผนของตนมีดังนี้

2.3.1 เนื้อหา

แหล่งที่จะคัดเลือกเนื้อหาหรือแนวคิดเพื่อนำมาเขียนนั้น อาจจะได้จากหลาย ๆ ทาง จะขอเสนอแนะพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

หลักสูตรการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มประสบการณ์ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ภาษาไทย

กลุ่มที่ 2 คณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 3 วิทยาศาสตร์

กลุ่มที่ 4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 5 สุขศึกษา และ พลศึกษา

กลุ่มที่ 6 ศิลปะ

กลุ่มที่ 7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มที่ 8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยจัดเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพจนานุกรมการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

2.3.2 ความยากง่ายในการอ่าน

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หรือ หนังสือเสริมประสบการณ์ในทีนี้ จะต้องตกลงเองแรกเนทีนี้ว่า ผู้อ่านคือนักเรียนในระดับประถมศึกษา เด็กในระดับนี้ความสามารถ เนการอานยงมเมสูงพอ จะอ่านคำยากๆ หรือประโยคที่ใช้กันทั่ว ๆ ไป จึงต้องมีการควบคุมคำและประโยคให้ง่ายเข้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การใช้คำความยากง่ายของหนังสือ ควรถือตามคำพื้นฐานที่ใช้ในหนังสือเรียน เป็นเกณฑ์จะปลอดภัยดีกว่าในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป.1-ป.4 ได้กำหนดให้นักเรียน เรียนคำพื้นฐาน ดังนี้

ป.1	เรียนประมาณ	450 คำ
ป.2	เรียนประมาณ	800 คำ
ป.3	เรียนประมาณ	1,200 คำ
ป.4	เรียนประมาณ	1,550 คำ

ดังนั้นถ้าผู้เขียนได้ใช้คำพื้นฐานเหล่านี้ในการการเขียนต้นฉบับจะทำให้เด็กอ่านเรื่องได้เข้าใจง่าย การใช้คำในการเขียนเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้าใช้คำยาก...เด็กจะอ่านไม่ออก...ไม่เข้าใจเรื่อง หรือเกิดความเบื่อหน่ายไม่ยอมอ่านต่อไป สิ่งเหล่านี้ผู้เขียนควรหลีกเลี่ยงให้มาก

2. การใช้ประโยค เป็นเรื่องสำคัญมากเช่นเดียวกัน ในภาษาไทยแม้จะไม่มีกรวยวิจัยเรื่องประโยค หรือข้อความยาวสั้น ซึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กไทยหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นถ้าใช้ประโยคสั้น ๆ ข้อความจบในประโยค จะช่วยกระตุ้นให้พัฒนาการอ่านของเด็กไปได้ดี นอกจากนี้ไม่ควรใช้ประโยคที่มีข้อความซับซ้อน มีความหมายแอบแฝง หรือยากแก่การเข้าใจ ประโยคหนึ่ง ๆ ควรมีความสัมพันธ์ภาพกับประโยค อื่น ๆ จะทำให้ความคิดของผู้อ่านติดต่อกันไป เรื่องประโยคนี้สำคัญมากควรเขียนให้ถูกต้อง เพราะการอ่านเป็นการเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ถ้าหนังสือหรือคำและประโยคถูกต้อง จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไปด้วย

3. การใช้สำนวนภาษา โวหาร สุภาษิต คำพังเพยต่าง ๆ ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความเข้าใจและความสนใจในการอ่านของเด็ก ควรเลือกสำนวนที่ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นเรื่องที่ได้ยินได้ฟังบ่อย ๆ หรือเป็นสำนวนที่ใช้ในปัจจุบัน ถูกต้องตามความหมาย ไม่ตีความที่ตนคิดเอง ใช้สำนวนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ เด็กระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรใหม่ มีโอกาสเรียนรู้เรื่องสำนวนภาษา เช่น กลุ่มคำซ้อน วลี สุภาษิต คำพังเพย คติสอนใจต่าง ๆ มาก ดังนั้นถ้าเลือกนำมาใส่จะเป็นประโยชน์มาก

2.3.3 รูปแบบการเขียน (รูปแบบการประพันธ์หรือลีลาการเขียน)

การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก อาจเขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ตามแต่ความถนัดของผู้เขียน แต่ถ้าเป็นเด็กเล็กมักชอบบทร้อยกรองที่มีคำง่าย ๆ หรือคำคล้องจองมากกว่าร้อยแก้ว หรืออาจจะเขียนเป็นร้อยแก้วสลับกลอนก็ได้ การเลือกรูปแบบการเขียนนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียนอีกด้วย ถ้าเนื้อหาของหนังสือหรือจุดประสงค์ของหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จำเป็นต้องเลือกรูปแบบที่เน้นสาระความรู้ ถ้าต้องการให้ผู้อ่านได้ความบันเทิง ต้องเลือกรูปแบบที่จะส่งเสริมความเพลิดเพลินนั้นออกมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 การวางโครงเรื่อง (พล็อต)

เพื่อให้การเขียนเรื่องราวดำเนินเป็นไปตามลำดับขั้นตอนไม่ซับซ้อนวกไปเวียนมาโครงเรื่องนี้จะครอบคลุมไปถึงจำนวนหน้า จำนวนหัวข้อเรื่อง ความยาว-สั้นของแต่ละหัวเรื่องความยาวสั้นของแต่ละย่อหน้า เพื่อจะได้นำไปสู่การจัดรูปเล่ม และการจัดวางหน้าให้เหมาะสมกับภาพประกอบ

1. การวางโครงเรื่อง ควรจัดทำย่อ ๆ ให้เห็นขอบข่ายที่ชัดเจนตลอดทั้งเรื่อง

ก่อนอื่นจะต้องวาง จุดหมายของเรื่องหรือแก่นเรื่องหรือหัวใจของเรื่อง (theme) เสียก่อน theme เรื่องควรวางชัดเจนว่า...เรื่องอะไร...ใครทำอะไร...ที่ไหน... ทำหรือมีผลอย่างไร... เป็นต้น

จุดหมายของเรื่องหรือ theme เรื่องนี้ อาจนำมาเขียนเป็นบทนำเรื่องหรือนำมาสรุปในตอนจบของเรื่องย่อมทำได้ เมื่อได้ theme เรื่องแล้วจะต้องคิดเรื่องหรือผูกเป็นเรื่องราวที่เรียกว่าโครงเรื่องหรือพล็อตเรื่อง (plot) เสียก่อน แล้วจึงใช้พล็อตเรื่องนี้ ดำเนินเรื่องไปตามรูปแบบการเขียนที่เลือกไว้ โดยอาจจะแบ่งเป็นบท ๆ หรือเขียนติดต่อกันไปตลอดจนจบเรื่อง โครงเรื่องประกอบด้วยบทนำเรื่อง จุดสนใจกลางเรื่องและจุดสุดยอดในตอนจบของเรื่อง

2. การวางโครงเรื่องประเภทที่ไม่ใช่บันเทิงคดี (non-fiction) หรือประเภทสารคดี

ประเภทเชิงวิชาการนั้น เป็นสิ่งสำคัญมากผู้เขียนจะเขียนโดยไม่มีโครงเรื่องไม่ได้ อีกทั้งผู้เขียนจะต้องดำเนินการเขียนไปในขอบข่ายที่วางไว้ ไม่วกเวียนเขียนเรื่องซ้ำ ๆ ซาก ๆ หรือเขียนออกนอกขอบข่าย จนจบเรื่องไม่ได้

3. ในการวางโครงเรื่องนั้น จะต้องคำนึงถึงแนวความคิดเห็นด้วย แนวความคิดควรเป็นเรื่องของตนเอง อาจจะเป็นความคิดริเริ่มใหม่(creative idea) หรือแนวคิดเดิม ๆ ที่เคยเขียนกันมา แต่เป็นประโยชน์ให้ผู้อ่านได้คิด มีคติเตือนใจให้อยากทำในสิ่งที่นำเสนอ ซึ่งไม่ควรมีลักษณะได้เถียงคัดค้าน หรือสนับสนุนชัดเจนมากนัก หรือไม่ไปในทางสร้างสรรค์ที่ดี

นอกจากนี้ จะต้องคำนึงถึงการนำเอาความรู้ หรือประสบการณ์ที่ผู้เขียนมีอยู่ เขียนออกมาให้เหมาะสมกับวัยผู้อ่านด้วยเขียนให้อ่านเข้าใจและก่อให้เกิดความศรัทธาเชื่อถือ ขณะที่วางโครงเรื่องนั้น ควรคำนึงถึงการใช้คำ ประโยค และสำนวนภาษาที่แจ่มแจ้ง ไม่มีหลายความหมาย จนทำให้ผู้อ่านต้องตีความหมายไปหลาย ๆ ทาง การใช้เหตุผลในการกำหนดโครงเรื่อง ต้องเป็นเหตุผลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่ลากตึงเข้าข้างตัวเอง หรือเป็นเหตุผลเฉพาะกรณี

2.4 ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

ดังกล่าวแล้วว่า ภาพในหนังสือสำหรับเด็กเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะภาพช่วยสร้างความคิด อธิบายเรื่องราว และช่วยให้ผู้อ่านเกิดการจินตภาพตามเรื่องได้ดี ในบางครั้งผู้อ่านไม่สามารถอ่าน ให้เข้าใจเรื่องได้โดยตลอดแต่ถ้าให้ดูภาพก็จะสามารถอ่านให้เข้าใจเรื่องได้ (เกริก ยู่พันธ์.2543)

2.4.1 ชนิดของภาพ เมื่อพิจารณาหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบัน จะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. หนังสือภาพ (Picture Book)
2. หนังสือภาพประกอบเรื่อง (Picture-Story Books)
3. หนังสือเรื่อง (Story Book)

หนังสือภาพในปัจจุบันนี้ถือเป็นผลผลิตสมัยใหม่โดยเฉพาะ หนังสือภาพมีจุดประสงค์ เพื่อให้เด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งยังอ่านไม่ออก ให้ดูภาพแทนการอ่านเรื่อง ดังนั้นภาพที่ใช้จึงไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเหมือนของจริงทีเดียว อาจเขียนเป็นลายเส้น หรือเป็นการ์ตูน ซึ่งเป็นเค้าโครงร่างกรอบนอก แต่เน้นจุดใดจุดหนึ่งให้เด่นเป็นพิเศษแล้วรู้ว่าเป็นภาพสิ่งใดภาพที่มีลักษณะไม่เหมือนจริง ใช้ได้ดีสำหรับผู้อ่านที่เป็นเด็กเล็ก เขียนลายเส้นง่าย ๆ ไม่มีลวดลายประดิษฐ์มาก สำหรับเด็กโต ซึ่งมีความอยากรู้อยากเห็นมากอยากรู้รายละเอียดที่แท้จริง ดังนั้นภาพในหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ จึงต้องมีรายละเอียดพอสมควร และเป็นภาพที่เหมือนจริง

2.4.2 การใช้น้ำหนักภาพสีและภาพขาวดำในหนังสือเด็กไม่มีความแตกต่างกัน โดยทั่วไปเด็กชอบดูทั้งภาพสีและภาพขาวดำ ถ้าภาพนั้นมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และเป็นภาพวาดที่ดี

ดังนั้นถ้าใช้ภาพสีในหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ต้องใช้สีสันอุดมคติ ประเภทพวกแม่สี..สีแดง... เหลือง...น้ำเงิน สีดังกล่าวเมื่อระบายลงภาพ จะเรียกความสนใจและความสะอาดใจจากเด็กได้มาก ส่วนภาพสีสำหรับเด็กโตชอบสดใสเป็นสีผสมมากกว่าแม่สี การใช้ภาพมีมีนั้นมิตินทุนในการพิมพ์แพงมากจึงขอแนะนำให้ใช้เพียงแค่ 2 สี เช่น ใช้สีดำกับแดง สีแสดงกับดำ เชี่ยวกับดำ โดยทำเป็นสกรีน หรือระบายสีเดียวแล้วใช้ลายเส้นสีดำตัด จะทำให้หนังสือน่าหยิบอ่านและต้นทุนการจัดพิมพ์ไม่แพงนัก นอกจากนี้การใช้พิมพ์ลงบนกระดาษต่าง ๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยลดต้นทุนการพิมพ์ได้

2.4.3 ประเภทของภาพวาดในหนังสือสำหรับเด็ก มีหลายชนิดด้วยกัน ได้แก่ ภาพลายเส้น ซึ่งประกอบด้วยลายเส้นการ์ตูน (ภาพแสดงแต่เค้าโครงร่างกรอบนอก) และลายเส้นภาพจริง ภาพเหมือนจริงภาพลายไทยง่าย ๆ ภาพประดิษฐ์ ภาพคน ภาพตัดแปะ เป็นต้น การเลือกประเภทของภาพขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาของหนังสือศึกษา เพราะจะต้องใช้เป็นภาพประกอบเนื้อหา การค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนหนังสือนิทาน-นิยาย นิยมใช้ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนง่าย ๆ หรือลายเส้นแสดงจินตนาการเป็นต้น สำหรับภาพคนนั้นมี 2 ชนิด คือ ภาพลายเส้นและภาพเหมือนจริง การเขียนภาพคนต้องแสดงอารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อเรื่อง รวมทั้งแสดงการเคลื่อนไหวและอิริยาบถให้ถูกต้อง สัดส่วนของร่างกายต้องให้ถูกต้อง ไม่ผิดจากความเป็นจริง โดยเฉพาะลายเส้นสำหรับเด็ก ควรมีการเคลื่อนไหว (motion) ตามเนื้อเรื่องด้วยไม่ใช่เป็นภาพนิ่ง (still picture) หรือภาพประดิษฐ์สวย ๆ ประดับไว้ในหนังสือเท่านั้น

2.4.4 การเขียนรายละเอียดในภาพ ผู้วาดภาพจะต้องอ่านเรื่องอย่างละเอียด เพื่อหาข้อมูลที่ต้องการในการวาดจากประกอบของภาพนั้น ๆ เช่น ฉากสถานที่ ภูมิประเทศ ระยะเวลา สมัยเวลา การแต่งกาย เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นสมจริง คล้องจองกับเนื้อเรื่อง มิฉะนั้นภาพจะเป็นเครื่องฟ้องความผิดพลาดของเนื้อหาหนังสือได้ มีข้อสังเกตว่า ภาพวาดประกอบหนังสือนี้ มักไม่นิยมเขียนภาพที่แสดงการคลี่คลายของเรื่องราว ไม่เป็นภาพที่เปิดเผยจุดสำคัญของเรื่องออกมาก่อนนอกจากนี้ควรเลือกรูปภาพที่จะช่วยสร้างบรรยากาศของหนังสือให้มีรสชาติ ไม่ใช่เลือกเอาตอนง่าย ๆ มีตัวละครน้อย ๆ มาเขียน ภาพควรอยู่ในหน้าเดียวกับเนื้อเรื่องตอนนั้น

2.4.5 การเลือกใช้ภาพวาดและภาพถ่ายในหนังสือสำหรับเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องเช่นเดียวกัน ภาพวาดให้รายละเอียดสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กล้องถ่ายรูปไม่สามารถเก็บรายละเอียดได้ดีเท่า แต่ภาพถ่ายมีประโยชน์ในการแสดงรูปร่างของจริง และสัดส่วนภายนอกที่ถูกต้อง ดังนั้น ถ้าหนังสือเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โดยไม่ต้องคำนึงถึงรายละเอียดให้ภาพถ่ายจะดีกว่า

2.4.6 ภาพปก เป็นองค์ประกอบสำคัญของหนังสือ ปกควรมีสีสันสะดุดตา แต่ไม่ควรมีสีพื้นเข้มจัดทึบไม่น่าอ่าน ปกมีชื่อเรื่องที่เด่นชัดภาพบนปกแสดงลักษณะบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง อาจเป็นตัวละครหรือฉากตอนใดตอนหนึ่งที่น่าสนใจในเรื่อง การออกแบบปกพยายามไม่ให้เหมือนใครใช้ความคิดริเริ่ม ตัวอักษรชื่อเรื่อง ควรยึดหลักให้อ่านง่าย ไม่หรูหรา แต่สะดุดตา ฟังระวังอยู่เสมอว่าปกหนังสือ คือโฉมหน้าสำคัญของหนังสือเล่มนั้นทั้งเล่มเลยที่เดียวก็ว่าได้

2.4.7 การจัดหน้า การจัดหน้าหมายถึง การออกแบบวางตัวอักษรของเนื้อเรื่องและรูปภาพ ลงในหน้าหนึ่ง ๆ ให้มีลักษณะน่าอ่านไม่ดูหนาแน่นทึบด้วยตัวอักษรอย่างเดียว หรือมีแต่ภาพอย่างเดียวในหน้าหนังสือภาพสำหรับเด็กในปัจจุบันนิยมการจัด 2 หน้าคากันไป (double spread) กล่าวคือ เมื่อผู้อ่านกางหนังสือออก จะเห็นภาพปรากฏอยู่บนหน้าสองหน้าคู่กันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.8 การจัดรูปเล่ม ผู้เขียนหนังสือที่ดีจะต้องวางแผนหรือมีจินตภาพอยู่ในใจแล้วว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ตนเขียนขึ้นนั้น เมื่อพิมพ์ออกมาเป็นเล่มจะออกมาอยู่ในลักษณะใด วิธีการนิยมปฏิบัติกันอยู่ คือ การจัดทำดัมมี่ (dummy) ซึ่งหมายถึงรูปเล่มที่จำลองมาจากหนังสือเล่มที่จะจัดพิมพ์จริงหนังสือภาพสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน และเด็กชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น ควรจัดทำต้นฉบับในลักษณะเป็นดัมมี่ จะช่วยให้หนังสือเมื่อพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่ม เป็นไปตามที่ผู้เขียนต้องการ การจัดรูปเล่มหนังสือ จะต้องรู้ส่วนประกอบของหนังสือตลอดทั้งเล่มก่อน

2.4.9 ส่วนหน้าของหนังสือ ประกอบด้วยปกหน้า-ปกหลังสันปกหุ้ม ด้านหลังของปกหน้า ไบรอนปก ด้านหลังของไบรอนปกหน้าก่อนปกใน หน้าปกใน รองปกใน (หน้าลิขสิทธิ์) หน้าคำนำและหน้าสารบัญ ในส่วนหน้าของหนังสือนี้ไม่นิยมใส่เลขหน้า แต่ถ้าเป็นหนังสือสำหรับเด็กโตซึ่งมีความหนาอาจใช้สัญลักษณ์อื่น ๆ เช่น ตัวอักษรหรือเลขโรมัน

2.4.10 ปกหน้าหรือหน้าปก (Front cover) หน้าปกเป็นหัวใจของเรื่องที่ชักจูงให้ผู้อ่าน อยากเปิดหนังสือดูภายในควรให้มีสันสะดุดตาภาพบนปกควรดึงดูดหัวใจของเรื่องออกมา หรือจะนำตอนหนึ่งตอนใดของเนื้อเรื่องซึ่งน่าสนใจ ใ้ใจ ให้อ่านเปิดดูภายใน การออกแบบปกควรเน้นในเรื่องความสะดุดตา อ่านง่าย แต่ดูแปลก ข้อความบนปกมีชื่อเรื่อง (ชื่อรอง) ชื่อผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์หรือตราสำนักพิมพ์ แต่ไม่ควรมีรายละเอียดมากนัก จะดูรุงรังและเลอะเทอะ

2.4.11 ปกหลัง (Back cover) ปกหลังในปัจจุบันนิยมให้มีภาพ โดยออกแบบวาดให้เป็นส่วนหนึ่งของปกหน้า กล่าวคือ เนื้อหาของภาพปกหน้าติดต่อกันเป็นภาพเดียวกันกับปกหลัง ในลักษณะเป็นหน้าคู่ (double spread) ปกหลังบางเล่มอาจจะออกแบบเป็นภาพวาดตัวละคร หรือสิ่งที่น่าสนใจจากเนื้อเรื่องเป็นภาพเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้รูปเล่มหนังสือดูสะดุดตา

2.4.12 สันปก (spine) สันปกของหนังสือมีจำนวนไม่มากนักและไม่ใช้หนังสือปกแข็ง มักไม่นิยมใส่ข้อความบนสัน ส่วนหนังสือที่มีความหนา ข้อความที่นิยมใส่บนสันปก คือ ชื่อเรื่อง แต่เพียงอย่างเดียว

2.4.13 ปกหุ้มหรือไบรอนปก (jacket หรือ Dust Cover) หนังสือบางเล่ม โดยเฉพาะหนังสือที่พิมพ์ปกแข็ง ซึ่งเป็นหนังสือที่พิมพ์ประดับราคาแพง มักนิยมมีปกหุ้ม ซึ่งมีลักษณะการออกแบบเหมือนปกปกหน้าเพียงแต่ใช้กระดาษบาง หุ้มคลุมด้านนอกปกเพื่อป้องกันปกนอกอีกทีหนึ่งตรงส่วนปลายสุดของปกหุ้ม ซึ่งพับงอหุ้ม เรียกว่า ไบรอน (flap) จะบรรจุชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หรือคำพูดตอนใดตอนหนึ่งในหนังสือที่คัดออกมาเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน

2.4.14 หน้าผนึก (paste-down end-paper) หนังสือปกแข็งจะมีหน้าผนึกติดกับปกหน้า หน้าผนึกจะต้องลงที่ละคู่ โดยให้ด้านซ้ายผนึกติดกับปก และด้านขวามือปล่อยไว้ บนหน้าผนึกมีการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นี้นิยมปล่อยวางไว้ บางเล่มอาจพิมพ์ภาพสำคัญ ๆ เช่น แผนที่ลงบนหน้าผนักคู่นี้ หรืออาจจะมีภาพเล็ก ๆ ประดับอยู่เฉพาะหน้าขวามือก็ได้ ด้านหลังของหน้าผนักนี้เรียกว่า Free (Waste) end-paper เป็นหน้าปล่อยวาง สำหรับหนังสือปกอ่อนจะไม่มีหน้าผนักคู่นี้

2.4.15 หน้าที่และบทบาทของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กที่ใช้ประกอบหนังสือประเภทบันเทิงคดีและสารคดีมีหน้าที่ และบทบาทดังต่อไปนี้

1. เพื่ออธิบาย และเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กให้สนใจในหนังสือ
3. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหนังสือโดยเฉพาะตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดทำ
4. เพื่อจุดประกาย และสร้างจินตนาการสำหรับเด็ก
5. ส่งเสริมให้เด็กเกิดความประณีต และรักความสวยงาม

2.4.16 ภาพประกอบช่วยอธิบายและส่งเสริมเนื้อหาให้ชัดเจน

ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กช่วยอธิบายและส่งเสริมเนื้อหาให้เด็กเกิดความเข้าใจ เกิดความถูกต้องชัดเจน ภาพประกอบหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก ภาพประกอบไม่จำเป็นต้องเหมือนจริงก็ได้ผู้วาดภาพประกอบหรือนักวาดภาพสามารถคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองได้ ตามเนื้อหาของเรื่องราวโดยให้ภาพเกิดความสอดคล้อง หรือมีความสัมพันธ์กับเรื่องหรือเนื้อหาของ

2.4.17 ภาพประกอบช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก

ภาพประกอบปกหนังสือสำหรับเด็กมีส่วนช่วยให้เด็กมีความสนใจในหนังสืออย่างมาก เพราะสิ่งแรกที่เด็กเห็นได้แก่ปกของหนังสือ ภาพปกของหนังสือและภาพประกอบในเนื้อหาของหนังสือควรมีลักษณะอย่างเดียวกัน ภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความสนใจและอยากอ่านหนังสือและถ้าเรื่องราวหรือเนื้อหาในหนังสือ น่าสนใจหรือสนุกชวนติดตาม จะเป็นตัวอย่างที่ดีจะทำให้เกิดนิสัยอยากอ่าน และรักกันอ่านในที่สุด

2.4.18 ภาพประกอบตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้จัดทำ

ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กต้องสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนหนังสือ ดังนั้น นักวาดภาพประกอบจะต้องได้พบเพื่อฟังความคิดหรือความต้องการของนักเขียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถวาดภาพให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนเรื่องได้อย่างสมบูรณ์ และถูกต้องเป็นอย่างดี เพื่อที่จะทำให้ภาพประกอบบังเกิดความสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุด หลังจากนักวาดภาพประกอบพบปะกับนักเขียน และสร้างความเข้าใจกันเป็นอย่างดีแล้วนักวาดจะต้องกลับไปร่างภาพ และออกแบบประกอบจัดหน้า กำหนดตัวอักษรของเรื่อง แบ่งตอนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาให้เหมาะสม แล้วจึงเอาภาพร่างหรือที่เรียกกันว่า “ ดัมมี่ ” เอามาให้เขียนและบรรณาธิการตรวจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและได้ภาพประกอบที่สมบูรณ์ที่สุด

2.4.19 ภาพประกอบสร้างจินตนาการสำหรับเด็ก

ภาพประกอบถึงได้ว่าช่วยอธิบายให้เรื่องนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ในภาพที่จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการต่อเนื่องได้แก่ องค์ประกอบของภาพ รูปแบบ ในภาพ สี น้ำหนักของสีและเทคนิคในการสร้างสรรค์

2.4.20 ภาพประกอบมีผลต่อความละเอียดถี่ถ้วนความประณีตและทำให้เด็กรักในสิ่งที่สวยงาม

ถ้าภาพประกอบหนังสือเด็กมีความสวยงาม สีสันสะอาดสดใสและถูกจัดกระทำ ภาพประกอบโดยนักวาดภาพประกอบอย่างประณีตสวยงาม จะทำให้เด็กรักในความงดงามมีรสนิยมในเชิงศิลปะ เพราะภาพประกอบที่ดีสำหรับเด็กจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึก และเกิดความประทับใจต่อเด็กด้วย

2.4.21 ลักษณะของภาพประกอบที่เด็กชอบ

ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก จะต้องมัลักษณะดังนี้

1. เด็กเล็กชอบภาพประกอบลายเส้นที่ไม่ซับซ้อนเมื่อเด็กโตขึ้น ภาพประกอบที่เด็กชอบจะมีลักษณะของภาพซับซ้อนมากขึ้นด้วย
2. เด็กชอบภาพประกอบที่มีสีสันสดใส
3. เด็กชอบภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา
4. เด็กชอบประกอบที่มีขนาดใหญ่มากกว่าภาพประกอบที่มีขนาดเล็ก
5. เด็ก ๆ มักจะดูรูปด้านขวามือก่อนรูปด้านซ้ายมือ
6. เด็กชายและเด็กหญิงชอบภาพประกอบในหนังสือไม่แตกต่างกัน
7. ภาพวาดด้วยสีน้ำ และสีหมึกที่มีสีสันสดใสส่งผลให้เกิดจินตนาการได้ดี

2.4.22 สิ่งที่นักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรมี

นักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.4.22.1 คิดอย่างเด็กผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องศึกษาในเรื่องจิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้ จักุสุมผัสของเด็กและจะต้องหมั่นฝึกสังเกตวาดภาพของเด็ก ทั้งรูปแบบ และกระบวนการถ่ายทอด ความคิดของเด็กในทุกๆสิ่งที่อยู่รอบตัวของเขามีโอกาสเป็นไปได้ทุกสิ่งตามใจปรารถนาของเขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.22.2 จินตนาการกว้างไกล ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องใช้เวลาคลุกคลีอยู่กับเด็กเพื่อศึกษาและเฝ้าสังเกตดูความคิดและความต้องการของเด็ก

2.4.22.3 ตื่นตัวหาความรู้ ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องกระตือรือร้นหามันศึกษาหาความรู้สม่ำเสมอ ในองค์ความรู้ทุกๆด้านอย่างชัดเจนและแจ่มแจ้ง จะต้องศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ที่ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอด้วย

2.4.22.4 รอบคอบและถี่ถ้วน ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องรู้จักการนำเสนอภาพประกอบสำหรับเด็กว่าสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับเด็ก และจะต้องระมัดระวังในรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นจริง

2.4.22.5 ปรับปรุงอย่างสร้างสรรค์

ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องศึกษาและปรับปรุงผลงานของตนเองให้เหมาะสมที่สุดโดยพยายามคิดค้นกระบวนการและขั้นตอนการทำงานให้ผลงานออกมาเหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของเด็กให้มากที่สุด

2.4.22.6 มีความสุขกับการสร้างสรรค์

ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องสร้างสรรค์ผลงานของตนเองสำหรับเด็กให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด กล่าวคือจะต้องมีลักษณะเฉพาะของตนเองซึ่งจะทำให้ผู้วาดภาพประกอบสร้างสรรค์ผลงานสำหรับเด็กเกิดความสนุก และมีความสุขด้วย

2.4.22.7 มีความสุขกับการเลือกใช้วัสดุ

ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องพิจารณาเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก ด้วยความเหมาะสมกับลักษณะงานเฉพาะของผู้วาดภาพประกอบเอง ซึ่งจะทำให้ผู้วาดภาพประกอบมีความสุข และเกิดความสนุกสนานกับการสร้างสรรค์ผลงาน

2.4.22.8 มีความรับผิดชอบ และมีระเบียบวินัย

ผู้วาดภาพประกอบจะต้องรู้หน้าที่ของตนเอง โดยต้องเข้าใจว่าตนเองจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นอีกหลายคน เช่น นักเขียน เจ้าของสำนักพิมพ์ บรรณาธิการ โดยผู้วาดจะต้องรับฟังแนวทางการเสนอข้อคิดเห็นของผลงานได้ นักภาพวาดประกอบที่ดีจะต้องไม่ผัดวันประกันพรุ่ง และจะต้องตรงต่อเวลานัดหมายด้วย

2.4.22.9 นักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

จะต้องมีความรักและห่วงใยในผลงานของตนเอง และระลึกเสมอว่า ผลงานของตนเองนั้นมีคุณภาพและมากคุณค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.23 ชนิดและประเภทของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กภาพประกอบ หนังสือสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดี และสารคดี

แบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

1. ภาพวาด
2. ภาพถ่าย

2.4.23.1 ภาพวาด

หมายถึง ภาพที่เกิดจาก การจัดทำด้วยอุปกรณ์การวาดภาพ ได้แก่ ลายเส้น ภาพขาวดำ ภาพวาดระบายสีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปเพื่อใช้ประกอบหนังสือสำหรับเด็ก

2.4.23.2 ภาพถ่าย

หมายถึงภาพที่เกิดจาก การใช้เครื่องมือถ่ายภาพบันทึกภาพสำหรับประกอบเนื้อหาในหนังสือ อาจจะใช้กล้องถ่ายภาพหรือเครื่องมือถ่ายสำเนาจัดทำก็ได้

หลักการออกแบบเบื้องต้น

การออกแบบ คือการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ด้วยความรู้ ความคิด และประสบการณ์ รวมถึงการปรับปรุงดัดแปลงของที่มีอยู่เดิมให้เหมาะสม และดีขึ้น

ส่วนประกอบของการออกแบบ (Elements of Design) ได้แก่

- เส้น(Line)
- ทิศทาง(Direction)
- รูปร่าง และรูปทรง(Shape & Form)
- ขนาดและสัดส่วน(Size & Proportion)
- ลักษณะพื้นผิว(Texture)
- น้ำหนักและสี(Value and Color)

ส่วนประกอบของการออกแบบ เราสามารถนำเอามาร่วมกันหรือแยกออกจากกันเพื่อให้เกิดการออกแบบด้วยลักษณะใกล้เคียงกัน กลมกลืนกัน ไกลกัน หรือตัดกันได้ตามความต้องการ

ความกลมกลืนของเส้น

เส้นที่ 1 ตัดกันกับเส้นที่ 5 และ 6

เส้นที่ 1 กลมกลืนกันกับเส้นที่ 2 และเส้นที่ 2 กลมกลืนกับเส้นที่ 3 ... เรียงตามลำดับ จะเห็นว่า เส้นที่อยู่ใกล้กันจะกลมกลืนกัน และเส้นที่อยู่ไกลกันจะแตกต่างกันหรือตัดกัน

ความกลมกลืนของทิศทาง

ทิศทางแสดงลักษณะให้เราทราบว่า เราจะต้องเอนเอียงไปในทางใด หรือความรู้สึกจะทำให้เกิดความเข้าใจว่า ควรจะไปในทางใดหรือทิศทางใด สิ่งเหล่านี้เราจะรับรู้ได้ หรือรู้สึกได้เข้าใจได้ด้วยเงื่อนไขของประสบการณ์ และความรู้ที่มีอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความกลมกลืนของรูปร่างและรูปทรง

รูปร่างมี 2 มิติ คือ กว้างกับยาว รูปทรงมี 3 มิติ คือ กว้าง ยาว และหนาหรือสูง รูปร่างและรูปทรงมี 2 ลักษณะ คือ

รูปร่าง และรูปทรง ตามธรรมชาติ กับรูปร่าง และรูปทรงอิสระ

ความกลมกลืนของขนาดและสัดส่วน

ขนาด หมายถึง ลักษณะที่บอกให้เรารับรู้ ว่า ของสิ่งนั้น สิ่งนี้ วัตถุสิ่งนั้น วัตถุสิ่งนี้ มีมวลหรือปริมาณเป็นอย่างไร มีรูปร่าง รูปทรงอย่างไร

ความกลมกลืนกันของลักษณะพื้นผิว

ลักษณะพื้นผิว หมายถึง ลักษณะเรียบหรือลักษณะหยาบของผิววัตถุตามตามองเห็น ผิวเรียบจะติดกันกับผิวหยาบ ขรุขระ ดังนั้นในการออกแบบจะต้องคำนึงถึงลักษณะพื้นผิวในการออกแบบให้ดูกลมกลืนกัน หรือเลือกใช้ลักษณะพื้นผิวติดกันตามความเหมาะสม

ความกลมกลืนของสีและน้ำหนัก

น้ำหนักของสี หมายถึง ความเป็นสีอ่อน แก่ตามลำดับสีอ่อนติดกันกับสีเข้มระดับความอ่อนไปหาความเข้มของสีแบ่งออกเป็นระยะ น้ำหนักความเข้มของสี สีอ่อนจะผสมขาวและมีความเข้มขึ้นโดยผสมสีดำ ทำให้เกิดน้ำหนักอ่อนหรือสีเข้มมากขึ้น สีมืดจำกัดความ สี หมายถึง ความเข้มของแสง

แม่สีมี 3 สี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และ สีน้ำเงิน

แม่สีถือว่าเป็น สีขั้นที่ 1 ในวงจรของสี

สีขั้นที่ 2 คือสีที่ เกิดจากการผสมของสีขั้นที่ 1 ได้แก่ สีแดงผสมกับสีเหลืองได้ สีส้ม สีเหลืองผสมกับสีน้ำเงินได้ สีเขียว สีน้ำเงินผสมกับสีแดงได้ สีม่วง

2.4.24 สารสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(กระทรวงศึกษาธิการ: 2545)

2.4.24.1 ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของศิลปะ

การเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การปรับเปลี่ยนปฏิรูปสังคมไปสู่ความเป็นสังคมใหม่ ประกอบกับแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถพัฒนาตนเองและร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ จึงต้องมีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มสาระที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.25 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงาม สนุกทริยภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

2.4.25.1 วิสัยทัศน์ การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลรู้ถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัวฝึกการรับรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อนนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความวามชื่นในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รับผิดชอบส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองและโลกทัศน์กว้างไกล ช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจ มโนทัศน์ ด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิค วิธีการทำ

งาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจงดงาม มีสมาธิ สุขภาพใจและสุขภาพจิตมีความสุข อันเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์โดยส่วนตน และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

2.4.25.2 เป้าหมายการจัดการกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ต้องการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนด้วยสมอง กาย ใจ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยการจัดการให้ผู้เรียนขวนขวายหาความรู้ เพื่อความรับผิดชอบ กล้าแสดงออกและการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดสร้างแบบการเรียนรู้ เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยตนเองตั้งนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจึงเพิ่มประสบการณ์การทำงานจริงตามสถานการณ์ให้มากยิ่งขึ้นตามช่วงชั้น ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์ เห็นคุณค่าของตนเองเพื่อการแสดงออกอย่างอิสระ เพิ่มการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง เพิ่มโครงการตามศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีเสรีภาพในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้ตามต้องการ

2.4.26 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้

ด้วยตนเองโดยให้รู้จักแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างเพียงพอและเกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกสถานศึกษา เช่น ในชุมชนใกล้ ๆ บริเวณสถานศึกษา ตลาด วัด หรือสถานที่สำคัญในชุมชน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้สามารถคิด สร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แก้ปัญหาและทำสิ่งที่แตกต่างให้ดีขึ้นการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะจึงควรใช้การเรียนรู้แบบพัฒนาความสามารถในกระบวนการคิดของผู้เรียน แบบประเมินตัวเอง แบบการเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหาหรือแบบเชื่อมโยงบูรณาการความรู้สองสาขา

2.4.26.1 คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้วผู้เรียนจะมีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความสวยงาม ความเป็นระเบียบ รับผิดชอบต่อหน้าที่เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพทางศิลปะมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.4.27 เมื่อจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

2.4.27.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3)

- สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เล่าเกี่ยวกับผลงานของตนให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
- รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เล่าให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะได้
- ระบุสิ่งแวดล้อมหรือเงื่อนไขที่ทำให้เกิดผลงานศิลปะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ใช้ความรู้ทางศิลปะสาขาต่างๆ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
- สนใจในการปฏิบัติงานศิลปะ ฟังพอใจ สนุกเพลิดเพลิน รับผิดชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
- สังเกต รับรู้ สนใจในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม งานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4.27.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)

- สร้างและนำผลงานศิลปะจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การสังเกตทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรีองค์ประกอบนาฏศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิคให้เกิดผลตามความต้องการของตนเอง และอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นทางศิลปะได้
- รับรู้ทางศิลปะ ได้แก่ ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถช่วยในการวิเคราะห์งานศิลปะ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจความสวยงาม และความไพเราะของศิลปะได้
- ระบุงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ในปัจจุบันมีผลหรือได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะได้
- นำความรู้ทางศิลปะสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ
- สนใจสร้างงานศิลปะ มีความสุขกับการทำงาน มั่นใจในการแสดงออก ยอมรับความสามารถของผู้อื่น
- ตระหนัก ชื่นชมในคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

2.4.27.3 ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมปีที่ 1-3)

- สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะ โดยเลือกและประยุกต์ทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้
 - รู้ว่าการจัดทศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ จะช่วยให้งานศิลปะสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้ บรรยายและอธิบายงานศิลปะสาขาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยอภิปรายเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัยวัฒนธรรมต่างๆ และให้ความสำคัญในเรื่องบริบททางวัฒนธรรมนำความรู้ทางศิลปะทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไป
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประยุกต์ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ เห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะเชื่อมันภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ช่างซึ่งเห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รักหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2.4.27.4 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6)

สร้าง นำเสนอ หรือแสดงผลงานศิลปะ โดยเลือกใช้การผสมผสานของทัศนศิลป์ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะทางเทคนิคให้ได้ผลตามต้องการ ประเมินผลงานของตนเองและอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้ได้วิเคราะห์เทคนิคการจัดทัศนภาพ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบศิลป์ที่มีผลต่อการสื่อความคิด ความรู้สึก ผลกระทบต่องานศิลปะสาขาต่าง ๆ อธิบายหลักและความสวยงามของศิลปะในการสร้างงานศิลปะได้ วิเคราะห์งานศิลปะสาขาต่าง ๆ โดยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของงานศิลปะ จากกาลเวลา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อธิบายเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่องานศิลปะได้นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์งานศิลปะรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำงานศิลปะร่วมกับผู้อื่นเห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก หวงแหนภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล การสืบทอดงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

1) คุณลักษณะผู้สอน ผู้สอน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นผู้สอนจึงต้องรู้จักจัดนำวิธีการสอน และเทคนิคการสอนมาจากกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนนั้น จะต้องจับเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนจะต้องวิธีการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดให้มีกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผู้สอนจะต้องรู้จักจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มีความสมดุลกัน นอกจากนั้นผู้สอนควรจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนดังกล่าว
ข้างต้น

พฤติกรรมของผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการเรียนรู้ มีความสามารถในการพัฒนาความรู้
และสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนเข้าใจปฏิบัติได้จริง สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาในศาสตร์เดียวกันและ
ศาสตร์อื่น ๆ รวมทั้งการจัดเนื้อหาได้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและลักษณะเฉพาะของวิชาศิลปะ สามารถ
จัดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ตรง
ตามหลักสูตรสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
ให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้

3. เป็นผู้ที่ไม่แสวงหาความรู้ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าวิทยาการใหม่อยู่เสมอ
และมีความคิดสร้างสรรค์

4. รู้จักธรรมชาติ เข้าใจความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เปิด
โอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง

5. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย รู้แหล่งการเรียนรู้ ใช้สื่อ
และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมตลอดจนสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. เป็นผู้สอนที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีของ
ศิษย์

2.4.28 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

2.4.28.1 สารการเรียนรู้

สาระที่ 1: ทักษะศิลป์

สาระที่ 2: ดนตรี

สาระที่ 3: นาฏศิลป์

สาระการเรียนรู้และองค์ความรู้

ความรู้ ขอบข่าย สัญลักษณ์ แนวคิดทางศิลปะ

การสร้างสรรค์ และการแสดงออก

การวิเคราะห์ วิจัยงานศิลปะ และสุนทรียภาพ

การประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะ

ศิลปะกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ไทยและสากลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2.4.28.2 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาระที่ 1: ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1: สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะ อย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2: ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1: เข้าใจ และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1: เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

2.4.29 รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระเรียนรู้ศิลปะ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้และพัฒนากิจกรรมการคิดสร้างสรรค์ การคิดจินตนาการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้รู้จักแสวงหาความรู้และประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างเพียงพอ และเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายในห้องเรียน นอกห้องเรียนและนอกสถานศึกษาเช่น ในชุมชนใกล้ ๆ บริเวณสถานศึกษา ตลาด วัด หรือสถานที่สำคัญๆ ในชุมชน ส่งเสริมพัฒนาการเรียนอย่างมีความสุขสำหรับกำกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปของต้นแบบโดยยึดแนวการจัดการศึกษา หมวด 4 มาตรา 24 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้สรุปไว้ 4 กลุ่ม รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้จำแนกไว้เป็น 4 กลุ่มได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่เผยแพร่เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้รู้ได้เข้ามาเป็นประโยชน์ในการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบใช้ประสบการณ์จริง
3. กลุ่มรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ
4. กลุ่มรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ

2.5 หลักสูตรและเนื้อหารายวิชา

2.5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ถ่ายทอดจินตนาการ ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจจากความงามของธรรมชาติ ด้วยการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยการใช้ทัศนธาตุให้เป็นรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ตามความสนใจ ด้วยการใช้อุปกรณ์ เป็นการสร้างสรรค์งานอย่างปลอดภัย

บอกความรู้สึกในการรับรู้ความงาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามของทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรงต่างๆ ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์งานให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งบอกความเป็นมาและชื่นชมในผลงานศิลปะในท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศึกษาเพื่อให้รู้ประวัติและวิวัฒนาการทางดนตรี การสืบทอดดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเภทของเครื่องดนตรี สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของเครื่องดนตรี ฝึกปฏิบัติให้มีทักษะในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเพื่อสื่อความคิด จินตนาการ ความรู้ประทับใจและคุณค่าไปสร้างสรรค์งานทางดนตรี ตลอดจนนำความรู้และหลักการทางดนตรีไปใช้กับวิชาอื่น

ศึกษาเพื่อให้ความรู้พื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทย การฝึกปฏิบัติ การเรียนท่าทางอย่างอิสระ จินตนาการ และมีรูปแบบการแต่งเรื่องจากประสบการณ์ การจัดการแสดงสดการเคลื่อนไหวอย่างอิสระและมีรูปแบบ เพื่อสื่อสารทางนาฏศิลป์โดยการให้ทำนาฏศัพท์มาประดิษฐ์ทำรำสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน การเป็นผู้ชมที่ดี มีสมาธิ นำประสบการณ์เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน และตระหนักในคุณค่าของการจัดกิจกรรม นาฏศิลป์ เพื่อป้องกันถึงค่านิยม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทย

2.5.2 หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : สาระทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 2.1 จำนวนการเรียนรู้ 5 หน่วย

เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	จำนวนชั่วโมง
			(7)
1	จิตรกรรม	1.ความหมายของจิตรกรรม 2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานจิตรกรรม 3. ส่วนประกอบในงานทัศนศิลป์ 4. ประเภทภาพเขียน 5. หลักการจัดภาพ 6.เทคนิคการเขียนภาพ 7.เทคนิคการเขียนภาพพระบายสี	1 1 1 1 1 1 1
2	ประติมากรรม	1.ความหมายของประติมากรรม 2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประติมากรรม 3.ประเภทของงานประติมากรรม 4.รูปแบบของงานประติมากรรม 5.ส่วนประกอบทางศิลปะในงานประติมากรรม 6.เทคนิคในงานประติมากรรม	(11) 1 2 2 2 2 2
3	การพิมพ์	1.ความหมายของการพิมพ์ 2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานภาพพิมพ์ 3.ประเภทของภาพพิมพ์ 4.องค์ประกอบของการพิมพ์ภาพ 5.เทคนิคการพิมพ์ประเภทต่างๆ	(5) 1 1 1 1 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	จำนวนชั่วโมง
4	การออกแบบและ การสร้างสรรค์	1.ความหมายของการออกแบบสร้างสรรค์ 2.กระบวนการสร้างสรรค์ 3.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบสร้าง สรรค์ 4.ประเภทของการออกแบบสร้างสรรค์ 5.หลักการออกแบบ	(5) 1 1 1 1 1
5	การรับรู้คุณค่า ความงามในงาน ทัศนศิลป์	1.ความหมายของทัศนศิลป์ 2.ประเภทของทัศนศิลป์ 3.ส่วนประกอบพื้นฐานในงานศิลปะ 4.หลักการจัดภาพ 5.ความงามในงานศิลปะ 6.แนวคิดในการสร้างงานทัศนศิลป์ 7.การถ่ายทอดรูปแบบความงาม 8.ศิลปกรรมไทย 9.ศิลป์สากล	(12) 1 1 1 2 1 1 1 2 2

1. สาระสำคัญ

จิตรกรรมการเขียนภาพพระบายสี เป็นส่วนหนึ่งของทัศนศิลป์ เป็นศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยสายตาหรือการมอง เริ่มต้นจากการสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัวแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การเขียนภาพพระบายสีมีความสำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานของงานศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น งานประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรือสถาปัตยกรรม เพราะส่วนใหญ่ต้องมีการร่างแบบก่อน ยกเว้นการสร้างงานจากประติมากรรม หรือสร้างจากจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึก

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจในงานจิตรกรรม

2. ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ประติมากรรม โดยการเขียนภาพพระบายสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. รู้จักทัศนธาตุที่ใช้ในการทัศนศิลป์ และสามารถให้ส่วนประกอบต่าง ๆ มาสร้างงานเขียนภาพระบายสีได้

4. ถ่ายทอดความงามเป็นภาพเขียนและสามารถอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. เลือกวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการเขียนภาพระบายสี
6. ชាប់ซึ่งในคุณค่าความงามในงานจิตรกรรม

3. จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนมีความเข้าใจ ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ ออกมาโดยวิธีการเขียนภาพระบายสี และยังสามารถนำทัศนธาตุ มาสร้างสรรคงานศิลปะ สามารถถ่ายทอดและอธิบาย เลือกวัสดุต่าง ๆ ในการเขียนภาพได้อย่างเหมาะสม

4. จุดประสงค์นำทาง

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในงานจิตรกรรม
2. เพื่อให้ นักเรียนได้ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ โดยการเขียนภาพระบายสี
3. นักเรียนมีความสามารถนำทัศนธาตุมาใช้ในงานทัศนศิลป์
4. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกใช้และถ่ายทอดความงามออกมาโดยการเขียนภาพระบายสี
5. เพื่อให้ นักเรียนมีความซาบซึ่งในคุณค่าความงามในงานจิตรกรรม

5. สารการเรียนรู้

1. ความหมายของจิตรกรรม
2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานจิตรกรรม
3. ส่วนประกอบในงานทัศนศิลป์
4. ประเภทของภาพเขียน
5. หลักการจัดภาพ
6. เทคนิคการเขียนภาพ
7. เทคนิคในการเขียนภาพระบายสี

6. สื่อวัสดุ-อุปกรณ์การเรียนรู้

1. ภาพถ่ายการเขียนภาพระบายสี คน สัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ ทิวทัศน์
2. ภาพตัวอย่างจากผลงานจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เขียนภา

7. กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูพูดคุยซักถามถึงสถานที่ประทับใจต่าง ๆ ภาพยนตร์ การ์ตูน ที่นักเรียนชอบ เพื่อใช้กำหนดหัวข้อ
2. ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักประเพณี วัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจของเรื่องที่จะถ่ายทอด
3. ครูแนะนำอุปกรณ์พร้อมแนะนำและสาธิตการใช้
4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม
5. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิचारณ์ แนะนำผลงาน

8. การวัดผลและประเมินผล

ด้านความรู้

- ประเมินผลจากการแบบสอบถาม
- ประเมินจากการตอบคำถาม

ด้านทักษะ-กระบวนการ

- ประเมินผลจากแบบประเมินผลงานภาคปฏิบัติ ความคิดสร้างสรรค์การใช้สี
- การสังเกตการฝึกปฏิบัติกิจกรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

- ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น

9. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุดโรงเรียน หอสมุดแห่งชาติ
2. พิพิธภัณฑ์สถานแห่ง
3. วัด หอศิลป์แห่งชาติ

2.6 กระบวนการความคิดสร้างสรรค์

สร้างสรรค์คืออะไร คำนี้เป็นคำใหม่ที่มาจากภาษาต่างประเทศ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยฯ ยังไม่ได้ให้ความหมายโดยตรงไว้เพียงแต่กล่าวถึงคำว่า “สรรค์” ดังนี้ “สรรค์แปลว่าสร้าง เป็นคำมาจากสันสกฤตแปลว่าสร้างอย่างพระพรหมสร้างโลก” คำว่าสรรค์น่าจะตรงกับคำว่า Creative ซึ่งแปลว่าการประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามของคำว่าสร้างสรรค์ สร้างสรรค์คือ

- สิ่งที่มีอยู่ในตัวมนุษย์เท่านั้นไม่พบหรือมีอยู่ในสัตว์ทุกชนิด
- เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่พบได้ในสองทางคือ สมองและร่างกาย
- เป็นขบวนการที่ต่อเนื่องที่เกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ความคิด จินตนาการ และการแสดงออก
- ความคิดดี คิดชอบ และการกระทำที่อยู่ภายใต้การทำงานของจิตใจ และสมองในสภาวะปรกติ
- ความฉลาดของมนุษย์ที่จะปรับสิ่งแวดล้อมและการรับรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

เชื่อกันว่า “สร้างสรรค์” เกิดมาและมีอยู่ในมนุษย์เท่านั้น มนุษย์ทุกคนที่เกิดมามี “สร้างสรรค์” อยู่ในอัตราส่วนหนึ่งทุกคนสร้างสรรค์คือสิ่งที่ได้รับตามธรรมชาติ สามารถเพิ่มและลดลงได้ตามวันเวลาที่มีชีวิตอยู่

“สร้างสรรค์” เป็นสิ่งเดียวที่แบ่งความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ได้อย่างชัดเจน คำกล่าวที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐไม่ได้หมายความว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่พิเศษ ยิ่งใหญ่มีบุญบารมีมากกว่าสัตว์ทั่วไป หากแต่คำว่าประเสริฐนี้คือสร้างสรรค์นั่นเอง เราอาจกล่าวว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สร้างสรรค์” ก็ไม่ผิดไปจากความจริงเกินไปนัก

การสร้างสรรคของมนุษย์หมายถึง การได้ทำในสิ่งที่คิดให้เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่มีในสัตว์ชนิดใดในโลก

2.6.1 การสร้างสรรค์ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม 2 ทางคือ

พฤติกรรมทางสมอง ได้แก่ความคิด

พฤติกรรมทางกาย ได้แก่การได้ทำตามสิ่งที่คิด

ทั้งสองพฤติกรรมนี้สามารถเกี่ยวเนื่องต่อยอดได้และไม่ต่อเนื่องกันได้เช่น การคิดสร้าง กำไรขึ้นมาสักอย่างหนึ่ง โดยยังไม่ลงมือสร้าง สิ่งนี้เรียกว่าความคิดสร้างสรรค์

แต่การทำอะไรสักอย่างหนึ่งโดยไม่คิดกลับไม่เรียกว่าความคิดสร้างสรรค์ หากแต่เป็นการเรียกว่าเป็นการบังเอิญ เพราะการทำที่เป็นการสร้างสรรค์นั้นจะต้องเป็นไปโดยการบงการของสมองหรือความคิดที่คิดเอาไว้ก่อน

ในสมัยก่อนเรียกความคิดสร้างสรรค์และการสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวคนว่า “พรสวรรค์” โดยยกเป็นสิ่งที่พระเจ้าเป็นเจ้าประทานให้ ต่อมาเรียกความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ว่าเป็น “ความฉลาด” และเชื่อว่าคนที่ฉลาดมากจะต้องเรียนเก่งมีความจำยอดเยี่ยม เป็นคนที่มีความรู้มากกว่าคนอื่น ๆ อีกด้วย

แต่ปัจจุบันความเชื่อเหล่านี้ได้พัฒนาไป ทุกวันนี้ นักการศึกษาทั่วไปให้ความสำคัญต่อ

“สร้างสรรค์” มากโดยเชื่อว่า “สร้างสรรค์” ทำให้คนฉลาด เท่านั้น ไม่นิยามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างสรรค์ไม่ใช่ความรู้แต่อยู่เหนือความรู้เป็นขั้นการนำความรู้ไปใช้ เรียกว่า ความคิด และการกระทำ สร้างสรรค์ที่ดีและถือได้ว่าถูกต้องที่สุดจึงต้องมีความรู้และทฤษฎี ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่แม่นยำชัดเจนเป็นพื้นฐานมนุษย์จะสร้างสรรค์ไม่ได้หากไม่มีความรู้ในสิ่งที่จะสร้างสรรค์

สรุป "สร้างสรรค์" ก็คือกระบวนการทางด้านความคิดที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากความรู้ ประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม อันแสดงออกมาเป็นผลงานหรือวัตถุธรรมได้

2.6.2 องค์ประกอบของสร้างสรรค์

เราสามารถเขียนแผนผังของการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบของสร้างสรรค์

ที่มาของความคิด สร้างสรรค์	คิด	กระทำ	งาน
ความรู้,ทฤษฎี ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ความเป็นจริง คำบอกเล่า,ข้อมูล	ความคิดต่อเติม ดัดแปลง เสริมแต่ง เปลี่ยนใหม่ในที่มา ของความคิดใด ความคิดหนึ่ง	สร้างสิ่งที่คิดนั้นให้ปรากฏ เป็นรูปธรรมทั้งที่เป็นวัตถุ และตัวอักษร หรือถ่ายทอดออกมาแก่ ผู้อื่น	งานสร้างสรรค์ ผลงานตาม ความคิด

2.6.3 กิจกรรมการสร้างสรรค์

จากผังองค์ประกอบการสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการสร้างสรรค์คือ ความคิด เมื่อใดนำความคิดออกไป จะไม่เป็นการสร้างสรรค์หรือทำขึ้นใหม่ทันที

เมื่อใดที่เกิดการกรำผ่านขั้นตอนความคิดอันต่อยอดมาจากความรู้ หรือสิ่งแวดล้อม รอบตัวอันนั้นคือการสร้างสรรค์

เพราะฉะนั้นกิจกรรมสร้างสรรค์ทุกชนิด ก็คือกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการคิดสู่การกระทำนั่นเอง การได้คิดคือการได้สร้างสรรค์ การได้คิดมากครั้งก็เท่ากับได้สร้างสรรค์มากครั้งด้วย กิจกรรมการสร้างสรรค์ที่ดีจึงจำเป็นต้องกระตุ้น หรือสนับสนุนให้เด็กได้คิด

ยกตัวอย่างเช่นครูให้นักเรียนวาดปลา ปลาคือที่มาของความคิดหรือความรู้ที่ครูให้มา ถ้าครูสอนให้รู้จักปลาชนิดต่างๆ รวมไปถึงธรรมชาติของปลาเป็นอย่างดีแล้วสั่งให้นักเรียนวาดรูปปลา

นักเรียนก็จะสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาไปคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้อีก บางคนอาจสร้างปลาขึ้นมา จากความคิด ซึ่งนั่นคือการสร้างสรรค์ด้วยกันทั้งสิ้น

ในตัวอย่างเดียวกัน หากครูสั่งให้นักเรียนวาดรูป โดยกำหนดลงไปว่าเป็นปลาอะไร สี อะไร พันธุ์อะไร และรายละเอียดต่างๆ อย่างไร การวาดรูปปลาของนักเรียนก็คงเป็นการบันทึก คำสั่งของครูลงไปเท่านั้น หากได้เป็นการวาดรูปปลาที่มีการสร้างสรรค์ไม่ เพราะคำสั่งนี้เป็นการปิด กั้นความคิดของเด็กอย่างสิ้นเชิง

2.6.4 การสร้างกิจกรรมการสร้างสรรค์

เป็นปัญหาหนักและใหญ่มากสำหรับผู้สอนวิชาศิลปะศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านศิลปะมาโดยตรง ในอันที่จะคิดค้นกิจกรรมการสอน นอกจากคู่มือ การสอนแล้วก็ไม่อาจคิดกิจกรรมการสอนใหม่ๆ ได้ สาเหตุก็เพราะยังขาดความเข้าใจเรื่อง การสร้างสรรค์ดีพอ

เมื่อครูยังไม่รู้ว่าสร้างสรรค์คืออะไร แล้วจะไปสอนเด็กให้สร้างสรรค์หรือคิดกิจกรรม สร้างสรรค์ได้อย่างไร แต่ถ้าได้รู้เสียอย่างนี้แล้วว่า แท้ที่จริงแล้วว่าการสร้างสรรค์ก็คือการคิด

เมื่อใดที่กิจกรรมที่让孩子ทำเปิดโอกาสหรือสนับสนุนให้เด็กได้คิด กิจกรรมนั้นนั่นถือเป็น กิจกรรมที่สร้างสรรค์

2.6.5 กิจกรรมการสร้างสรรค์ประกอบด้วย

ตารางที่ 2.3 กิจกรรมการสร้างสรรค์ประกอบด้วย

ความรู้	ความคิดหรือการ ได้คิด	การแสดงออก ลงมือทำ	ผลงาน
---------	-----------------------	--------------------	-------

แทนค่า

ความรู้แทนค่าด้วย ดอกไม้	การคิดคือการนำ ดอกไม้มาคิดสี แดงมีผีเสื้อมา ตอม	วาดออกมาเป็น ภาพ	ได้ผีเสื้อ ตอมดอกไม้
--------------------------	---	------------------	----------------------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 เทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

ในการเลือกเทคนิคในการสร้างภาพศิลปะทั้ง 15 เทคนิคนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกโดยการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก และครูผู้สอนวิชาศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ภาพที่ 2.4 เทคนิคการหยดสีเทียน

วัสดุอุปกรณ์

- สีเทียน, กระดาษ
- ไม้ขีด, เทียนไข

วิธีการสร้างภาพ

1. จุดเทียน
2. ใช้สีเทียนลงบนด้วยไฟ ให้ละลายพอเอี่ยม
3. นำสีเทียนที่ละลายมาสร้างภาพลงบนกระดาษโดยการหยด, สลัด, ระบาย, และตะ อื่นๆ

เมื่อสีแห้งแข็งตัวก็นำไปลงกับไฟให้ละลายใหม่อีกแล้วนำมาสร้างภาพบนกระดาษ กระทั่งพึงพอใจกับภาพที่สร้างจึงยุติ

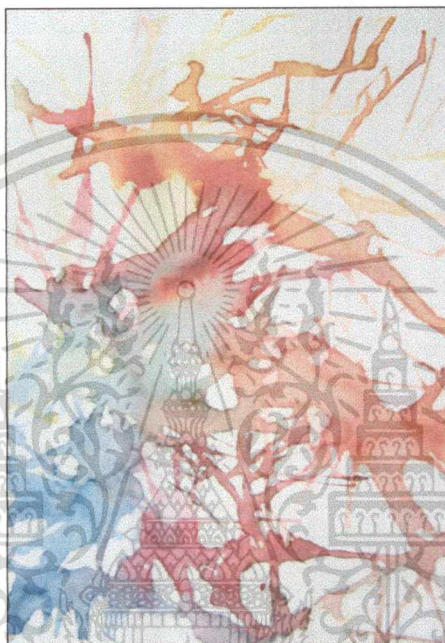
ข้อเสนอนแนะ

- ระวังไฟไหม้ หรือสีที่ละลายหยดใส่ ควรทำในที่ห่างจากวัสดุไวไฟ
- ควรทดลองสร้างภาพด้วยเทคนิคการหยด, สลัด, ถู ฯลฯ หลายๆวิธีแล้วสังเกตดูลักษณะ

ที่ปรากฏเป็นภาพจากนั้นเลือกเอาแต่ละวิธีมาสร้างผสมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรทดลองสร้างภาพด้วยเทคนิคการหยด, สลัด, ถู ฯลฯ หลายๆวิธีแล้วสังเกตดูลักษณะที่ปรากฏเป็นภาพจากนั้นเลือกเอาแต่ละวิธีมาสร้างผสมกัน
- การใช้สีหลายสีควรคำนึงถึงการจัดภาพจัดสีให้สวยงาม
- ถ้าสีหยดทับซ้อนกันหนาอาจหักหรือหลุดร่อนได้เวลากระดาศง
- หลังจากที่ได้ภาพที่พึงพอใจแล้วอาจนำไปตัดและติดลงบนกระดาษการ์ดและใส่กรอบเรียบร้อยสวยงาม

ภาพที่ 2.5 เทคนิคการเป่าสี วัสดุอุปกรณ์

- สีน้ำหรือสีโปสเตอร์ และสีอื่นๆ ที่สามารถละลายเหลวได้
- ภาชนะใส่น้ำ
- กระดาษขาว
- พู่กันและวัสดุตกแต่งภาพอื่นๆ

วิธีการสร้างภาพ

1. บีบสีลงในภาชนะ เติมน้ำ แล้วคนให้เนื้อสีละลายเข้ากับน้ำ
2. ใช้พู่กันหรือวัสดุอื่น นำพ่น้ำสีจากภาชนะมาหยดลงบนกระดาษ
3. เป่าสีบนกระดาษให้แตกกระจายไปในทิศทางต่างๆ ตามใจชอบโดยอิสระ หรือบังคับทิศทางไปของสี
4. อาจตกแต่งภาพด้วยพู่กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

- การผสมน้ำสีควรให้เข้มข้น เพราะเมื่อแห้งสีจะได้ไม่ซีดจาง
- ควรผสมไว้หลายๆ สี
- อาจเป่าด้วยลมปากธรรมดาหรือใช้วัสดุช่วย เช่น หลอดกาแฟ หรืออื่นๆ
- การเป่าสีเป็นเทคนิควิธีการสร้างภาพ มิใช่วิธีการสร้างภาพที่อาศัยทักษะประสบการณ์

หรือความชำนาญแต่ประกไรโตจึงไม่สามารถกำหนดรูปแบบไว้ก่อนการเป่าได้ แต่สามารถบังคับให้เป็นรูปลักษณะโดยคร่าวๆ ตามกำหนดนี้ก็ได้ด้วยวิธีการแต่งต่อเติมเสริมด้วยการวาดหรือระบายสี

ภาพที่ 2.6 เทคนิคการพ่นสี

วัสดุอุปกรณ์

- สีน้ำ สีโปสเตอร์ หรือสีอื่นๆ ที่สามารถละลายเหลวได้
- กระดาษขาว
- พู่กันและวัสดุตกแต่งภาพอื่นๆ

วิธีการสร้างภาพ

1. บีบสีจากหลอดลงบนกระดาษขาว
2. พับกระดาษแบ่งครึ่งกึ่งกลางทับสีไว้ภายใต้กระดาษ
3. ใช้มือกดหรือรีด เนื้อสีภายใต้กระดาษให้กระจายไปตามแรงกดรีดของนิ้วมือ หรือใช้วัสดุอื่น สีที่กระจายจะผสมผสานกัน ในกรณีที่บีบหลายสี
4. อาจแต่งต่อเติมภาพให้มีลักษณะตามการนึกคิด
5. นำภาพที่สำเร็จ ตัด ตกแต่งให้เรียบร้อย แล้วนำไปติดกระดาษการ์ดหรือใส่กรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

- เนื้อสีที่บีบลงบนกระดาษควรมีลักษณะเหลวข้น เพื่อเวลาที่ทับกดจะได้กระจายไปตามแรงกดอัด
- เนื้อสีที่บีบหรือหยอดควรถืออยู่ในระดับแนวกึ่งกลางพับของกระดาษ หรือห่างจากแนวกึ่งกลางรอยพับของกระดาษเล็กน้อย ไม่ควรบีบจนใกล้ขอบกระดาษด้านนอก และหากใช้สีเกินกว่า 1 สีขึ้นไป ควรกระระยะห่างของสีให้พอที่จะสามารถกด ให้เนื้อสีผสมกันได้
- แต่ละครั้งไม่ควรใช้เกิน 3 สี

ภาพที่ 2.7 เทคนิคการลาเท็กซ์

วัสดุอุปกรณ์

- กาวลาเท็กซ์
- กระดาษวาดเขียน
- สีน้ำหรือสีโปสเตอร์
- พู่กัน ภาชนะใส่น้ำ

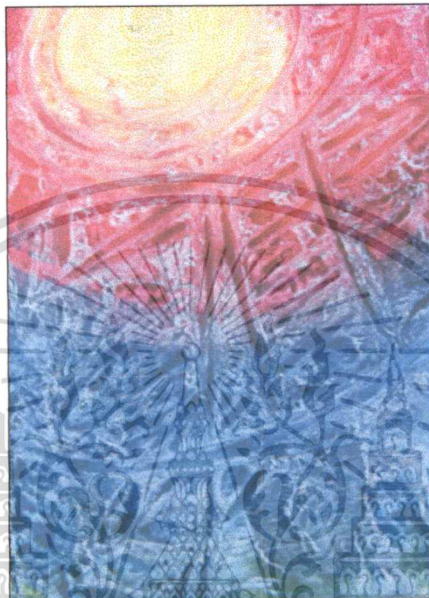
วิธีการสร้างภาพ

1. บีบกาวลาเท็กซ์จากหลอดลงบนกระดาษขาวให้เป็นภาพตามใจชอบ
 2. เมื่อกาวแห้ง ระบายด้วยสีน้ำหรือสีโปสเตอร์ลงบนกระดาษ อาจระบายด้วยสีเดียวหรือหลายสีก็ได้ให้สวยงาม โดยทาทับกาวหรือเว้นส่วนที่เป็นกาว
 3. หากระบายทับลงบนเนื้อกาว เมื่อสีแห้งจะได้ภาพนูนเป็นเส้นบนพื้นสีเพราะเนื้อกาว
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจตกแต่งโดยการใช้สีน้ำปาดสีบนเนื้อกาวออก ก็จะได้ภาพลวดลายสีขาวชั้นบนพื้น ดูแปลกตาต่างไปจากไม่เช็ดสีที่ทาที่บออก

ข้อเสนอแนะ

- ด้วยเทคนิควิธีการเดียวกันนี้อาจใช้เทียนไขแทนก็ได้

ภาพที่ 2.8 เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ

วัสดุอุปกรณ์

- สีพลาสติกสีขาว
- กาวน้ำ
- กระดาษแข็ง
- ไม้หรือวัสดุปลายแหลม

วิธีการสร้างภาพ

- ทาสีพลาสติกลงบนกระดาษแข็ง
- หยดกาวน้ำลงบนสีพลาสติกที่ยังหมาดๆ
- ใช้วัสดุปลายแหลมขูดให้เกิดร่องรอย หรือรูปตามที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

- ควรทาสีให้มีปริมาณที่มากกว่าการรองพื้นปรกติเพื่อจะให้เห็นลวดลายที่ชัดเจน
- กระดาษและสี สามารถเลือกใช้สีตามความชอบได้ จะได้ลวดลายและสีล้นที่หลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 เทคนิค น้ำตาล และเกลือ

วัสดุอุปกรณ์

- สีน้ำ
- น้ำตาล
- เกลือ
- กระดาษ 100 ปอนด์
- อุปกรณ์ระบายสี

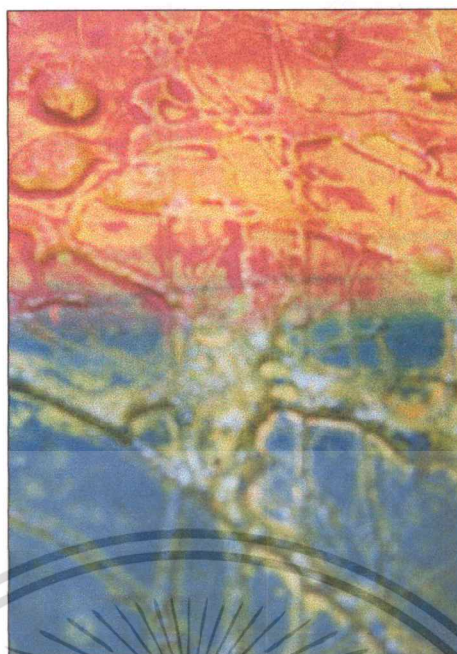
วิธีการสร้างภาพ

- ระบายสีน้ำลงบนกระดาษ 100 ปอนด์ ควรระบายสีโดยใช้เนื้อสีมากๆ น้ำชุ่มๆ
- พอสีเริ่มหมาดโรยเกลือ หรือน้ำตาลลงบนกระดาษ
- ทิ้งให้แห้งจะเกิดร่องรอยพื้นผิวที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอนแนะ

- การโรยด้วยเกลือจะทำให้การกระจายเป็นดวงใหญ่กว่าการโรยด้วยน้ำตาล
- ควรระบายสีน้ำเป็นคู่สีจะทำให้ดูสวยงามมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.10 เทคนิคการย้อมสี

วัสดุอุปกรณ์

- กาวย้อมสี
- สีอะคริลิก
- กระดาษ 100 ปอนด์ หรือกระดาษสี
- อุปกรณ์การระบายสี

วิธีการสร้างภาพ

- เทกาวให้เป็นเส้นหรือรูปที่ต้องการ ทิ้งไว้ให้แห้ง
- ทาสีอะคริลิกทับลงไป
- ลวดลายจะชัดเจนขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ควรเลือกใช้คู่สีในการระบายสีเพราะจะได้ค่าน้ำหนักอ่อนแก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 เทคนิคเศษไล่ดินสอ

วัสดุอุปกรณ์

- เศษไม้จากการเหลาดินสอ
- กาวลาเท็กซ์
- สีอะคริลิก
- กระดาษ 100 ปอนด์
- อุปกรณ์ระบายสี

วิธีการสร้างภาพ

- นำเศษไม้จากการเหลาดินสอผสมกับกาวลาเท็กซ์
- นำส่วนผสมมาทาลงบนกระดาษที่เตรียมไว้ โดยการจัดวางให้เป็นรูปตามที่ต้องการ
- นำไปผึ่งแดดให้แห้ง
- ลงสีบนส่วนผสม จะได้รูปภาพที่มีผิวขรุขระ

ข้อเสนอนแนะ

- ไม่ควรทิ้งส่วนผสมไว้นาน เพราะจะแข็งทั้งหมดถ้าเหลือต้องห่อด้วยผ้าชุบน้ำเก็บในตู้เย็น
- ไม่ควรทาส่วนผสมบางหรือหนาเกินไป
- สามารถนำส่วนผสมดัดแปลงเป็นงานปั้นหรือปั้นเป็นเครื่องประดับได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 เทคนิคทรายละเอียด

วัสดุอุปกรณ์

- ทรายละเอียด
- กาวลาเท็กซ์
- สีอะคริลิกหรือสีโปสเตอร์กระดาษขาวหรือกระดาษสีต่างๆ

วิธีการสร้างภาพ

- นำกาวผสมกับทรายนำส่วนผสมลงไปในกระดาษรูปแบบตามที่ต้องการ
- นำไปผึ่งแดดให้แห้ง
- ระบายสีลงบนกระดาษ

ข้อเสนอแนะ

- สามารถใช้สีอะคริลิก สีเทียน ระบายหรือลงไฟแล้วหยดลงบนพื้นวัสดุที่เตรียมไว้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.13 เทคนิคสึ้น้ำมัน

วัสดุอุปกรณ์

- สึ้นน้ำมันกระป๋อง
- กระละมั่งสำหรับใส่สึ้นน้ำมัน
- ทินเนอร์หรือน้ำมันสน
- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์
- ไม้สำหรับคนสึ้น

วิธีการสร้างภาพ

- เตรียมสึ้นน้ำมันในกระละมั่ง
- ตัดกระดาษกระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์ให้มีขนาดเล็กกว่ากระละมั่ง
- ผสมสึ้นน้ำมันกับทินเนอร์หรือน้ำมันสน
- เทสึ้นน้ำมันที่ผสมแล้วลงในกระละมั่ง
- ใช้ไม้คนให้เกิดลวดลาย
- วางกระดาษบนสึ้นน้ำมันที่ลอยอยู่ แล้วนำขึ้นมาจะได้ลวดลายตามที่สร้างไว้
- นำไปผึ่งแดดให้แห้ง

ข้อเสนอแนะ

- การใช้ทินเนอร์เป็นตัวทำละลายจะแห้งเร็วกว่าน้ำมันสน
- ควรใช้คูสิจะทำให้ลวดลายมีน้ำหนักอ่อนแก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.14 เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ

วัสดุอุปกรณ์

- ฟองน้ำชนิดต่างๆ
- สีโปสเตอร์
- กรรไกร
- อุปกรณ์ผสมสี
- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์

วิธีการสร้างภาพ

- ร่างแบบบนกระดาษ เช่น สัตว์ ผลไม้ ดอกไม้
- นำไปทาบบนฟองน้ำ แล้วตัดตามแบบที่ร่างเอาไว้
- ผสมสีตามที่ต้องการ แล้วทาทำสีลงบนฟองน้ำ
- กดฟองน้ำด้านที่มีสีลงบนกระดาษ จะได้รูปตามที่ออกแบบไว้ (สามารถพิมพ์ต่อได้

หลายครั้ง)

ข้อเสนอแนะ

- ควรออกแบบรูปร่างที่เข้าใจง่าย เช่น ปลา ดอกไม้ หัวใจ เป็นต้น
- ควรระบายสีบนฟองน้ำให้ชุ่ม เพราะเวลาพิมพ์สีจะได้ติดสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.15 เทคนิคพิมพ์ก้านกล้วย

วัสดุอุปกรณ์

- ก้านกล้วย ใบไม้ หรือวัสดุที่มีลายชัดเจน
- สีโปสเตอร์ และอุปกรณ์ผสมสี
- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์

วิธีการสร้างภาพ

- ตัดก้านกล้วยเป็นชิ้นๆ อาจจะตัดหลายแบบ เช่นตัดตรง เฉียง ผ่าครึ่ง
- คัดเลือกใบไม้หรือวัสดุที่มีลายชัดเจน
- ผสมสีตามที่ต้องการ ทาสีลงบนวัสดุที่เตรียมไว้
- กดวัสดุที่ทาสีไว้ลงบนกระดาษ โดยอาจจะวางเรียงกันเป็นรูปทรงต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

- ควรทาสีบนวัสดุให้ทั่ว เพื่อเวลาพิมพ์จะทำให้สีติดได้ทั่ว
- ควรใช้วัสดุทรงกลม เช่น ขวดน้ำอัดลมกลิ้งทับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 เทคนิคการดีดสี

วัสดุอุปกรณ์

- แปรงสีพื้นที่ไม่ใช่แล้ว
- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์
- สีโปสเตอร์-อุปกรณ์ผสมสี
- กระดาษแข็ง
- กรรไกร

วิธีการสร้างภาพ

- ร่างรูปภาพต่างๆ เช่นต้นไม้หรือสัตว์ลงบนกระดาษแข็ง แล้วตัดออกจะได้ 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

- ผสมสีตามที่ต้องการ วางกระดาษแบบที่ 1 หรือแบบที่ 2 ลงบนกระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์ ที่เตรียมไว้

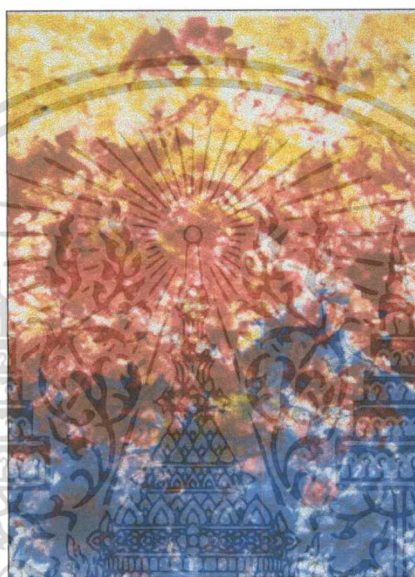
- นำแปรงสีพื้นจุ่มสี แล้วดีดลงบนกระดาษ

- จะได้ลวดลายสีเป็นรูปตามที่ออกแบบไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

- ถ้าใช้รูปแบบที่ 1 ละอองสีจะอยู่ในกรอบที่ตัดไว้ แต่ใช้รูปแบบที่ 2 ละอองสีจะกระจายอยู่รอบๆ กรอบที่ตัดไว้
- ควรผสมสีให้มีความเข้มข้น เพราะจะทำให้สีไม่ซีดจาง
- จุ่มสีให้มีปริมาณที่พอเหมาะ จะทำให้ละอองสีสม่ำเสมอ กัน ไม่ควรจุ่มสีในปริมาณที่มากเกินไปเพราะจะทำให้สีหยดเป็นก้อน

ภาพที่ 2.17 เทคนิคการขย่ำเศษกระดาษ

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษหนังสือพิมพ์ หรือกระดาษบางทั่วไป
- สีโปสเตอร์ หรือสีน้ำ
- อุปกรณ์ผสมสี

- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์

วิธีการสร้างภาพ

- ผสมสีตามที่ชื่นชอบ
- ขย่ำกระดาษเตรียมไว้ 3-4 แบบ
- นำกระดาษที่เตรียมไว้ชุบสีแล้วพิมพ์ลงบนกระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์

ข้อเสนอแนะ

- ควรขย่ำกระดาษให้มีรอยยับมาก น้อยแตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สามารถพิมพ์เป็นรูปต่างๆ ตามที่ต้องการ

ภาพที่ 2.18 เทคนิคชุดสีเทียน

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษ 80 ปอนด์หรือ 100 ปอนด์
- สีเทียน

วิธีการสร้างภาพ

- ระบายสีเทียนที่มีค่าสีอ่อน เช่น สี เหลือง สีฟ้า ขาว ชมพู ลงให้ทั่วทั้งกระดาษ
- ระบายสีเทียนที่มีค่าสีเข้ม เช่น สีน้ำตาลเข้ม สีดำทับ น้ำเงินเข้ม ลงไปบนสีอ่อน
- ใช้วัสดุปลายแหลมขีดหรือวาดรูปลงไปบนพื้นสีด้าจะ รูปที่วาดโดยจะปรากฏเป็นลายเส้นสีอ่อนและสีเข้มจะเป็นสีพื้นหลัง

ข้อเสนอแนะ

- สามารถวาดเป็นรูปอะไรก็ได้ตามความชอบส่วนตัว
- ในการระบายสีพื้นสีอ่อนสามารถผสมสีได้มากกว่า 2 สีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 จิตวิทยาสีในงานออกแบบ

2.8.1 จิตวิทยาของสีที่มีผลต่อมนุษย์

สีทุกสีย่อมมีอิทธิพลอยู่เหนือจิตใจมนุษย์ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ดังนั้นสีกับมนุษย์จึงเป็นที่แยกกันไม่ออก ทุกคนจะรู้สึกในอารมณ์ทันทีที่ได้เห็นสี สีที่ใช้มีอำนาจมีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์ จึงควรรู้เรื่องสีต่างๆ ที่นำไปใช้ในแต่ละงาน สรุปได้ดังต่อไปนี้ (สมพงษ์ กรกรรณ. 2527 : 65-71)

2.8.2 อิทธิพลของสีที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์

การเร้าอารมณ์(Emotional tendencies) มนุษย์เราเริ่มรู้จักใช้สีและเข้าใจอิทธิพลของสีที่เร้าอารมณ์มาตั้งแต่เด็กด้าบรรพ์แล้ว โดยจะสังเกตได้จากภาพเขียนต่างๆหรือสีชาวที่เจ้าสาวใช้ใส่เป็นชุดวิวาห์ ราชวงศ์ต่างประเทศโดยมากจะแต่งกายด้วยสีแดงม่วง สีเหลืองเป็นสีของแสงแดด สีแดงเป็นสีของเปลวเพลิง และบรรยากาศสีเขียวแสดงความอิจฉาริษยา เป็นต้น สีก่อให้เกิดความเร้าอารมณ์ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ภูมิกำเนิด ประเพณี และมรดกทางเชื้อชาติ สีต่างๆทำให้เกิดอารมณ์ได้ดังนี้ (สมพงษ์ กรกรรณ. 2527:60-63)

สีแดง (Red) เป็นสีที่มีพลังกระตุ้นอารมณ์สูงสุด เด็กจะรู้จักและมีความประทับใจในสีนี้มากที่สุดใช้เป็นสื่อความหมายของความเร้าร้อน ความกล้าหาญ ความรัก และความห่วงแหนถิ่นกำเนิด ความร่าเริง ในทางลบจะหมายถึงความชั่ว อันตราย อารมณ์เสีย ความเกลียด และอหังการ ดังนั้นจึงเป็นสีที่ชอบมากสำหรับเด็กเล็กๆสีแดงเป็นสีที่มีพลังมาก สามารถบดบังสีอื่นๆ จึงไม่เหมาะที่จะใช้เป็นสีพื้นหรือฉากหลัง(Back ground)

สีเหลือง (Yellow) เป็นสีที่อ่อนที่สุด อยู่ถัดไปจากสีขาว เป็นสีที่มีพลังในด้านความสว่างอย่างมาก สีเหลืองสะท้อนถึงสติปัญญามากกว่าจิตใจ ซึ่งจัดเป็นสีที่บริสุทธิ์ ให้ความอบอุ่น แสงแจ่มจ้า ในทางตรงข้ามกัน เป็นสีที่ให้ความรู้สึกรุนแรง แสดงความทรยศ คดโกง ความเขลา และความเจ็บป่วย คุณลักษณะของสีเหลืองจะรู้สึกได้เมื่อมีสีที่สองมาปรากฏอยู่ด้วย เช่น เมื่ออยู่กับสีเขียว จะทำให้รู้สึกมั่นคงและจับต้องได้มากขึ้น

สีเขียว (Green) เป็นสีทางชีววิทยา ซึ่งใกล้เคียงกับธรรมชาติ อยู่กับกลุ่มเดียวกับสีฟ้า ซึ่งหมายถึงสันติ ความมั่งหวัง ความบริสุทธิ์ และความเฟื่องฟู ช่วยให้ความคิดฟุ้งพล่านสงบลงได้ เป็นสีกลางๆไม่เย็นและไม่ร้อนแต่ถ้าเข้มข้นไปทางสีน้ำเงินจะดูเป็นน้ำ สีเขียวอมฟ้าเป็นลักษณะของน้ำ ในทางตรงข้ามอาจตีความหมายเป็นความอิจฉาริษยา น่าสะพรึงกลัวหรือขาดประสบการณ์ก็เป็นไปได้

สีฟ้า (Blue) เป็นสีโดยธรรมชาติของท้องฟ้า ซึ่งจะหมายถึงสรรพสวรรค์ ความเป็นจริง ความปราดเปรื่อง ในทางลบแสดงความเย็นชา ความสิ้นหวังและความหมดอาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีม่วง (Violet) เป็นสีของความเศร้าในอันดับรองลงมาจากสีดำ แสดงความรู้สึกใคร่ครวญ การทำสมาธิ เวทย์มนต์คาถา และความเก่าแก่โบราณ แม้ว่าจะผสมสีขาวให้เป็นสีม่วงไลแอนด์ ก็ยังทำให้คนที่มองเห็นไม่กล้าเข้าใกล้ ไม่รู้สึกเป็นมิตร

สีดำ (Black) ซึ่งเรียกว่า "อรงค์" คือถือว่าไม่ใช่สีดำ ในนิยามของสี ถือว่าสีดำไม่เป็นสี เพราะไม่มีการสะท้อนของแสงสีใดๆ เป็นสัญลักษณ์ของความมืด ความสว่างปกติเป็นสีของความเข้ม ความกลัว และความกักขฬะ แต่ในทางตรงข้ามกัน สีดำอาจจะใช้แสดงคุณค่าหรือพลัง เช่น เลือกใช้เป็นสีของเสื้อครุยเนติบัณฑิต หรือวิทยฐานะของวิชาการ

สีขาว (White) เป็นสัญลักษณ์ของแสงสว่าง ชัยชนะ ความบริสุทธิ์และความร่าเริง ในทางตรงข้ามกันสีขาวแสดงความจัดขีด ความสว่าง และปีศาจ สีขาวไม่เป็นทั้งสีอุ่นและสีเย็น ยกเว้นเมื่ออยู่กับสีเหลืองจะทำให้สีเหลืองจางขึ้น

สีน้ำเงิน (Blue) เป็นสีที่เก็บกด ช่างฝัน เปล่าเปลี่ยวภูมิฐาน มั่นคง สง่างาม สีน้ำเงินให้ความประทับใจเกี่ยวกับความสะอาด บริสุทธิ์ จึงมักใช้ในที่ต้องการแสดงสุขอนามัยประมาณ

2.8.3 หลักพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สี

การใช้สีในงานออกแบบ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้งานนั้นน่าดู สวยงาม และตื่นตา หรือส่งเสริมให้เนื้อหาสาระที่น่าเสนอมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คนแต่ละวัยมีความสนใจสีที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเล็กๆ จะสนใจสีที่สด เข้ม สะดุดตา ไม่ชอบสีอ่อนและจะสังเกตได้ว่าเมื่อมีอายุมากขึ้นก็ยังไม่ชอบสีสดใสมากกว่ากลับนิยมกลุ่มสีที่อ่อนหวาน นุ่มนวล การวางโครงสร้างสีจึงต้องเน้นเรื่องวัยของกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ เด็กเล็กๆ ควรใช้สีประเภท Primary หรือ Secondary ส่วนผู้ใหญ่อาจใช้สีแท้ ผสมกลุ่มสีขาว หรือสีนวลหรือสีดำที่เรียกว่า

Tint and shade การใช้สีขาวหรือดำมาผสมกับสีแท้ก็จะช่วยลดความสดใสของสีเดิมลงตามขนาดสัดส่วนมากขึ้นตามต้องการ ดังนั้นก่อนจะวางโครงสร้างสีในการทำงานจึงควรได้พิจารณาเกี่ยวกับการใช้ดังนี้

1. ใช้สีสดใสสำหรับกระตุ้นให้เห็นได้เด่นชัด เพื่อการมองเห็นในระยะเวลาอันสั้นๆ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการสื่อโฆษณา

2. พึงระลึกไว้เสมอว่าการใช้สีมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เด่นชัด มุ่งเสริมให้เนื้อหาสาระมีความชัดเจนขึ้น ถูกต้องขึ้น บางครั้งการใช้สีของนักออกแบบจะสามารถใช้สื่ออย่างอิสระเพื่อความสวยงาม บางครั้งก็จำเป็นต้องนึกถึงหลักความจริงและความถูกต้องอย่างเหมาะสม

3. การใช้สีให้เหมาะสมกับวัยของผู้บริโภค

4. การใช้สีมากเกินไปไม่เกิดผลดีกับงานออกแบบอย่างแท้จริง เพราะสีหลายๆสีอาจทำให้เกิดความเด่นชัดของงานและเนื้อหาสาระที่ต้องการเสนอ

5. เมื่อใช้สีสดเข้มจัดคู่กับสีอ่อนมากๆ จะทำให้ดูชัดเจน และมีชีวิตชีวาที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ในนามของสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขนานการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศรัณ เจยสวัสดิ์ (2543) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง งานประดิษฐ์ของชำร่วยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีการดำเนินการวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องงานประดิษฐ์ของชำร่วย จากสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ เรื่องงานประดิษฐ์ของชำร่วยสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สื่อใบงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1

2. นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีความสนใจในการเรียนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ เรื่องงานประดิษฐ์ของชำร่วยสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สื่อใบงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1

อนัญญา ไทยบุญภาค (2548) ชุดฝึกทักษะการออกแบบประดิษฐ์ของเล่นเด็กพื้นบ้าน สำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี

วัตถุประสงค์เพื่อออกแบบพัฒนาชุดฝึกทักษะการออกแบบประดิษฐ์ของเล่นเด็กพื้นบ้าน สำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี เพื่อประเมินชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและเพื่อประเมินผลสำคัญและประดิษฐ์ของเล่นตามเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 1. เพื่อประเมินชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินเรื่อง ชุดฝึกทักษะการออกแบบประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านสำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี ในด้านการประเมินชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและมีความคิดเห็นในด้านพฤติกรรมเด็กค่าเฉลี่ย 4.68 มีความเหมาะสมมากที่สุด,ด้านของเล่นพื้นบ้านมีค่าเฉลี่ย 4.16 มีความเหมาะสมมาก

2. ผลการประเมินทางด้านวรรณกรรมของชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินความคิดเห็น หนังสือทำเองเล่นเอง มีความเหมาะสมทางด้านวรรณกรรม ในภาพรวม นั้นค่าเฉลี่ยมีค่า 4.36 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

3. ผลการประเมินทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ของชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินความคิดเห็น หนังสือทำเองเล่นเอง มีความเหมาะสมทางด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวม นั้นค่าเฉลี่ยมีค่า 4.12 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผลการประเมินทางด้านของเล่นพื้นบ้าน ของชุดฝึกทักษะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินความคิดเห็น หนังสือทำเองเล่นเอง มีความเหมาะสมทางด้านของเล่นพื้นบ้าน ในภาพรวมนั้นค่าเฉลี่ยมีค่า 4.16 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

ขั้นตอนที่ 2. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และทักษะการประดิษฐ์ของเล่นตามเกณฑ์

1. ผลการวิเคราะห์จากการประเมินผลสัมฤทธิ์และทักษะการประดิษฐ์ของเล่นตามเกณฑ์ ด้านแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ และด้านแบบประเมินทักษะการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านมีค่าคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในระดับที่ $p < 0.05$ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับคะแนน 9.79 และแบบประเมินทักษะการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับคะแนน 9.45 คะแนน มีค่าคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80% ในการวิเคราะห์แบบประเมินผลสัมฤทธิ์และทักษะการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านนั้น เด็กมีความรู้ความเข้าใจในการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้านและสามารถประดิษฐ์ได้ตามขั้นตอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับของการดำเนินงานวิจัยโดยการแบ่งขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

จากหัวข้อในขั้นต้นของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมรายละเอียดในแต่ละเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันตตะบุตร จ.กรุงเทพฯ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตตะบุตร จ.กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

3.1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ หนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวแปรตาม คือ ทักษะในการสร้างภาพศิลปะ ทั้งหมด 15 เทคนิค คือ

1. เทคนิคเป่าสี 2. เทคนิคกาวลาเท็กซ์ 3. เทคนิคสีพลาสติคและกาวน้ำ
4. เทคนิคทรายละเอียด 5. เทคนิคเศษไส้ดินสอ 6. เทคนิคสีน้ำมัน 7. เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ
8. เทคนิคการติดสี 9. เทคนิคเกลือ-น้ำตาล 10. การพิมพ์ก้านกล้วย 11. เทคนิคชุดสีเทียน
12. เทคนิคกาวยูดู 13. เทคนิคการพับสี 14. เทคนิคหยดสีเทียน 15. เทคนิคการขย่ำเศษกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามขั้นตอนได้ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ที่มีต่อหนังสือเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538 : 86) ดังนี้คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวรรณกรรมเด็ก
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- รองศาสตราจารย์นพคุณ นิตามณี
รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและกิจการพิเศษ
คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณพร ฤทธิเกิด
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

- รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวรรณกรรมเด็ก
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1.2 ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3.1.3 กำหนดจำนวนเทคนิคที่จะนำมาเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเด็ก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากครูผู้สอนวิชาศิลปะ ทั้งหมด 5 ท่าน โดยใช้วิธีการให้คะแนนในข้อที่มีความถี่มากที่สุดแล้วคัดเลือกมาทั้งหมด 15 เทคนิค เพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1.4 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.3.1.5 นำเครื่องมือที่ได้ นำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบ

3.3.1.6 ประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสื่อสิ่งพิมพ์
2. ด้านวรรณกรรมเด็ก

3.3.1.7 นำแบบประเมินที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อนำไปใช้สำหรับเก็บข้อมูล

3.3.2 การสร้างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.3.2.2 ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3.2.3 สรุประเด็นแบบประเมิน เพื่อหาแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย และแบบประเมินทักษะการสร้างภาพศิลปะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เพื่อขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

3.4.2 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงคณบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งรองศาสตราจารย์เกρικ ยุ้นพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ถึง รองศาสตราจารย์ นพคุณ นิศามณี รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและกิจการพิเศษ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

3.4.4 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพร ฤทธิเกิด เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

3.4.5 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนกันตตะบุตร กรุงเทพมหานคร เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.4.6 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 2 ด้าน

3.4.7 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อประเมินทักษะการสร้างภาพศิลปะ หลังจากได้เรียนด้วยหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่อง เทคนิคการสร้างภาพศิลปะ โดยอาจารย์ประจำวิชาศิลปะ โรงเรียนกันตตะบุตร และ อาจารย์ประจำสาขาวิชา วิชาจิตรศิลป์และสาขาออกแบบโรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา

3.4.8 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาประมวลและสรุปผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์โดยใช้หลักการในการวิเคราะห์ดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบแบบประเมินที่ผ่านการกรอกให้สมบูรณ์

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 t-test dependent ซึ่งนำมาใช้หาค่าความแตกต่างระหว่างทักษะการก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.2 ค่าเฉลี่ย

3.6.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation) ของหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้ รวีวรรณ ชินะตระกูล

(2535 : 86)

4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

แผนการวิจัย

Post-Test only Control Group

O₁, X, O₂

O₁ หมายถึง คะแนนก่อนเรียน

O₂ หมายถึง คะแนนก่อนหลังเรียน

X หมายถึง คะแนนจากหนังสือที่พัฒนาขึ้นใหม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

4.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์

4.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

4.1 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก (N=3)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	(S.D.)	ระดับความต้องการ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อเรื่อง มีความสนุกสนาน น่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำได้ง่าย	4.33	0.57	มาก
4. ภาพสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	4.66	0.57	มากที่สุด
5. ความกระชับ เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.00	0.00	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	(S.D.)	ระดับความต้องการ
ด้านองค์ประกอบของภาพ			
1.ภาพประกอบ มีความชัดเจน ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป	5.00	0.00	มากที่สุด
2.ความเหมาะสมของตัวละครที่เป็นเด็กในวัยเดียวกับผู้เรียน	4.33	0.57	มาก
3.การลำดับขั้นตอนการสร้างภาพไม่สับสน	4.66	0.57	มากที่สุด
4.การแสดงออกของตัวละครทำให้คล้อยตามกับเนื้อเรื่อง	3.66	0.57	มาก
5.ลายเส้นคมชัดสวยงาม	4.66	0.57	มากที่สุด
ด้านการเลือกใช้สี-น้ำหนักของสี			
1.น้ำหนักของสีไม่เข้ม หรืออ่อนเกินไป	4.33	0.57	มาก
2.ใช้สีเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
3.รู้วิธีการผสมสีจากแม่สีเป็นสีขั้นที่ สอง	4.33	1.15	มาก
4.แยกแยะวรรณะของสีได้อย่างถูกต้อง	4.33	0.57	มาก
5.สามารถลงสีแบ่งระยะใกล้- ไกลได้	5.00	0.00	มากที่สุด
รูปแบบ ในภาพ สี			
1.สีเส้นสวยงาม เกิดแรงจูงใจในการอ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.การใช้สีสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน	4.33	0.57	มาก
3.รู้คุณสมบัติของสีชนิดต่างๆ	4.00	0.00	มาก
4.รูปแบบ ในภาพ สี สอดคล้องกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.การเลือกใช้สีสอดคล้องกับภาพประกอบ	5.00	0.00	มากที่สุด
เทคนิคในการสร้างสรรค์			
1.มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพ	4.66	0.57	มากที่สุด
2.นำวัสดุธรรมชาติมาใช้ได้อย่างสวยงาม	4.33	1.15	มาก
3.ขั้นตอนการทำงานง่ายและสะดวก	4.00	1.00	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หัวข้อประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับความต้องการ
4.มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน	4.66	0.57	มากที่สุด
5.เทคนิคในการสร้างสรรค์แปลกใหม่	4.00	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตร ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานน่าสนใจ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำได้ง่าย ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) ภาพสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) ความกระชับเนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.00$) ภาพประกอบ มีความชัดเจน ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) ความเหมาะสมของตัวละครที่เป็นเด็กในวัยเดียวกับผู้เรียน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) การลำดับขั้นตอนการสร้างภาพไม่สับสน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) การแสดงออกของตัวละครทำให้คล้ายตามกับเนื้อเรื่อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=3.66$) สายเส้นคมชัดสวยงาม ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) น้ำหนักของสีไม่เข้ม หรืออ่อนเกินไป ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) เลือกใช้สีเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) รู้วิธีการผสมสีจากแม่สีเป็นสีขั้นที่ สอง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) สามารถแยกแยะวรรณะของสีได้อย่างถูกต้อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) สามารถลงสีแบ่งระยะใกล้ - ไกลได้ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) สีเส้นสวยงาม เกิดแรงจูงใจในการอ่าน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) การใช้สีสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) รู้คุณสมบัติของสีชนิดต่างๆ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.00$) มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) การเลือกใช้สีสอดคล้องกับภาพประกอบ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) นำวัสดุธรรมชาติมาใช้ได้อย่างสวยงาม ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.33$) ขั้นตอนการทำงานและสะดวก ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.00$) มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดียวกัน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เทคนิคในการสร้างสรรค์แปลกใหม่ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

ดังนั้น จากการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

4.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ (N=3)

หัวข้อประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับความต้องการ
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2. เนื้อเรื่อง มีความสนุกสนาน น่าสนใจ	4.33	0.57	มาก
3. ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำได้ง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ภาพสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ความกระชับของเนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านองค์ประกอบของภาพ			
1. ภาพประกอบ มีความชัดเจน ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของตัวละครที่เป็นเด็กในวัยเดียวกับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การลำดับขั้นตอนการสร้างภาพไม่สับสน	4.00	0.00	มาก
4. การแสดงออกของตัวละครทำให้คล้อยตามกับเนื้อเรื่อง	4.66	0.57	มากที่สุด
5. ลายเส้นคมชัดสวยงาม	4.66	0.57	มากที่สุด
ด้านการเลือกใช้สี-น้ำหนักของสี			
1. น้ำหนักของสีไม่เข้ม หรืออ่อนเกินไป	4.66	0.57	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หัวข้อประเมิน	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับความต้องการ
ด้านการเลือกใช้สี-น้ำหนักของสี			
2.เลือกใช้สีเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง	4.66	0.57	มากที่สุด
3.รู้วิธีการผสมสีจากแม่สีเป็นสีขั้นที่ สอง	3.33	0.57	ปานกลาง
4.สามารถแยกแยะวรรณะของสีได้อย่างถูกต้อง	4.66	0.57	มากที่สุด
5.สามารถลงสีแบ่งระยะใกล้-ไกลได้	4.00	1.00	มาก
รูปแบบ ในภาพ สี			
1.สีสันสวยงาม เกิดแรงจูงใจในการอ่าน	4.66	0.57	มากที่สุด
2.การใช้สีสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.รู้คุณสมบัติของสีชนิดต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.รูปแบบ ในภาพ สี สอดคล้องกัน	4.66	0.57	มากที่สุด
5.การเลือกใช้สีสอดคล้องกับภาพประกอบ	4.66	0.57	มากที่สุด
เทคนิคในการสร้างสรรค์			
1.มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพศิลปะ	4.66	0.57	มากที่สุด
2.นำวัสดุตามธรรมชาติมาใช้ได้อย่างสวยงาม	3.00	0.00	ปานกลาง
3.ผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.ขั้นตอนการทำงานง่ายและสะดวก	4.66	0.57	เหมาะสมมากที่สุด
5.เทคนิคในการสร้างสรรค์แปลกใหม่	4.66	0.57	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	0.24	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 จากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตร ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานน่าสนใจ ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =4.33) สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำได้ง่าย ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) ภาพสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) ความกระชับเนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) ภาพประกอบ มีความชัดเจน ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) ความเหมาะสมของตัวละครที่เป็นเด็กในวัยเดียวกับผู้เรียน ระดับความต้องการมากที่สุด (\bar{X} =5.00) การลำดับขั้น ไม่วุ่นวายเกินไป อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการสร้างภาพไม่สับสน ระดับความต้องการมาก ($\bar{X}=4.00$) การแสดงออกของตัวละครทำให้คล้ายตามกับเนื้อเรื่อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) ลายเส้นคมชัดสวยงาม ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) หน้าหนักของสีไม่เข้ม หรืออ่อนเกินไป ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) เลือกใช้สีเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) รู้วิธีการผสมสีจากแม่สีเป็นสีขั้นที่ สอง ระดับความต้องการปานกลาง ($\bar{X}=3.33$) สามารถแยกแยะวรรณะของสีได้อย่างถูกต้อง ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) สามารถลงสีแบ่งระยะใกล้ - ไกลได้ ระดับความต้องการมาก ($\bar{X}=4.00$) สีเส้นสวยงาม เกิดแรงจูงใจในการอ่าน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) การใช้สีสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) รู้คุณสมบัติของสีชนิดต่างๆ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) การเลือกใช้สีสอดคล้องกับภาพประกอบ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างภาพ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) นำวัสดุธรรมชาติมาใช้ได้อย่างสวยงาม ระดับความต้องการปานกลาง ($\bar{X}=3.00$) ขั้นตอนการทำง่ายและสะดวก ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) เทคนิคในการสร้างสรรค์แปลกใหม่ ระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$)

ดังนั้น จากการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$)

4.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ (N=30)

บทที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.เทคนิคการเป่าสี	6.43	0.77	8.58	0.44	-25.69	.000
2.เทคนิคการเวลาเท็กซ์	6.50	0.62	8.54	0.40	-28.84	.000
3.เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ	6.33	0.66	8.52	0.33	-25.83	.000
4.เทคนิคทรายละเอียด	6.33	0.75	8.40	0.34	19.94	.000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

บทที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
5.เทคนิคเศษได้ดินสอ	6.33	0.54	8.38	0.27	-24.37	.002
6.เทคนิคสีน้ำมัน	6.53	0.86	8.52	0.43	-19.51	.000
7.เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ	6.56	0.81	8.52	0.41	-20.82	.000
8.เทคนิคการดีดสี	6.33	0.66	8.42	0.38	-22.54	.000
9.เทคนิคเกลือ-น้ำตาล	6.23	0.72	8.35	0.35	-20.56	.000
10.เทคนิคพิมพ์ก้านกล้วย	6.36	0.80	8.42	0.42	-23.14	.000
11.เทคนิคชุดสีเทียน	6.50	0.57	8.57	0.35	-28.03	.000
12.เทคนิคกาวยูฐ	6.40	0.65	8.46	0.41	-23.99	.000
13.เทคนิคการพับสี	6.46	0.57	8.46	0.35	-24.58	.000
14.เทคนิคหยดสีเทียน	6.50	0.68	8.54	0.36	-23.47	.000
15.เทคนิคการขยำเศษกระดาษ	6.60	0.56	8.62	0.33	-25.87	.000
ค่าเฉลี่ยรวม	6.42	0.67	8.48	0.37		

* $p < 0.05$ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนและหลังเรียน ในภาพรวมพบว่า ก่อนเรียน นักเรียนมีทักษะในเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 6.42$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67) หลังเรียนคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 8.48$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.37)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 กลุ่มประชากร
- 5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5.4 การดำเนินการวิจัย
- 5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะการสร้างภาพศิลปะก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

5.2 กลุ่มประชากร

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น คือ หนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะในการสร้างภาพศิลปะทั้งหมด 15 เทคนิค คือ
 1. เทคนิคเป่าสี 2. เทคนิคกวลาเท็กซ์ 3. เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ 4. เทคนิคทรายละเอียด 5. เทคนิคเศษไส้ดินสอ 6. เทคนิคสีน้ำมัน 7. เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ 8. เทคนิคการดีดสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.เทคนิคเกลือ-น้ำตาล 10.การพิมพ์ก้านกล้วย 11.เทคนิคชุดสี่เทียน 12. เทคนิคกาวยูฐ 13. เทคนิคการพับสี 14. เทคนิคหยดสี่เทียน 15. เทคนิคการขยำเศษกระดาษ

3.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันตะบุตร จ.กรุงเทพฯ

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะบุตร จ.กรุงเทพฯ

จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อหนังสือเสริมการ

เรียนรู้ เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษา ปีที่ 4 โดยใช้แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

(จิวรรณ ชินะตระกูล. 2538 : 86) ดังนี้คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- รองศาสตราจารย์เกริก ชุ่มพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวารสารกรรมเด็ก

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- รองศาสตราจารย์นพคุณ นิตามณี

รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและกิจการพิเศษ

คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพร ฤทธิเกิด

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

- รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์

อาจารย์ประจำสาขาวรรณกรรมเด็ก ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- คุณดาวใจ อินทร์จันทร์

นักวิชาการ และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายวิชาการ
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

- คุณทิพวรรณ อธิกุลสินธ์

นักวิชาการด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินทักษะการสร้างภาพศิลปะ

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดจำนวนเทคนิคที่จะนำมา
เป็นแบบฝึกหัดสำหรับเด็ก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากครูผู้สอนวิชาศิลปะ ทั้งหมด 5 ท่าน โดยใช้
วิธีการให้คะแนนในข้อที่มีความถี่มากที่สุดแล้วคัดเลือกมาทั้งหมด 15 เทคนิค เพื่อสร้างเครื่องมือ
ในการวิจัย และผู้วิจัยได้กำหนดผู้ประเมินทักษะการสร้างภาพศิลปะ โดยครูผู้สอนวิชาศิลปะที่มี
ประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปี ไว้ทั้งหมด 5 ท่านดังนี้

1. อาจารย์นพพล เจริญสุข อาจารย์ประจำวิชาศิลปะโรงเรียนกันตตะบุตร

กรุงเทพมหานคร

2. อาจารย์มานพ ยิ้มมัน อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 และ อาจารย์

ประจำวิชาศิลปะ โรงเรียนกันตตะบุตร กรุงเทพมหานคร

3. อาจารย์สุรยุทธ พันธุ์เฟือก ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ประจำสาขาวิชา

วิจิตรศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

4. อาจารย์วัชรีย์ สุวรรณทัฬ อาจารย์แนะแนวและประชาสัมพันธ์ และอาจารย์ประจำ

สาขาวิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

5. อาจารย์อรรถพรณ กตะศิลา อาจารย์แนะแนวและประชาสัมพันธ์และประจำสาขาวิชา

วิจิตรศิลป์ และสาขาออกแบบ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ โดยใช้หลักการในการวิเคราะห์ดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบแบบประเมินที่ผ่านการกรอกให้สมบูรณ์

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss

5.5 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขั้นตอนที่ 1. เพื่อประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

1. ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2. ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ขั้นตอนที่ 2. เพื่อประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

1. ผลการเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนและหลังเรียน ในภาพรวมพบว่า ก่อนเรียน นักเรียนมีทักษะในเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 6.42$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.67) หลังเรียนคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 8.48$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.37)

5.6 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายโดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. พัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สนุกกับศิลปะ ได้กำหนดจำนวนเทคนิคที่จะนำมาเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเด็ก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากครูผู้สอนวิชาศิลปะทั้งหมด 5 ท่าน โดยใช้วิธีการให้คะแนนในข้อที่มีความถี่มากที่สุดแล้วคัดเลือกมาทั้งหมด 15 เทคนิค ในลักษณะของเนื้อหาภายในเล่มเป็นหนังสือเสริมการเรียนรู้เรื่องศิลปะจากสาระที่ 1 : ทัศนศิลป์ โดยนำเสนอเรื่องราวของสี กระบวนการทดลองและผลของการทดลองเรื่องสีทั้งหมด 15 เทคนิค ประกอบด้วย 1. เทคนิคเป่าสี 2. เทคนิคกาลาเท็กซ์ 3. เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ 4. เทคนิคทรายละเอียด 5. เทคนิคเศษไส้ดินสอ 6. เทคนิคสีน้ำมัน 7. เทคนิคพิมพ์ฟองน้ำ 8. เทคนิคการติดสี 9. เทคนิคเกลือ-น้ำตาล 10. การพิมพ์ก้านกล้วย 11. เทคนิคชุดสีเทียน 12. เทคนิคกาวยูดู 13. เทคนิคการพับสี 14. เทคนิคหยดสีเทียน 15. เทคนิคการขยำเศษกระดาษ เพื่อให้เกิดความรู้สึกลงในทางลึกและ ทางกว้าง ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และยังสอดแทรกความสนุกสนานตามแบบฉบับของหนังสือการ์ตูน

2. แบบประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก และด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก

2.2 ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$)

2.3 ผลการประเมินหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$)

3. แบบประเมินทักษะเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

ผลการประเมินคะแนนทักษะการสร้างภาพศิลปะหลังเรียน .ในภาพรวมพบวก่อนเรียน นักเรียนมีทักษะในเรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=6.42$)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67) หลังเรียนคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}=8.48$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.37)

5.7 ข้อเสนอแนะ

5.7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในครั้งต่อไป ดังนี้

1 เนื้อหาภายในเล่มควรเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนและทำความเข้าใจจากบทเรียนที่ง่ายก่อนไปสู่บทเรียนที่ยากมากขึ้น

1 โครงเรื่องควรหลากหลาย มีวิธีการนำเสนอเรื่องราวที่แปลกใหม่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบทเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความสุขและตื่นตัวในการเรียน

5.7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

1 หนังสือสำหรับเด็ก สนุกกับศิลปะ มีเนื้อหาเหมาะกับเด็กนักเรียนในกลุ่มที่ต้องการเรียนเสริมจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งอาจจะเป็นนักเรียนที่ทำคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งเอาไว้มากกว่า

2 ขาดทฤษฎีสนับสนุนในการเลือกใช้ลายเส้นการดูประเภทใดที่เหมาะสมกับเด็กที่อยู่ในวัยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2519. **จิตวิทยาของเด็กกับการรับรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ)..
- เกริก ยุ้นพันธ์. 2543. **การออกแบบและเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาสน์.
- จินตนา ไบกาชียู. 2534. **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- เดชา แซ่ซัน. 2532. **“เรื่องสี่เขียวระดับโลก”** กรุงเทพฯ : ภาควิชา ออกแบบนิเทศศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. 2530. **เทคนิคการสร้างภาพ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตนร์.
- เมตตา กฤตวิทย์. 2530. **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ชมรมวิจัยและพัฒนานิเทศศาสตร์.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2533. **คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วินัย รอดจ่าย. 2534. **การเขียนและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.
- สมพงษ์ กรกรรณ. 2526. **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- เสาวนีย์ สิกมามันฑิต. 2533. **การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- ศรัณ เฉยสวัสดิ์. 2543. **“การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่ม
การงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง งานประดิษฐ์ของชำร่วยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิง
วรรณกรรม.”** ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อัญญา ไทยบุญนาค. 2547. **“ชุดฝึกทักษะการออกแบบของเล่นพื้นบ้านสำหรับเด็กอายุ
9-12 ปี.”** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับที่	577
วันที่	30 ส.ค. 48
เวลา	12.30 น.
ผู้รับ	เส็งโงง

ที่ สธ 0524.04/ 3719

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้สื่อการสอนเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกันตะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน เพื่อการวิจัย

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่อง
เทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก
ทดลองใช้สื่อการสอนกับนักเรียนชั้นปีที่ 4 เพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตศึกษา
02-737-3000 ต่อ 3692
สาร.02- 326-4325

๘ ใน ๗ / เส. ๘.๓๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Signature)

ที่ ศท 0524.04/ 4051

คณะกรรมการผู้คณาการกรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10521

๒๒ สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารระนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่อง
เทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4”

คณะกรรมการผู้คณาการกรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้มีความรู้ความพามารถในเรื่องนี้
กล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเนื้อหาหนังสือเสริมการเรียนรู้
สำหรับเด็ก จำนวน 2 ท่าน เพื่อการวิจัย ของ นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอบขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3700

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินสื่อเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก เพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ เกริก ชื่นพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและแบบประเมิน เพื่อการวิจัย

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่อง เทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔”

คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสื่อเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและแบบประเมิน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่าน จะช่วยให้งานวิจัย ของนายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 3700

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจและประเมินสื่อเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก. เพื่อการวิจัย
เรียน คณะบดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่อง
เทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 "

คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า รองศาสตราจารย์ เกริก ชัยพันธ์ เป็นผู้
มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ เกริก ชัยพันธ์ เป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณะบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณะบดี

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ สท 0524.04/ 2892

วันที่ 28 มิถุนายน 2548

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.อรรถพร ฤทธิเกิด

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้ เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" โดยมี รศ.สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

(ผศ. อรรถพร ฤทธิเกิด)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04/ 2892

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.นพคุณ สุขสถาน

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔" โดยมี รศ.สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทร์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

[Handwritten signature]
๒๕๔๘.๕.๒๕

ที่ สธ 0524.04 / 2892

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

๒๖ มิถุนายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.เกริก ชัยพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน เพื่อการวิจัย

ด้วย นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังจัดเตรียมทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้
เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4"
โดยมีรศ.สถาพร คีบุญมี ณ ชุมแพ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง
และเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ
นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่าง
ยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา
โทร.02- 737-3000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-326-4325

ภาคผนวก ข
ทักษะการสร้างภาพศิลปะก่อนและหลังเรียน

- รูปเล่มของหนังสือ สอดกับศิลปะ
- ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ
- ผลสัมฤทธิ์และทักษะการสร้างภาพศิลปะก่อนและหลังเรียน
- เกณฑ์การประเมินและภาพการประเมินจากครูผู้สอนวิชาศิลปะที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปี ทั้งหมด 5 ท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.1 ภาพแสดงหน้าปกหนังสือสนุกกับศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือเสริมการเขียนการ์ตูนศิลปะ

สนุกกับศิลปะ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.สาระที่ 1: ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และวิเคราะห์ภาพ วิจัยคุณค่างานศิลปะ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้เขียน : เกียรติพงษ์ ศรีจันทิก

ภาพที่ ข.2 ภาพแสดงแผ่นรองปก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

สนุกกับศิลปะ

เป็นหนังสือเสริมการเรียนรู้เรื่องศิลปะจากสาระการเรียนรู้ที่ 1 : ทักษะศิลป์ โดยนำเสนอเรื่องราวของศิลปิน กระบวนการทดลองและผลของการทดลองเรื่องสี เพื่อให้เกิดความรู้สึกในทางลึกและทางกว้าง ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

โดยใช้ตัวละครซึ่งเป็นการตื้นทืออยู่ในวัยเดียวกับวัยของผู้เรียนตามเกณฑ์ สำหรับเรื่องราวภายในเรื่องกล่าวถึง ช่วงปีติภาคเรียนภาคฤดูร้อน หนูน้อย สองคนคือ นิดหน้อย กับ พุกัน ได้เรียนพิเศษเกี่ยวกับศิลปะเพราะมีใจรักในด้านศิลปะ เนื้อหา กล่าวถึง ความรู้เรื่องสี การใช้และการทดลองสี ทั้งหมด 14 เทคนิค ทั้งนี้หนังสือเสริมการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง สนุกกับสีนอกจาก จะให้ความรู้ด้านเนื้อหาและวิธีการแล้ว ยังสอดแทรก ความสนุกสนานตามแบบฉบับของหนังสือการ์ตูน

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรื่อง สนุกกับสี จะเป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนรักในการเรียนศิลปะ เพื่อใช้ในการศึกษาและประโยชน์ของชาติต่อไป

ขอบคุณครับ

เกียรติพงษ์ ศรีจันทิก

ภาพที่ ข.3 ภาพแสดงคำนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

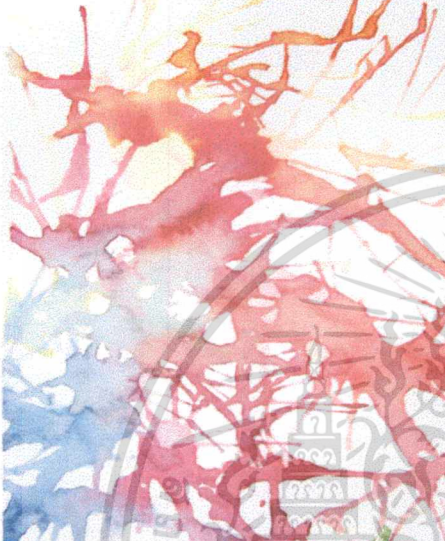

สารบัญ

1.เทคนิคการเป่าสี.....	4
2.เทคนิคการเวลาเท็กซ์.....	6
3.เทคนิคเทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ.....	8
4.เทคนิคทรายละเอียด.....	10
5.เทคนิคเศษเส็ดินสอ.....	12
6.เทคนิคสีน้ำมัน.....	14
7.เทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ.....	16
8.เทคนิคการตัดสี.....	18
9.เทคนิคเกลือและน้ำตาล.....	20
10.เทคนิคการพิมพ์งานกลวย.....	22
11.เทคนิคการยู่.....	24
12.เทคนิคการพับสี.....	26
13.เทคนิคการทอสีเทียน.....	28
14.เทคนิคการขยำเศษกระดาษ.....	30

ภาพที่ ข.4 ภาพแสดงสารบัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<h3>เทคนิคการเป่าสี</h3>	<h3>วัสดุ-อุปกรณ์</h3>
	<ol style="list-style-type: none"> 1.สีน้ำหรือสีโปสเตอร์ 2.กระดาษ 100 ปอนด์
<h3>เทคนิคการสร้างภาพ</h3>	<h3>ข้อเสนอแนะ</h3>
<ol style="list-style-type: none"> 1.บีบสีลงในภาชนะใส่น้ำ แล้วคนให้ทั่ว 2.ใช้พู่กันจุ่มสีแล้วหยดลงบนกระดาษ 3.เป่าสีให้กระจายไปในทิศทางต่างๆ 	<p>เรามีอะไรจะบอกพู่กันตัวล่ะ...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ควรผสมสีให้เข้มและข้นเพราะเวลาสีแห้งจะได้ไม่ซีดจาง 2.อาจเป่าด้วยลมปากธรรมดา หรือเป่าด้วยวัสดุอื่น ๆ เช่น หลอดกาแฟ 3.การนำสีมาหยดลงบนกระดาษแล้วเป่านั้น อาจเป่าที่อะสี หรือหยดที่อะหลายสีตามจุดต่างๆ ของกระดาษแล้วเป่าให้สีกระจายผสมผสานกัน

ภาพที่ ข.5 ภาพแสดงเทคนิคการเป่าสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

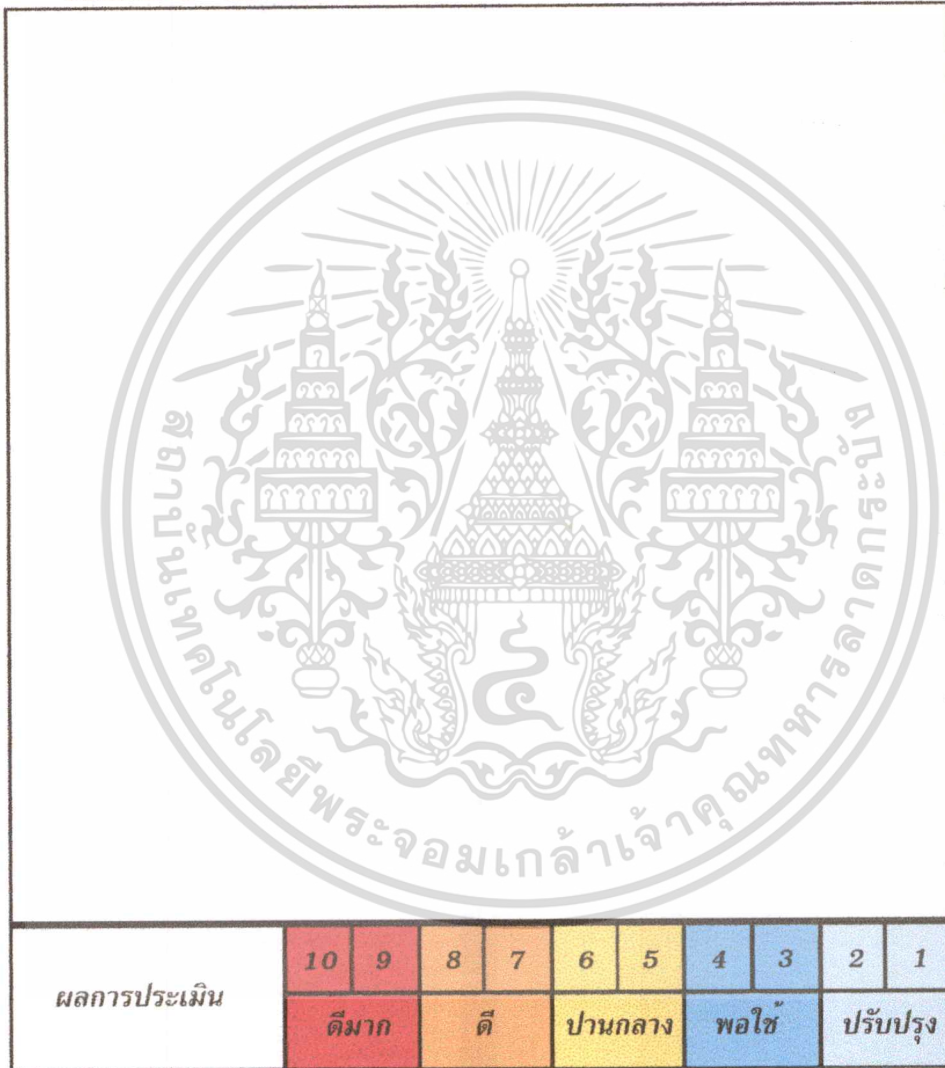
แบบฝึกหัดขงที่ 1

เรื่อง..เทคนิคการเป่าสี

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

5

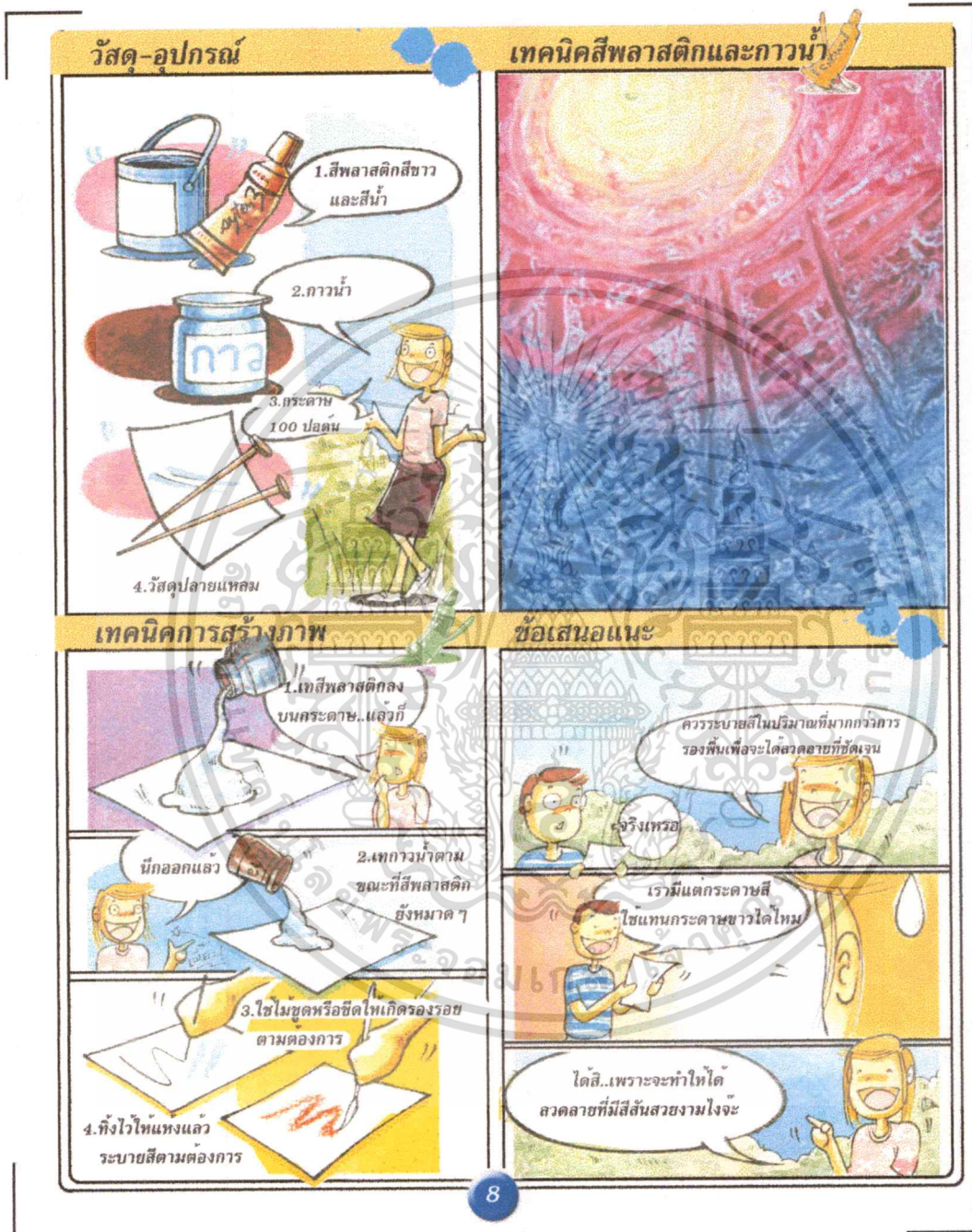
ภาพที่ ข.6 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการเป่าสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.7 ภาพแสดงเทคนิคการลาเท็กซ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.9 ภาพแสดงเทคนิคสีพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

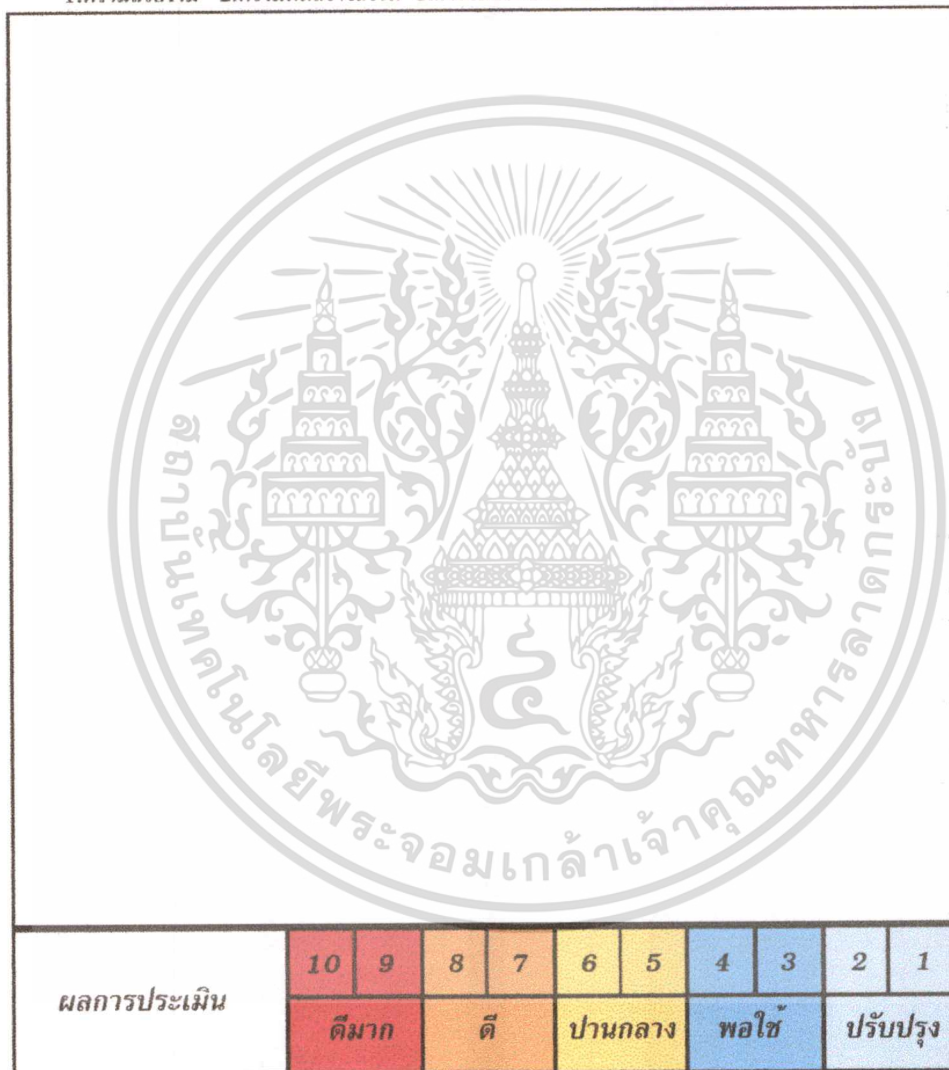
แบบฝึกหัดบทที่ 3

เรื่อง...เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ

เกณฑ์การประเมิน

- 1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

9

ภาพที่ ข.10 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคสีพลาสติกและกาวน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุ-อุปกรณ์

1. ทรายละเอียด 2. กาวลาเท็กซ์ 3. สีอะคริลิก-กระดาษ

นัดทนายรู้ใหม่ว่า
ทรายละเอียดสามารถนำมา
สร้างภาพศิลปะได้นะ

จริงเทรอฟุกัน..
สาคิดให้ตุนอยสิ

เทคนิคทรายละเอียด

วิธีการสร้างภาพ

1. นำทรายผสมกับกาวในภาชนะที่เตรียมไว้
2. นำส่วนผสมมาจกลงบนกระดาษ 100 ปอนด์
3. นำไปฝั่งแดดให้แห้ง
4. ระบายสีหรือวาดรูปได้ตามที่ต้องการ

วิธีทำเริ่มจากนี่เลยนะคะ

นาสนุกจังเส.

ข้อเสนอแนะ

รู้ใหม่ว่านอกจากสีอะคริลิกแล้วเราสามารถใส่อะไรต่างๆ เช่น สีเทียน สีโปสเตอร์ แทนสีอะคริลิกได้นะ

อ..า เกงจังเส

เกงอชานี้ไม่ต้องเรียนแล้วมั่ง

ถึงจะเกงแคไหนก็ต้องเรียนนะ

แฮๆ

ภาพที่ ข.11 ภาพแสดงเทคนิคทรายละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

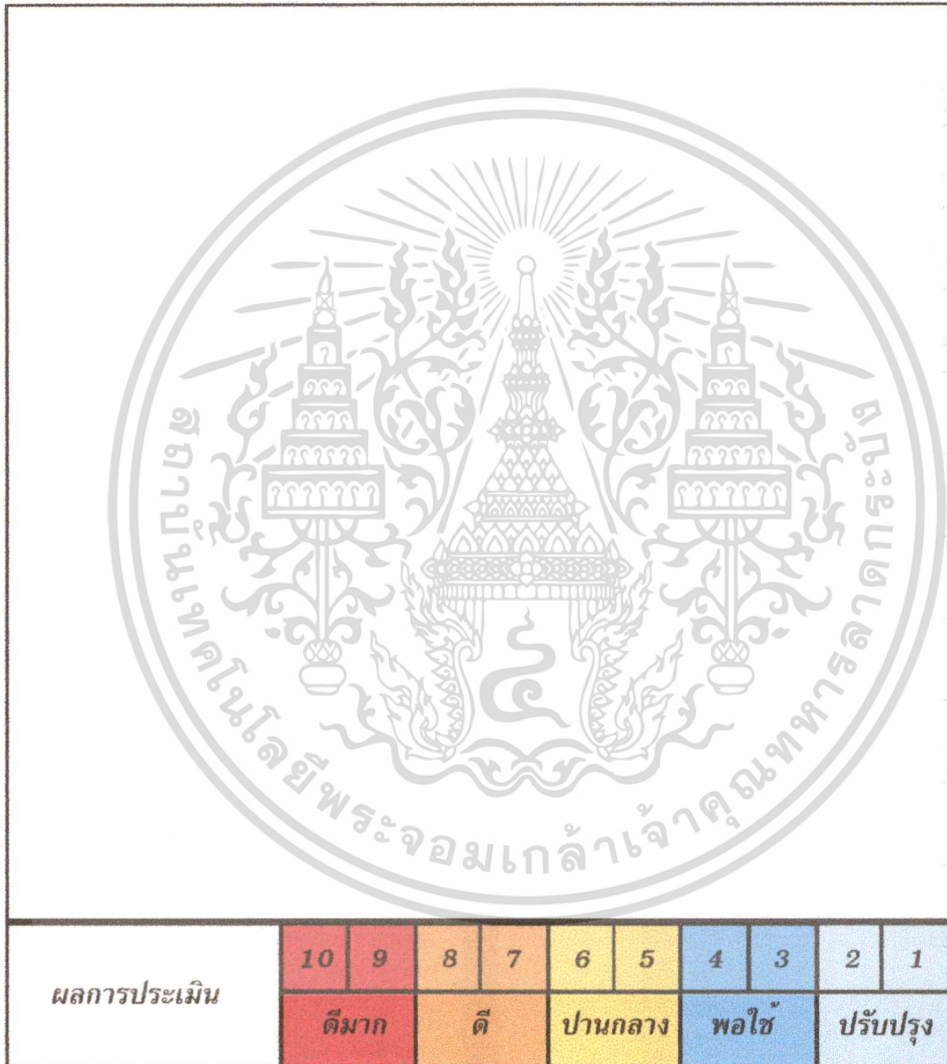
แบบฝึกหัดบทที่ 4

เรื่อง..เทคนิคทรายละเอียด

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

11

ภาพที่ ข.12 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคทรายละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เทคนิคเศษไส้ดินสอ</p>	<p>วัสดุ-อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เศษไส้จาก การเหลาดินสอ 2. กาวลาเท็กซ์ 3. กระดาษ 100 ปอนด์ 4. สีและอุปกรณ์ระบายสี
<p>เทคนิคการสร้างภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำเศษไม้จากการเหลาดินสอ มาผสมกับกาวลาเท็กซ์ 2. นำส่วนผสมมาจางลงบนแผ่น กระดาษเป็นรูปทรงตามต้องการ 	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำส่วนผสมที่เหลือห่อด้วยผ้าชุบน้ำ แล้วนำไปแช่ตู้เย็น จะทำให้ส่วนผสมที่เหลือไม่แข็ง
<ol style="list-style-type: none"> 3. นำไปผึ่งแดดให้แห้ง 4. ระบายสีให้สวยงาม <p>ขั้นตอนการทำ มีดังนี้ค่ะ</p>	<p>ดูนี่สิ.. ส่วนผสมที่เหลือ สามารถเอามาเป็นตุ๊กตา หรือ เครื่องประดับได้อีกนะ</p> <p>ฉันปล่อยทิ้งไว้หนึ่งหมดเลย</p> <p>จริงเหรอ...</p> <p>ฉันรีบกลับไปทำใหม่ดีกว่า</p>

ภาพที่ ข.13 ภาพแสดงเทคนิคเศษไส้ดินสอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

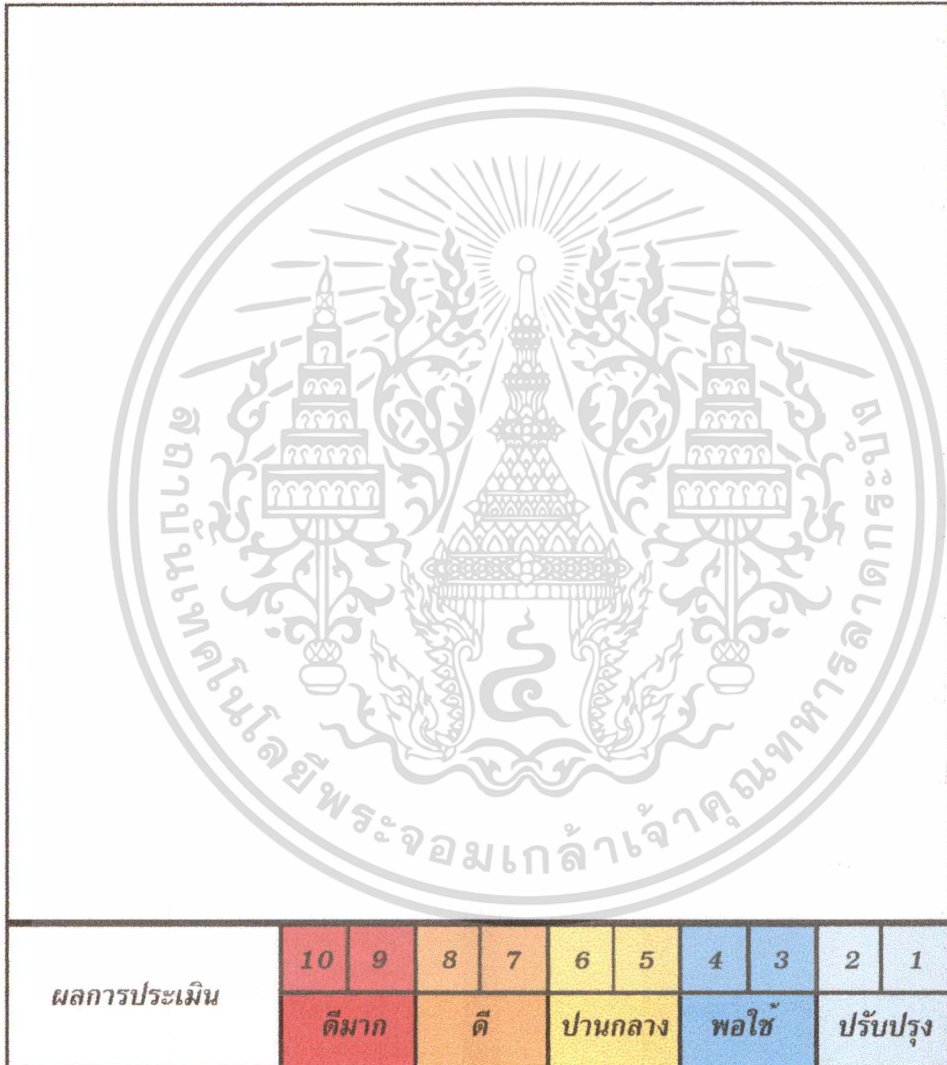
แบบฝึกหัดบทที่ 5

เรื่อง..เทคนิคเศษเสี้ยวดินสอ

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

13

ภาพที่ ข.14 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคเศษเสี้ยวดินสอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เทคนิคสีน้ำมัน</p>	<p>วัสดุ-อุปกรณ์</p>
	<p>1.สีน้ำมัน</p> <p>2.ภาชนะใส่น้ำ</p>
<p>เทคนิคการสร้างภาพ</p>	<p>4.กระดาษ 100 ปอนด์</p> <p>3.ทินเนอร์-น้ำมันสน</p>
 <ol style="list-style-type: none"> 1.เทน้ำลงในภาชนะใส่น้ำ ให้ภาชนะใส่น้ำมีขนาดใหญ่กว่าขนาดของกระดาษ 2.ผสมสีกับทินเนอร์หรือน้ำมันสน 3.เทสีที่ได้ที่แล้วลงในภาชนะใส่น้ำที่เตรียมไว้ 4.ใช้ไม้คนสีให้เกิดลวดลายตามใจชอบ 5.วางกระดาษลงบนสีน้ำมันแล้วยกขึ้น 6.นำไปผึ่งแดดให้แห้ง 	<p>5.ไม้สำหรับคนสี</p> <p>แล้ววิธีทำละ..?</p> <p>คิดก่อน</p>
	<p>ข้อเสนอนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การใช้ทินเนอร์เป็นตัวทำละลาย สีจะแห้งเร็วกว่าน้ำมันสน 2.ความผสมสี สอดถึงตามสี จะทำให้ได้ลวดลายที่สวยงาม
	<p>นิดหน่อยเองจ้ะเลย คิดได้อย่างไรกันนี้</p> <p>ฮา.. มันเกิดจากการฝึกฝนนะพู่กัน</p> <p>ฮา</p>

ภาพที่ ข.15 ภาพแสดงเทคนิคสีน้ำมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

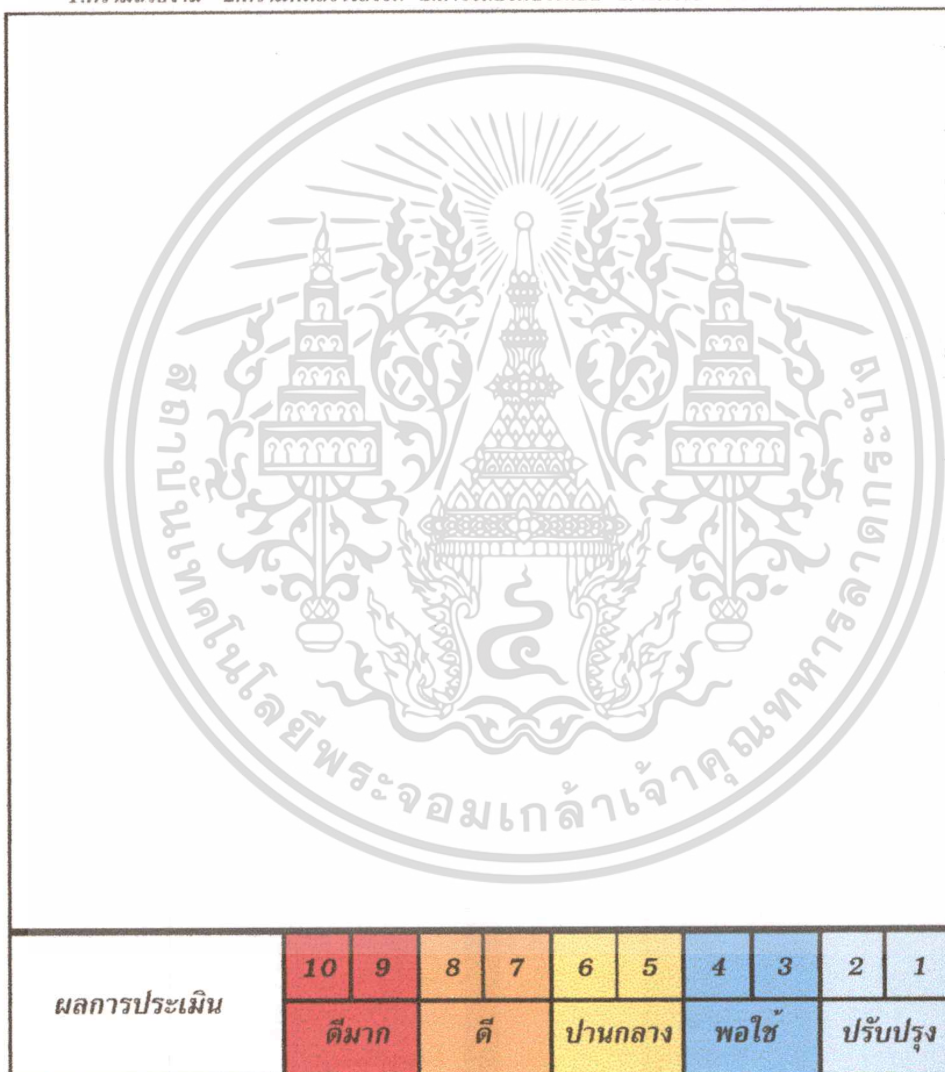
แบบฝึกหัดบทที่ 6

เรื่อง..เทคนิคสีน้ำมัน

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

15

ภาพที่ ข.16 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคสีน้ำมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ</p>	<p>วัสดุ-อุปกรณ์</p>		
	<p>1. ฟองน้ำ</p>	<p>2. กรรไกร</p>	
	<p>3. สีโปสเตอร์ และอุปกรณ์ผสมสี</p>	<p>4. กระดาษ 100 ปอนด์</p>	
<p>เทคนิคการสร้างภาพ</p>		<p>ข้อเสนอน่าสนใจ</p>	
<p>1. ออกแบบรูปต่าง ๆ เช่น ต้นไม้</p>	<p>2. วางรูปที่ออกแบบบนฟองน้ำ แล้วตัดตามรูป</p>	<p>ควรระบายสีลงบนฟองน้ำให้ชุ่ม เพื่อเวลาพิมพ์จะทำให้สีมีน้ำหนักสม่ำเสมอ</p>	
<p>3. แกะกระดาษออกแล้วระบายสีลงบนฟองน้ำ</p>	<p>4. พิมพ์ลงบนกระดาษ</p>	<p>นิดหน่อย ช่วยสอนฉันหน่อยสิ</p>	<p>แผนกอนดึกว่า... พี่สอน ฮาสิ มีกันนะครับ</p>

ภาพที่ ข.17 ภาพแสดงเทคนิคการพิมพ์ฟองน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

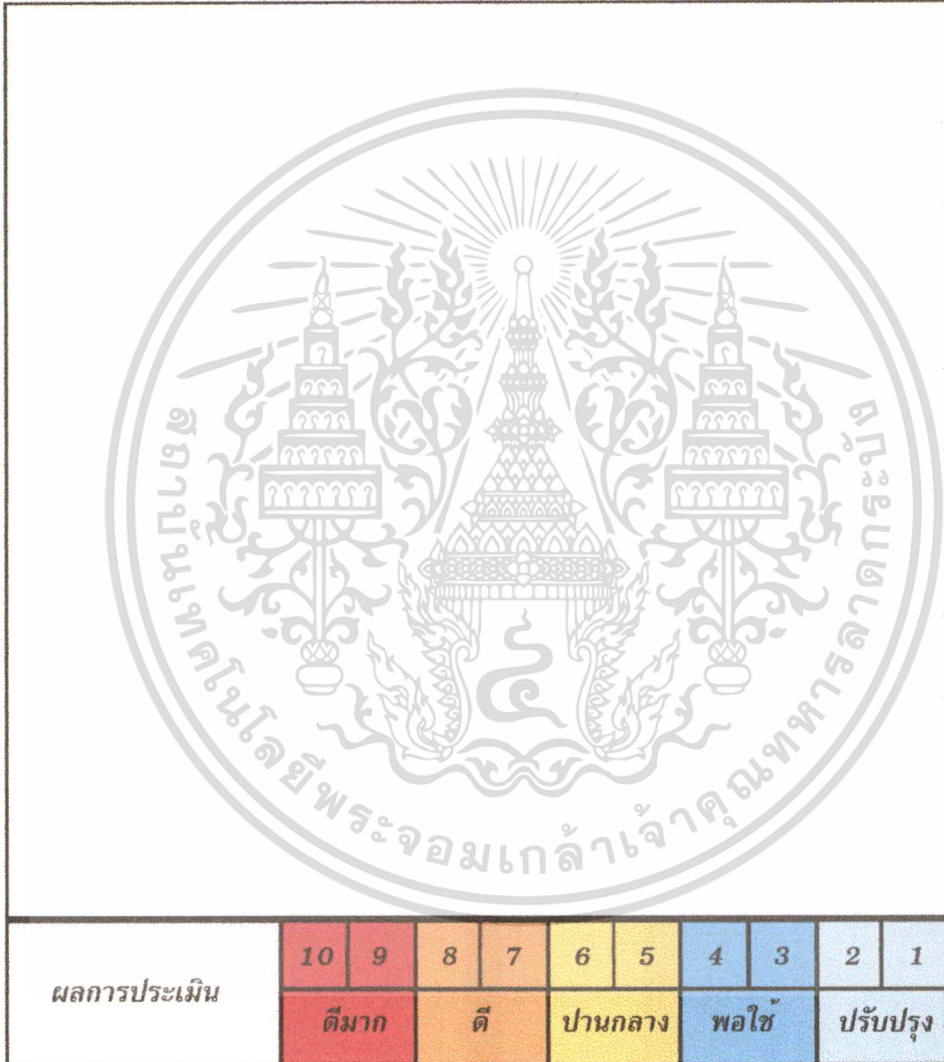
แบบฝึกหัดบทที่ 7

เรื่อง..เทคนิคการพิมพ์พองน้ำ

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

17

ภาพที่ ข.18 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการพิมพ์พองน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<h3>เทคนิคการติดสี</h3>	<h3>วัสดุ-อุปกรณ์</h3> <ol style="list-style-type: none"> 1. แปรงสีฟัน 2. กระดาษ 100 ปอนด์ 3. สีโปสเตอร์ 4. กรรไกร <p>แปรงสีฟัน ใช้ได้ด้วยหรือ</p> <p>ได้อี... ขอบคุณะ</p>
<h3>เทคนิคการสร้างภาพ</h3> <p>วิธีการทำง่ายมาก ๆ เลอะครีบ ถ้าทำตามขั้นตอนรับรองสวยแน่ ๆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สอดแปรงสีฟันต่าง ๆ แล้วตัดออก จะได้ทั้งแบบที่ 1 และ 2 2. วางกระดาษแบบที่ 1 หรือแบบที่ 2 บนกระดาษที่เตรียมไว้ 3. นำแปรงสีฟันจุ่มสี แล้วติดลงไปบนกระดาษ <p>มีสี...!!</p> <p>มีข้อเสนอแนะ อะไรบางไหมนิดหน่อย</p>	<h3>ข้อเสนอแนะ</h3> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสนใจใหม่มีความเหมาะสมควรรีที่ใดจะดีไม่ชัดเจน 2. จุ่มสีให้ได้ปริมาณที่พอเหมาะ จะได้ละอองสีที่สม่ำเสมอ ไม่ควรรุ่มสีมากเกินไปเพราะจะทำให้ละอองสีเป็นหยด <p>ใช้ได้ทั้งสองแบบเลยหรือ</p> <p>ฉันนึกออกแล้วละว่าจะทำอย่างไรให้ติดที่เดียวได้พื้นที่กว้าง ๆ</p> <p>อะไร...?</p> <p>ฉันก็ใช้แปรงขัดส้วมใจ...!!</p> <p>เดี๋ยว!</p>

ภาพที่ ข.19 ภาพแสดงเทคนิคติดสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

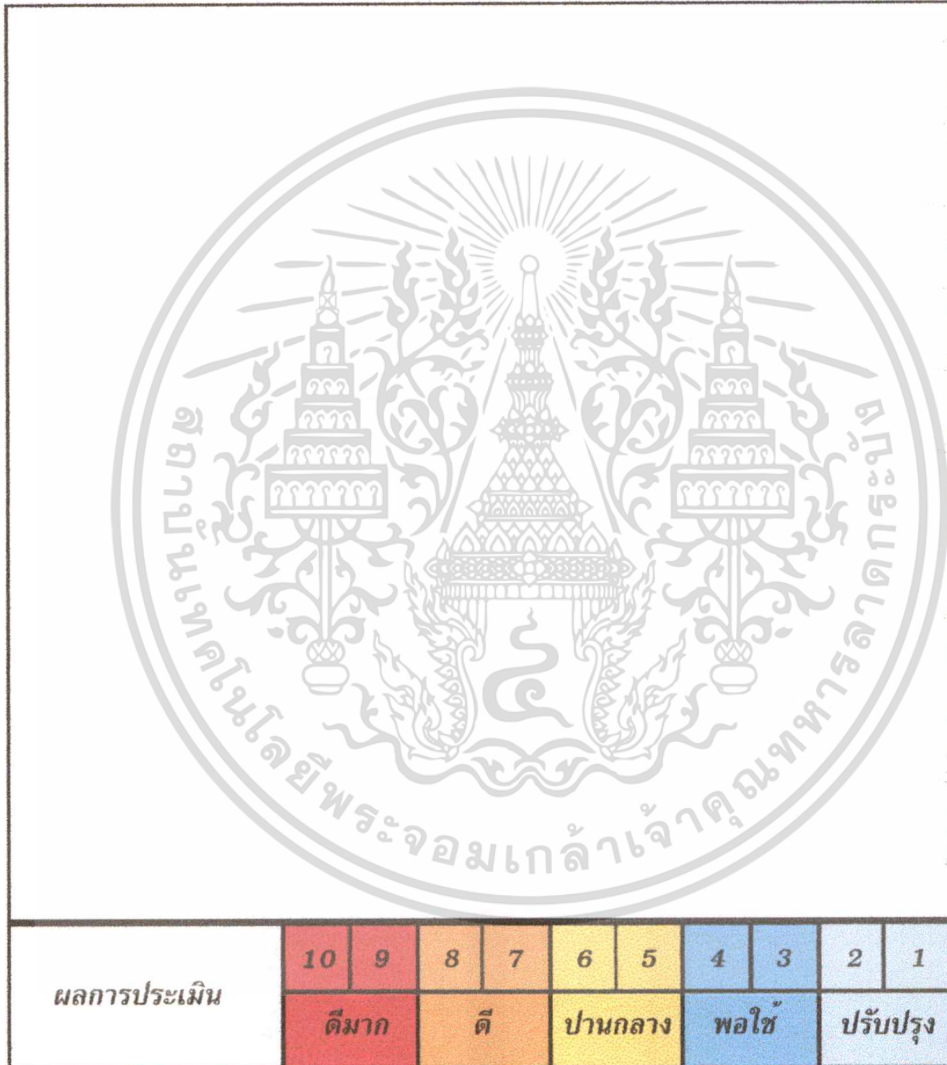
แบบฝึกหัดบทที่ 8

เรื่อง..เทคนิคการตัดสี

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

ภาพที่ ข.20 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคตัดสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เทคนิคเกลือบน้ำตาล</p>	<p>วัสดุ-อุปกรณ์</p> <p>1. สีน้ำ</p> <p>2. น้ำตาลและเกลือบน้ำตาล</p> <p>3. กระดาษ</p> <p>4. อุปกรณ์ผสมสี</p>
<p>เทคนิคการสร้างภาพ</p> <p>1. ระบายสีลงบนกระดาษ 100 ปอนด์ ที่เตรียมไว้</p> <p>2. พอสีเริ่มหมักให้น้ำตาลหรือเกลือบน้ำตาลลงบนสี</p> <p>3. ทิ้งไว้ให้แห้งจะเกิดร่องรอยพื้นผิวที่แตกต่างกัน</p> <p>ของนิคหนอยสวยไหมจะ</p> <p>สวยลิ..ที่เราทำตามขั้นตอนทุกอย่างเลย</p>	<p>ข้อเสนอนแนะ</p> <p>เกลือบน้ำตาล</p> <p>1. การโรยด้วยเกลือบน้ำตาลจะทำให้การกระจายเป็นดวงใหญ่กว่าการโรยด้วยน้ำตาล</p> <p>2. ควรระบายสีน้ำเป็นคู่สีเพราะจะทำให้ความสวยงามมากยิ่งขึ้น</p> <p>เทคนิคนี้ทำง่ายวัสดุก็หาได้ไม่ยากเลยนะ นิคหนอย</p> <p>เทคนิคต่อไปสนุกกว่านี้อีกนะ ไปต่อกันเลยสิ</p>

ภาพที่ ข.21 ภาพแสดงเทคนิคเกลือบน้ำตาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

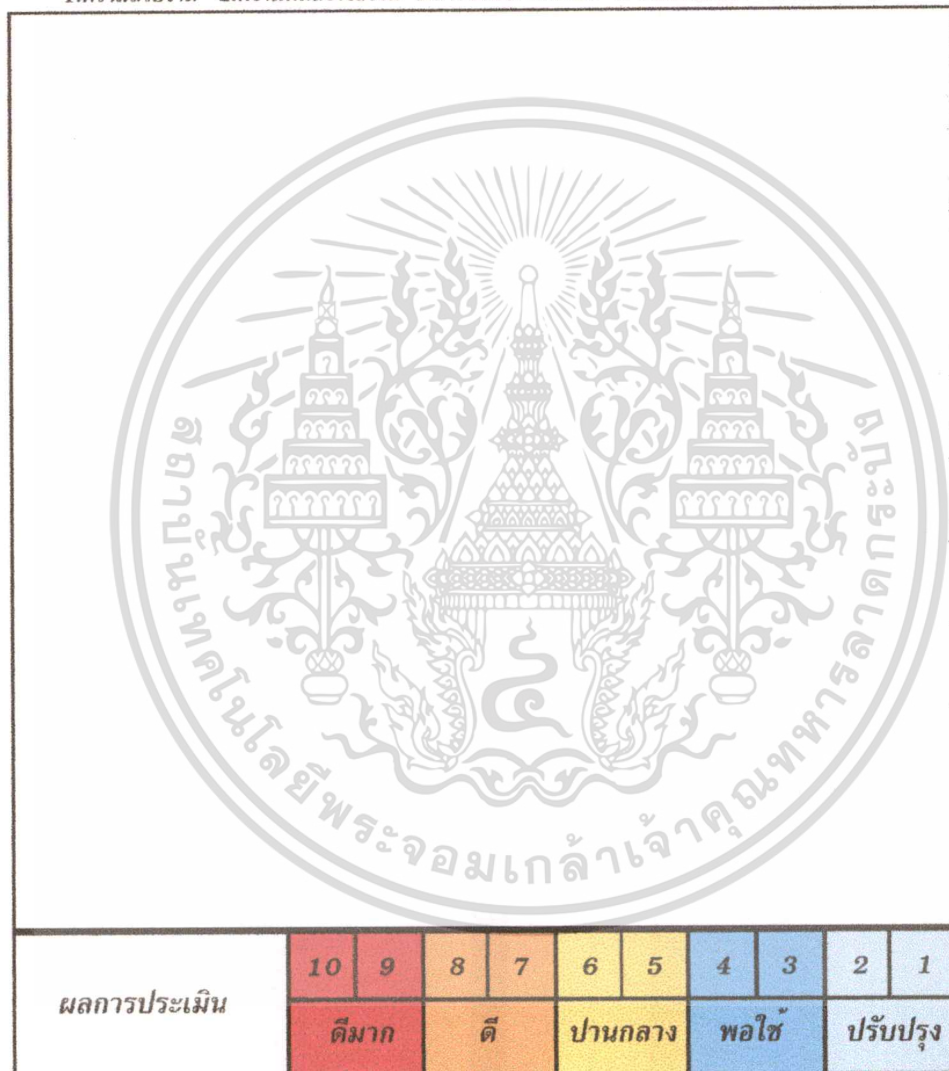
แบบฝึกหัดบทที่ 9

เรื่อง..เทคนิคเกลือและน้ำตาล

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

ภาพที่ ข.22 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคเกลือ-น้ำตาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย

วัสดุ-อุปกรณ์

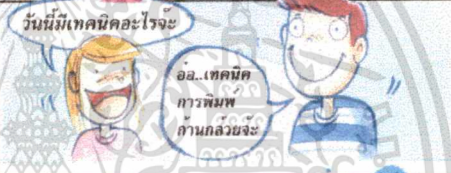
1. ก้านกล้วยหรือใบไม้แห้ง
2. กระดาษ 100 ปอนด์
3. สีโปสเตอร์
4. อุปกรณ์ผสมสี

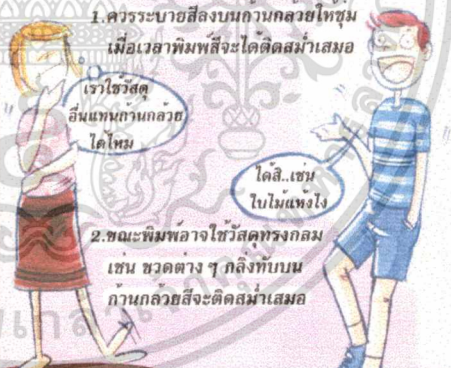
เทคนิคการสร้างภาพ

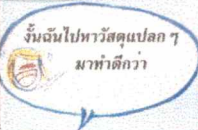
1. ตัดก้านกล้วยเป็นชิ้นเล็กๆ โดยอาจจะตัดเป็นหลาย ๆ แบบ
2. ผสมสีตามที่ต้องการ และระบายสีที่ก้านกล้วย
3. พิมพ์ลงไปที่กระดาษ 100 ปอนด์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรระบายสีลงบนก้านกล้วยให้ชุ่ม เมื่อเวลาพิมพ์สีจะติดดีสม่ำเสมอ
2. ขณะพิมพ์อาจใช้วัสดุทรงกลม เช่น ขวดต่าง ๆ กลิ้งที่บนก้านกล้วยสีจะติดสม่ำเสมอ

ภาพที่ ข.23 ภาพแสดงเทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

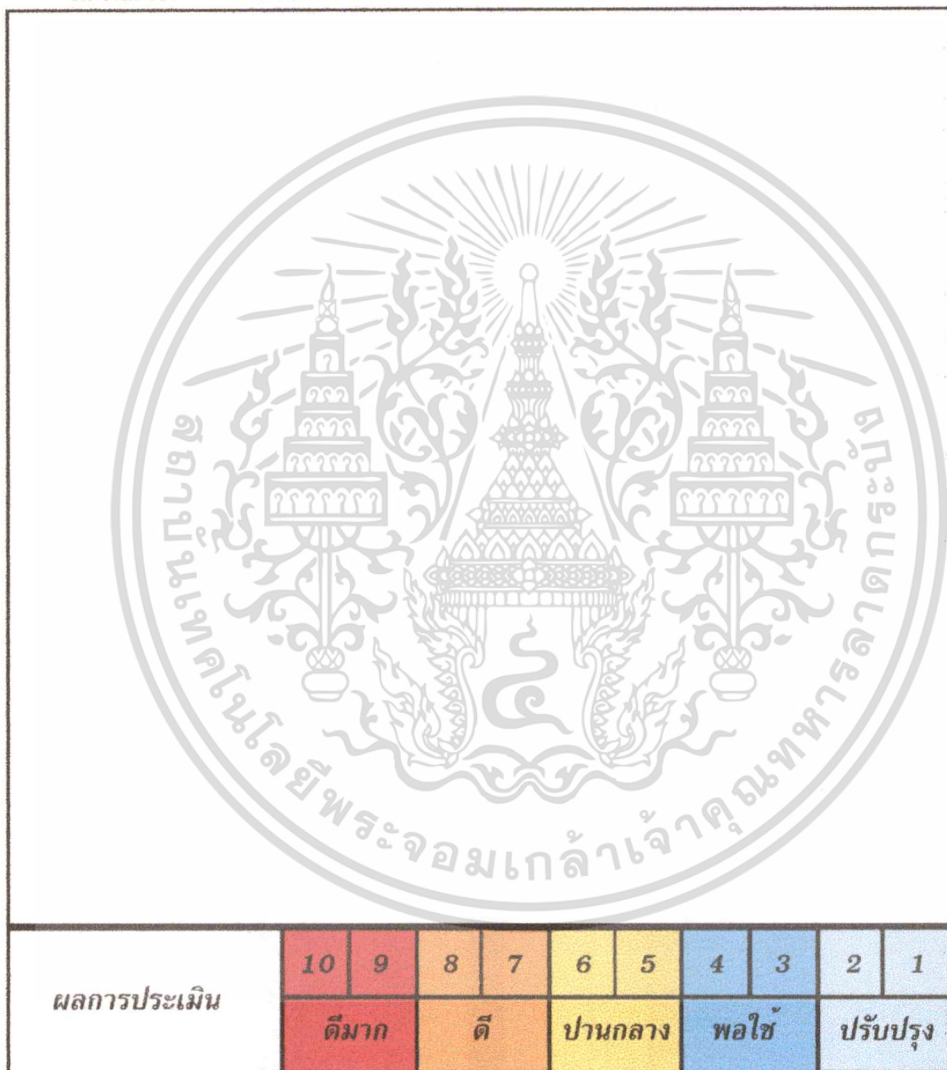
แบบฝึกหัดบทที่ 10

เรื่อง..เทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย

เกณฑ์การประเมิน

- 1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4.การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

ภาพที่ ข.24 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.25 ภาพแสดงเทคนิคการยู่ยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

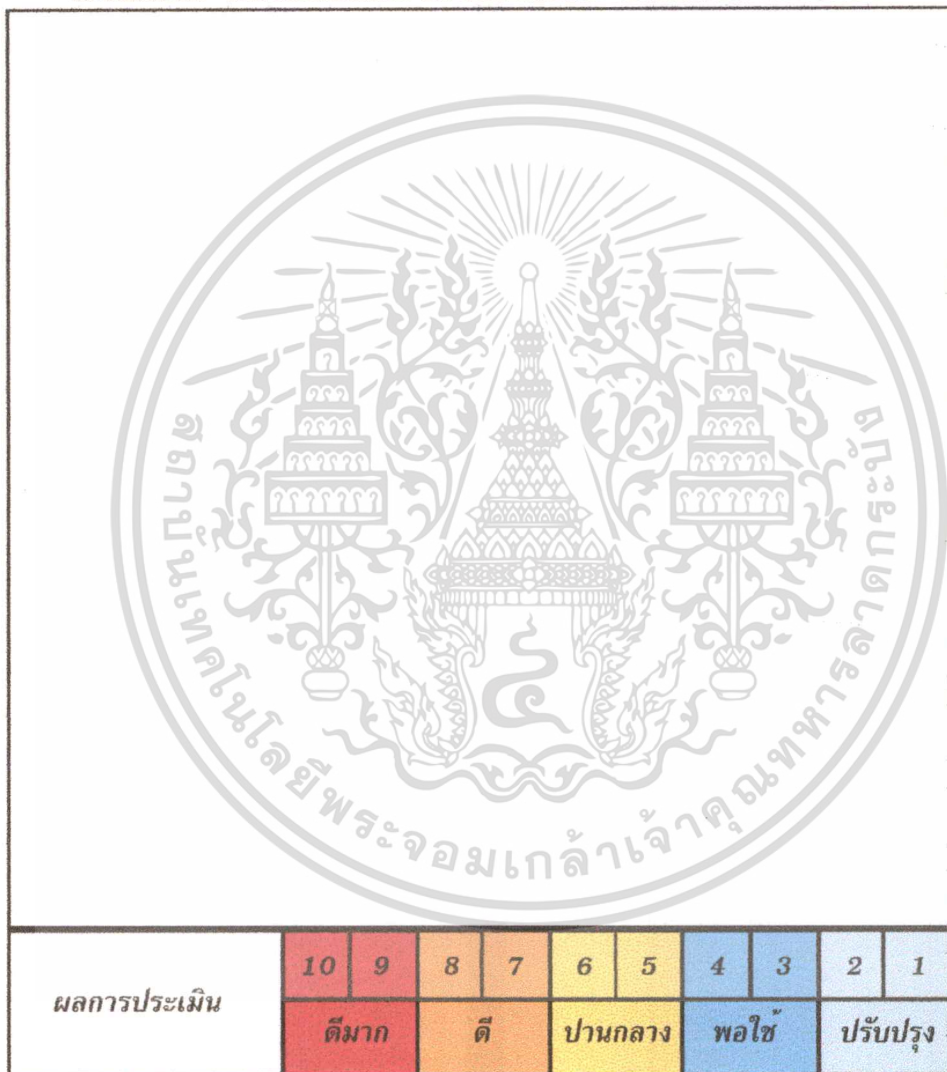
แบบฝึกหัดบทที่ 11

เรื่อง...เทคนิคการยู่

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4.การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

25

ภาพที่ ข.26 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการพับสี

วิธีการสร้างภาพ

1. บีบสีลงบนกระดาษ
2. พับกระดาษแบ่งครึ่งกึ่งกลางทับสีไว้ภายใต้กระดาษ
3. ใช้มือคดหรือรีดเมื่อสีภายในกระดาษไหลกระจายออกไปตามแรงรีดของมือ

วัสดุ-อุปกรณ์

1. สีโปสเตอร์ - สีน้ำ
2. กระดาษ 100 ปอนด์

ข้อเสนอแนะ

1. เนื้อสีที่บีบลงบนกระดาษควรมีลักษณะเหลวขุ่น เพื่อเวลาที่พับกระดาษจะได้กระจายออกไปตามแรงกดอัตโนมัติ
2. เนื้อสีที่บีบหรือหยดควรให้อยู่ในระดับแนวกึ่งกลางรอยพับของกระดาษหรือห่างจากกึ่งกลางเล็กน้อย
3. ในการปฏิบัติแต่ละครั้งไม่ควรใช้เกินสามสี เพราะเมื่อพับแล้วสีจะเข้มนจนไม่รู้ว่าเป็นรูปอะไร

ทุกคน..อุปกรณ์ที่เหลือเอเก็บและทำความสะอาดให้เรียบร้อย

เพื่อนๆ ปฏิบัติงานเสร็จแล้วอย่าลืมเก็บและทำความสะอาดอุปกรณ์ให้เรียบร้อยนะคะ

ภาพที่ ข.27 ภาพแสดงเทคนิคการพับสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

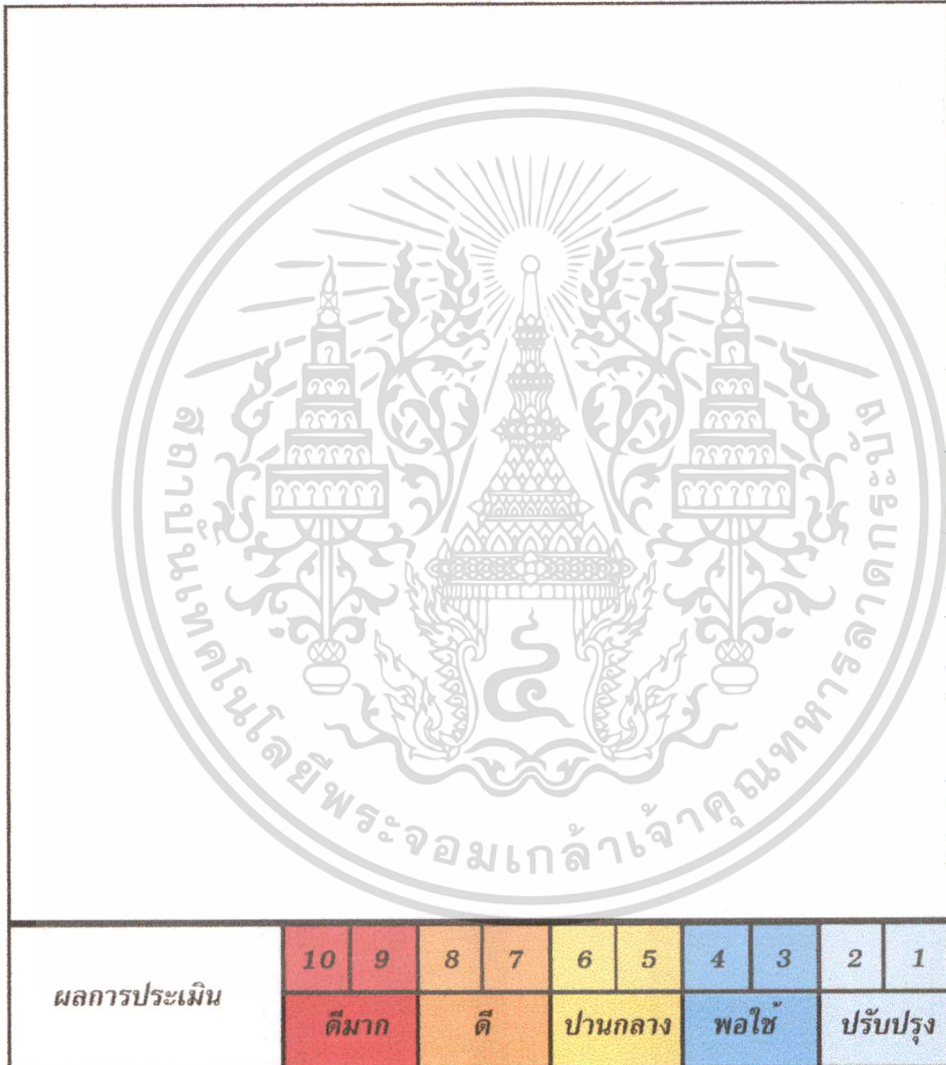
แบบฝึกหัดบทที่ 12

เรื่อง..เทคนิคการพับสี่

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4. การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

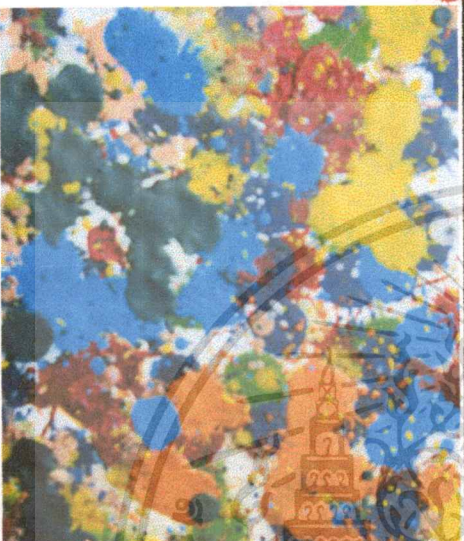

27

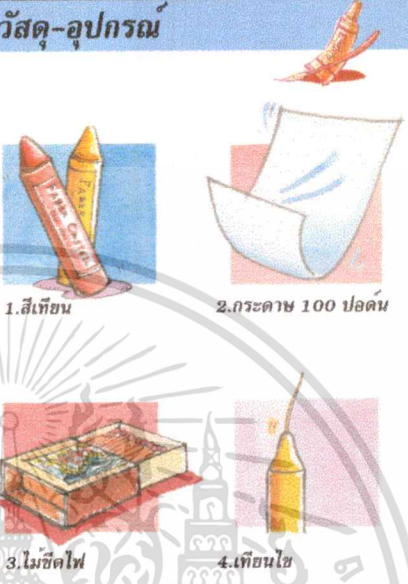
ภาพที่ ข.28 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการพับสี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการหยดเทียน

วัสดุ-อุปกรณ์

1. สีเทียน
2. กระดาษ 100 ปอนด์
3. ไม้ขีดไฟ
4. เทียนไข

เทคนิคการสร้างภาพ

1. จุดเทียน
2. ใช้สีเทียนลงบนไฟให้ละลายพอเอี่ยม

3. นำสีเทียนที่ละลายแล้วลงบนกระดาษ หรือหยดลงบนกระดาษ

ข้อเสนอแนะ

1. ระวังไฟไหม้ หรือสีที่ละลายหยดใส่ ควรทำในที่ห่างจากวัตถุไวไฟ และอยู่ในการดูแลจากผู้ใหญ่
2. การใช้สีหลายสีควรคำนึงถึงการจัดภาพ และการจัดสีให้สวยงาม
3. ถ้าหยดสีทับซ้อนกันมากเกินไป อาจทึบหรือหลุดร่อนได้ เวลากระดาษแห้ง

ไม่อยากเก็บไปสำหรับเด็ก ๆ
อย่างพวกเราเลยนะ

นั่นนะสิ... สบายด้วยนะ

ภาพที่ ข.29 ภาพแสดงเทคนิคการหยดสีเทียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

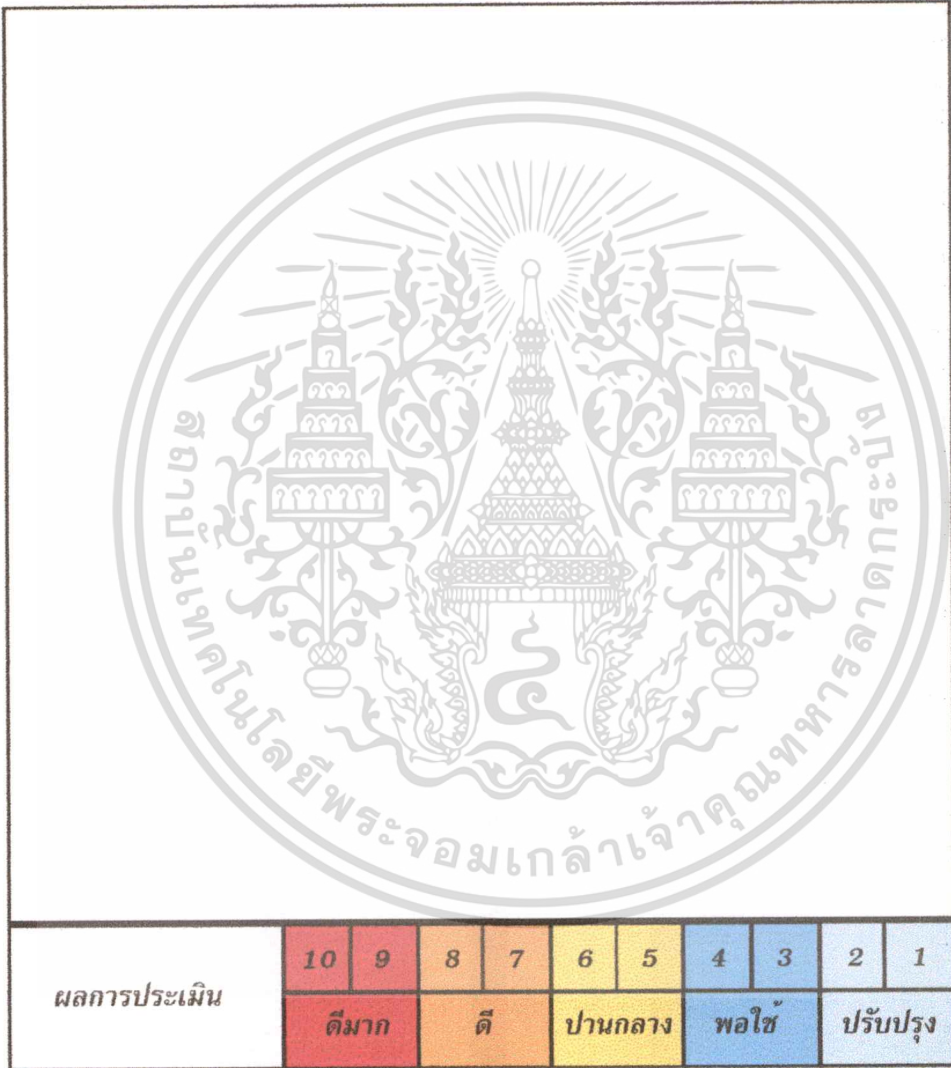
แบบฝึกหัดบทที่ 13

เรื่อง..เทคนิคการหยดสีเทียน

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4.การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

ภาพที่ ข.30 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการหยดสีเทียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.31 ภาพแสดงเทคนิคการขยำเศษกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

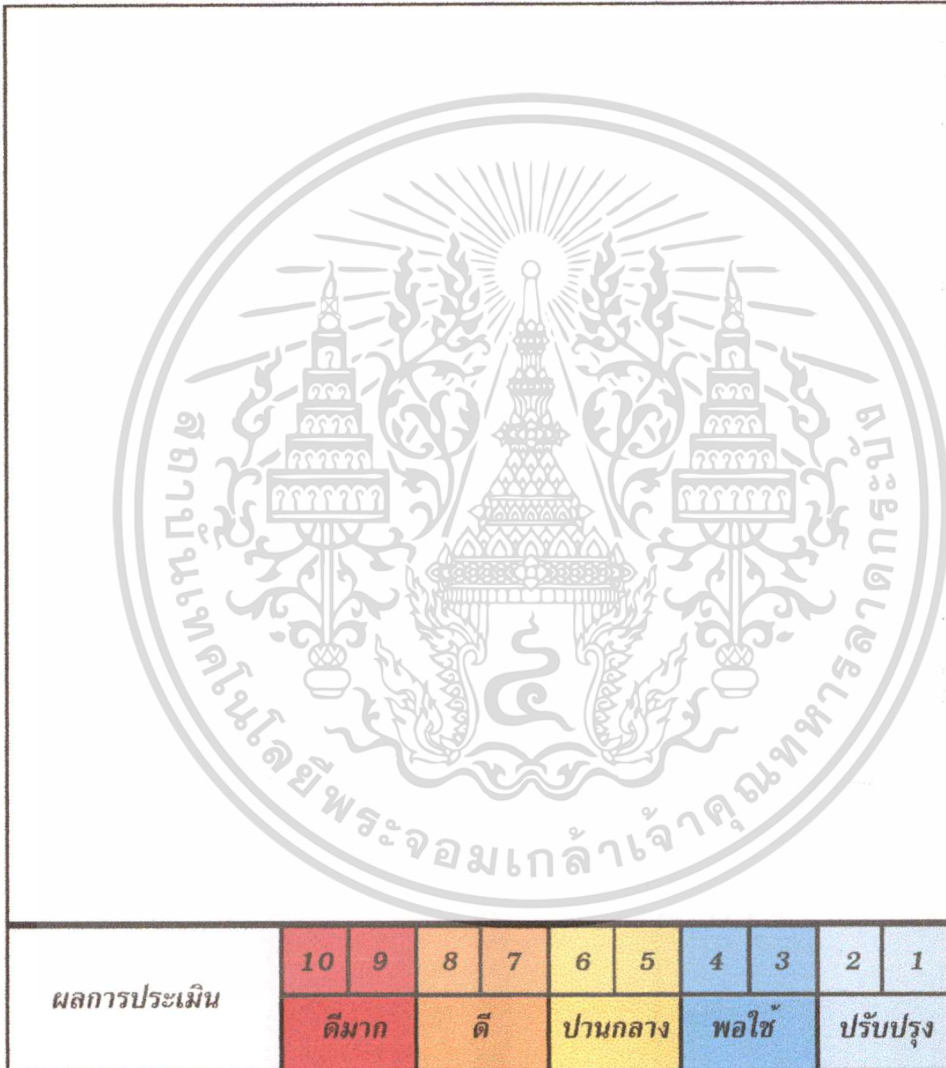
แบบฝึกหัดบทที่ 14

เรื่อง...เทคนิคการขยำเศษกระดาษ

เกณฑ์การประเมิน

1.ความสวยงาม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.การจัดองค์ประกอบ 4.การเลือกใช้สี 5.ความสะอาด

31

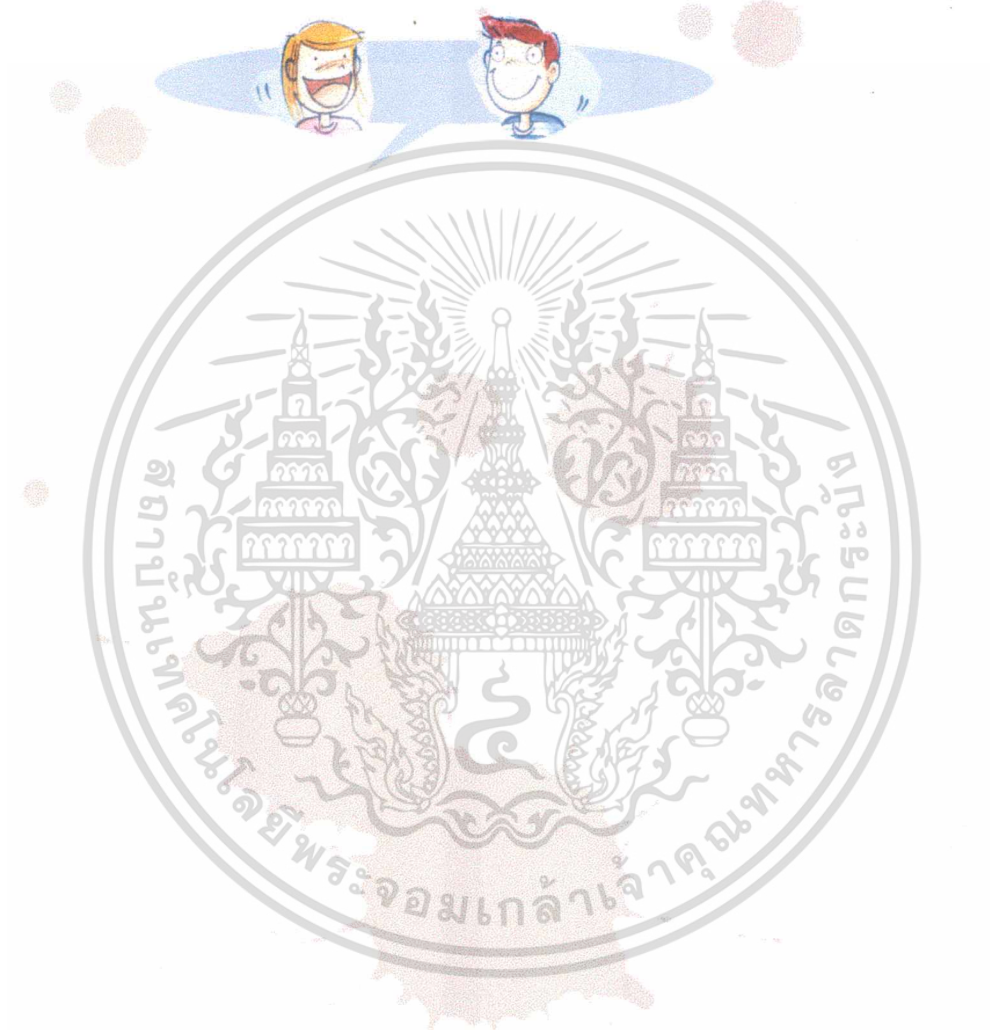
ภาพที่ ข.32 ภาพแสดงแบบฝึกหัด เรื่อง เทคนิคการขยำเศษกระดาษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.33 ภาพแสดงแผ่นรองปกหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

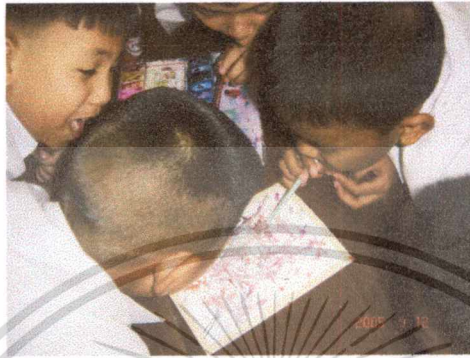
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาพที่ ข.34 ภาพแสดงปกหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะ

ภาพที่ ข.35 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตบุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคการเป่าสี

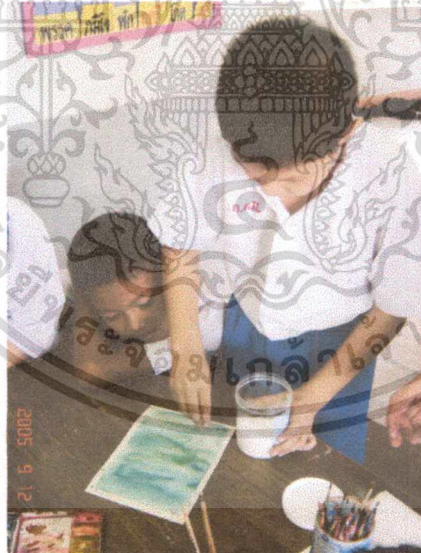

ภาพที่ ข.36 ภาพด.ญ.วิชิตา ชุ่มจอก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตบุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคการพิมพ์ก้านกล้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.37 ภาพด.ช.ภัทรพล ตราพรมราช นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2
โรงเรียนกันตะบุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคสีน้ำมัน

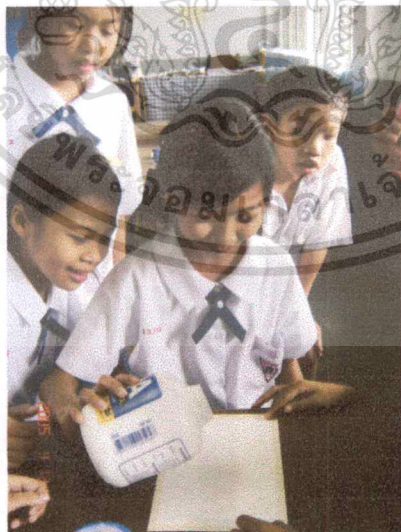

ภาพที่ ข.38 ภาพด.ช.ชยพล ฉิมท้วม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะ
บุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคเกลือ- น้ำตาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

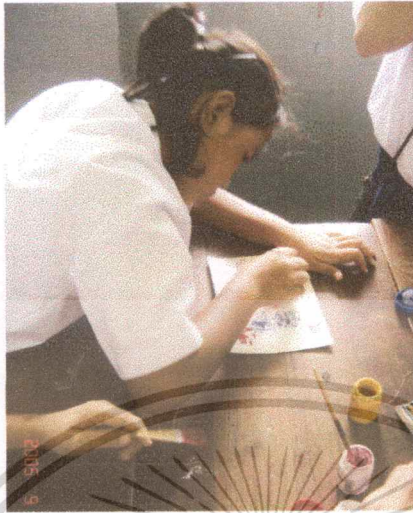

ภาพที่ ข.39 ภาพด.ญ. วิชิตา ชุ่มจอก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะ
บุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคทรายละเอียด

ภาพที่ ข.40 ภาพด.ญ. อรยา คำหงษ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตะ
บุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคกาวลาเท็กซ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.41 ภาพต.ญ. วชิรพีร ขวัญกล้า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2
โรงเรียนกันตະบุตร กำลังฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างภาพด้วยเทคนิคขยำกระดาษ

ทักษะการสร้างภาพศิลปะ

ภาพที่ ข.42 ภาพทักษะการสร้างภาพศิลปะหลังเรียนเทคนิค ดีดสี
ของด.ช.ศักดินนท์ ถ้ำสิงห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตະบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.43 ภาพทักษะการสร้างภาพศิลปะหลังเรียนเทคนิค เป่าสี
ของด.ญ. วชิรพร ขวัญกล้า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 โรงเรียนกันตตะบุตร

เกณฑ์การประเมินและภาพการประเมินจากครูผู้สอนวิชาศิลปะ
ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปี ทั้งหมด 5 ท่าน

ภาพที่ ข.44 อาจารย์มานพ ยิ้มมั่น อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2
และอาจารย์ประจำวิชาศิลปะ โรงเรียนกันตตะบุตร กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.45 อาจารย์นพพล เจริญสุข อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ โรงเรียนกันตบุตร
กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ ข.46 อาจารย์สุรยุทธ พันธุ์เผือก ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ประจำสาขา
วิชาจิตรศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ข.47 อาจารย์อรพรรณ กตะศิลา อาจารย์แนะแนวและประชาสัมพันธ์และประจำ
สาขาวิชาจิตรศิลป์ และสาขาออกแบบ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ ข.48 อาจารย์วัชรีย์ สุวรรณทัฬ อาจารย์แนะแนวและประชาสัมพันธ์ และอาจารย์
ประจำสาขาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ โรงเรียนอาชีวศิลปศึกษา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

แบบประเมินประกอบการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ด้านคือ

- แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสิ่งพิมพ์
- แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก

แบบประเมินประกอบการวิจัย
การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือเสริม
 การเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะสำหรับเด็ก ซึ่งเป็นโครงการสารนิพนธ์ในระดับ
 ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สิ่งที่แนบมาประกอบการประเมินมีดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของโครงการ
2. แบบประเมินหนังสือสำหรับเด็ก
3. หนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้ศึกษาโครงการใคร่ขอของพระคุณท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมินผล
 ดังกล่าวมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก

นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินประกอบการวิจัย

การพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเสริมการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะจากกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน
ด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสำหรับวรรณกรรมเด็ก โดยใช้
เกณฑ์พิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อยสุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหามีความสอดคล้องกับหลักสูตร					

จากตัวอย่างแสดงว่า ผู้ตอบมีความเห็นในเรื่องเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 5

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินลักษณะปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือเสริมการ
เรียนรู้เรื่องเทคนิคการสร้างภาพศิลปะสำหรับเด็ก ที่นอกเหนือจากแบบสอบถามตอนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็ก

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านเนื้อหา					
1	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4					
2	เนื้อเรื่อง มีความสนุกสนาน น่าสนใจ					
3	สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำได้ง่าย					
4	ภาพสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา					
5	ความกระชับของเนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
	ด้านองค์ประกอบของภาพ					
1	ภาพประกอบ มีความชัดเจน ไม่เล็กหรือ ใหญ่เกินไป					
2	ความเหมาะสมของตัวละครที่เป็นเด็ก ในวัยเดียวกับ ผู้เรียน					
3	การลำดับขั้นตอนการสร้างภาพไม่สับสน					
4	การแสดงออกของตัวละครทำให้คล้อยตามกับ เนื้อเรื่อง					
5	ลายเส้นคมชัดสวยงาม					
	ด้านการเลือกใช้สี-น้ำหนักของสี					
1	น้ำหนักของสีไม่เข้ม หรืออ่อนเกินไป					
2	สามารถเลือกใช้สีเลียนแบบธรรมชาติได้อย่าง ถูกต้อง					
3	รู้วิธีการผสมสีจากแม่สีเป็นสีขั้นที่ สอง					
4	สามารถแยกแยะวรรณะของสีได้อย่างถูกต้อง					
5	สามารถลงสีแบ่งระยะใกล้- ไกลได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน: เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	รูปแบบ ในภาพ สี					
1	สีเส้นสวยงาม สะดุดตา น่าสนใจ ดึงดูดให้เกิดแรงจูงใจในการอ่าน					
2	การใช้สีสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน					
3	รู้คุณสมบัติของสีชนิดต่างๆ					
4	รูปแบบ ในภาพ สี สอดคล้องกัน					
5	การเลือกใช้สีสอดคล้องกับภาพประกอบ					
	เทคนิคในการสร้างสรรค์					
1	ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ในการสร้างภาพศิลปะ					
2	นำวัสดุตามธรรมชาติมาใช้ในงานศิลปะได้อย่างสวยงาม					
3	มีการผสมผสานระหว่างวัสดุ 2-3 ชนิดในการทำงาน ในงานชิ้นเดียวกัน					
4	ขั้นตอนการทำงานง่ายและสะดวก					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค1 ภาพ การประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
รองศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวรรณกรรม
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค2 การประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
คุณดาวใจ อินทร์จันทร์ นักวิชาการ และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายวิชาการสถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ

ภาพที่ ค3 การประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
คุณทิพวรรณ อธิสินธ์ นักวิชาการและผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายวิชาการสถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ผู้วิจัย	นายเกียรติพงษ์ ศรีจันทิก
เกิด	3 เมษายน 2518
ที่อยู่	135 หมู่ 4 ต. บ้านหัน อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา 30140
การศึกษา	ประถมศึกษาโรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา ต. บ้านหัน อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยา อ. สีคิ้ว จ. นครราชสีมา มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอก โรงเรียน กลุ่ม อ.สีคิ้ว ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง กรุงเทพฯ ปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ปี2548สำเร็จการศึกษา ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์ สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์โรงเรียนอาชีวศิลป์ศึกษา กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้